SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"LIETUVA"
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Illinois.
Prenumerata Suvienytose Valstijose, Kanadoje ir Meksikoje ..... — $2.00 metams
Kitose užsienyse ..... — $3.00 „
Pinigai turi būti apmokėti iš viršaus. Metai prenumeratai skaitomi nuo dienos išsiųsimo laikraščio, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių reikia klausti per laiką.
Visuose reikaluose adresuokite šitp:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in the United States, Canada and Mexico ..... — $2.00 a year
Subscription to Foreign countries ..... — $3.00 a year
Advertising rates on application.
Address all communications to
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 50 — CHICAGO, ILL., PETNYČIA, 14 d. Gruodžio (December). 1906 m. — Metas XV

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revoliucija Maskolijoj.

Maskolijoj visokios partijos rengiasi jau prie rinkimų ateinančios dumos atstovų. Kaip laikraščiai rašė, šiuom kartu demokratai bandė tartiesi su socijalistais, ar negalima bus rinkimuose eiti iš vien, kad neįleisti į dumą perdaug rando ir juodosios šimtinės šalininkų. Ar tarybos išdavė kokius vaisius, o jeigu jos liko nevaisingoms, tai keno tame kaltė, iš prieštaraujančių žinių negalima suprasti; tiek vienok galima manyti, kad šiuom kartu socijalistai dalyvaus rinkimuose, tik nežinia, ar jie dalyvaus susitarę su kitoms liberališkesnėms partijoms, ar visai neprigulmingai net ten, kur negali turėti vilties išrinkti savo kandidatus. Rodosi, bent teip parsino laikraščiai, kad, anksčiai, Lenkijoj terp pačių socijalistų užgimė nesutikimai: didesnėji dalis pasirengusi ir toliau boikotuoti dumą, o kita dalis nori dalyvauti rinkimuose; o kad nė viena pusė nenori nusilenkti, tai, kaip užtikrina laikraščiai, pati partija pasidalino į dvi dali. Nesutikimai vienok negalėtų išeiti niekam ant naudos, o jau mažiausiai naudos atgabentų patiems nesutinkantiems, jeigu ištikro butų toki nesutikimai, kadangi pajiegos susinaudotų savitarpinėj kovoj, prieš carizmą jų liktų jau mažiau. Kiekvienoj draugijoj buvę draugai paprastai pykstasi daug smarkiau, negu toliau nuo viens kito stovinti.

Iš tikro dabar, užgimus revoliucijai, ir Lietuvoj matyti net perdaug nesutikimų ypač terp pačių caro valdžios prispaustų. Nesutinkanti mynioja visas civilizuotų žmonių priimtas formas, net pertankiai kovoja insinuacijoms, mėto tokius apkaltinimus, kokių negali darodyti. Tą geriausiai matome ir musų partijų laikraščiuose. Neminėsime jau Lietuvos lenkų dvarponių ir su jais išvien einančių klierikalų, kurie nieko neišsižadėjo ir nieko neišmoko, kurie, atsiekimui savo mierių, neniekina nė jokio, kad ir nedoriausio ginklo. Klierikalai visuose amžiuose ir visur mėgo šnipinėjimus ir denuncijacijas, tą matome jų laikraščiuose ir dabar net Lietuvoj; mat jie nori kitus supiudyti, kad iš to sau naudą turėti. Panašią vienok kovos formą matome ir kitose, jaunesnėse, dar ne teip sudemoralizuotose partijose. Mat įsigyvenusių formų, nors jos negeros, negalima umai išnaikyti, nors jų negerumą visi žiurinti gali patėmyti. Išdirbtos klierikalų kovos formos, kaipo palaikai, perėjo į kitas, jau paniekinusias klierikalų siekius partijas ir tos vartoja net pertankiai anų netikusį ginklą.

Klierikalai visur ir visada laikėsi su valdžia, stengėsi ginti senovę, jieškojo valdžios paramos, todėl jai ir denuncijavo, skundė savo priešus. Peikiame męs tokį pasielgimą ir nors paniekinome klierikalus, net pertankiai vartojame tokius jau ginklus savitarpinėj kovoj. Tą matome ir dabar užgimusioj ir Lietuvoj terp demokratų ir socijalistų savitarpinėj kovoj. Ir šitos musų partijos, arčiau su savo siekiais stovinčios, net pertankiai var toja insinuacijas vietoj argumentavimo, koliojimus vietoj darodymų.

Iširus taryboms Vilniaus susivažiavime terp demokratų ir socijalistų, rods demokratų laikraščiuose ilgai nebuvo matyt nė insinuacijų, nė koliojimų ir apkaltinimų už tikras ir netikras kaltes, saugojosi iš pradžių bent Europoj erzinti be reikalo demokratus ir Lietuvoj išeinanti socijalistiški laikraščiai. Rodėsi, kad galima bus apsieiti be išsiniekinimų ir denuncijavimų. Bet ant galo pasirodė kad be to neapsieisime. Musų nesutinkančios partijos rods savo priešus neskundžia valdžiai, bet skundžia visuomenei. Tas vienok teipjau yra blogu, kaip ir denuncijacijos valdžiai, tas yra blogu ypač dabar, kada kovoj su netikusia valdžia reikia išvilkti kuodaugiausiai pajiegų, o insinuacijos, apskundimai be darodymų mažina žmonių užsitikėjimą veikėjams, kurie be žmonių pagelbos ir pritarimo pats nieko negali nuveikti. Niekinimai, insinuacijos, neteisingi apskundimai nedaugina pritarėjų, su kumsčia dar nieks kito neprivertė būti draugu ir pritarėju, o męs net pertankiai, net ten kur jis nereikalingas, tokį padauginimui draugų įnagį vartojame.

Demokratai, antai, apkaltina socijalistus už visą blogą Lietuvoj: jiems primeta paprastus plėšikus, rando uždėtas ant valsčių baudas ir viską kitą, net valdžių prasižengimus, su kuom socijalistai nė jokio neturi susirišimo. Socijalistai vėl atmoka, primesdami demokratams organizavimą juodašimčių, taigi teipgi valdžių nedorus darbus. Darodymų nereikia, pakanka insinuacijos. Vartodami tokius kovos ginklus juk męs mažiau suprantantiems žmonėms tiesiog įkalbame, kad ne valdžia kalta, ne ant jos puola atsakymas už visą blogą, bet už viską reikia kaltinti yien musų pačių partijas. Jeigu peikiame priešų pasielgimą ir jų vartojamą kovoj ginklą, tai turime pasirodyti už juos geresniais, doresniais, turime paniekinti jų vartojamą nedorą ginklą. Jeigu pats darome negerai, neturime tiesos peikti kitą už tokį jau darbą. Čia neina apie pačių partijų galutinus siekius, bet vien apie kelius turinčius privesti prie tų siekių.

Maskolijoj dabar nusiramino: pereitą savaitę nieko svarbesnio neatsitiko. Matyt, žmonės nori šiek-tiek pasilsėti, kova juos paalsino. Jieško jie vien progos, o proga tokia atsitiko, ją suteikė rengimas rinkimų.

Valdžia, vienok, nemiega, ji paprastu budu stengiasi iš kandidatų eilių prašalinti neištikimus, žinomus jai nepritarėjus, stato po sudu buvusios dumos atstovus pasirašiusius po Viborge išleistu atsišaukimu ir tokiu budu juos prašalina iš kandidatų eilių. Bet nežinia ką valdžia darys, jeigu žmonės išrinks jos sudui atiduotus. Vietoj tų, ant galo, be abejonės nepritruks gerų dar valdžiai gal nepažystamų, o pažystamų rinkėjams.

Dėl neramumo Maskolijoj fabrikantai uždarinėja dirbtuves ir per tai daug darbininkų atsiranda be darbo. Ypač tą jaučia darbininkai Lenkijoj. Vien Lodziuje, uždarius dirbtuves, 30000 darbininkų neteko darbo.

8 d. gruodžio Lenkijoj, Czenstochowe, su kariumenės pagelba likosi išvaikytas revoliucijonierių susirinkimas. Suėmė 87 ypatas. Užtiko čia teipgi ginklų krautuves, paslaptą spaustuvę ir daug revoliucijinių atsišaukimų.

Prancuzija.

Prancuzijoj randas rengiasi pradėti smarkesnę kovą su dvasiškija, kadangi popiežius nenusilenkia, nemislija nusilenkti prieš dvasiškiją ir randas ir, be abejonės, nenusilenks, kadangi dabartinis ministerių perdėtinis Clemenceau nuo seniai pagarsėjo Prancuzijoj dvasiškijos priešu. Jeigu pasirodys reikalinga, randas, suvaldymui dvasiškijos, ketina paduoti užtvirtinimui parlamento naujas tiesas prieš dvasiškiją ir jos užtarėjus. Dėl paklausymo popiežiaus, randas ketina pastatyti po sudu 36000 katalikiškų parapijų; kitų tikėjimų dvasiškija nesipriešina. Sulyg tiesų išduotų 1881 m. policija turi tiesą uždrausti dievmaldystą bažnyčiose, kurių kunigai priešinasi užgirtoms tiesoms.

Ministerių pirmininkas laikraščių sandarbininkams apreiškė, jog jeigu bažnyčia geidžia kovos, gali jos sulaukti, prieš popiežiaus užsimanymus randas nenusilenks, bet jo fanatizmas privers randą griebtiesi prieš dvasiškiją dar aštresnių priemonių.

Popiežius gi apreiškė, jog nieks negali jį sulaikyti, nė didžiausi persekiojimai, nė kankynės, ginti bažnyčią. Popiežius tiki, kad Prancuzijoj neatsiras nė vieno kunigo, kuris, priešais jo paliepimą nusilenktų prieš randą.

Prancuzijos kunigai laukia paramos kitų kraštų katalikų. Daugelis zokonų pažadėjo aukauti dalį savo turtų kovai kunigijos su randu Prancuzijoj; pažadėjimų atsiųsta jau daugiau kaip ant vieno milijono doliarių.

Nereikia užmiršti, kad Prancuzijoj randas jau nekartą griebėsi kovos su bažnyčia. Laike didėsės revoliucijos tikėjimas buvo suvisu panaikintas, kunigai žudomi, bet kad tam tikslui dirva nebuvo prirengta, Napoleonas I vėl sugrąžino katalikišką tikėjimą, kadangi daugumas žmonių to reikalavo, o Napoleonas, užimtas karėms, neturėjo laiko kištiesi į bažnyčių reikalus. Ar dabar supančiojimui kunigijos dirva geriau prirengta, nežinia. Parlamente, rods, daugiau yra jos priešų negu pasekėjų, bet, kaip rodo besipriešinimai parapijonų surašinėjimui bažnyčių turtų, terp žmonių dar daug yra kunigijos šalininkų.

Prancuzijos laivynė atkako jau į Morokko pakrantes, bet kareiviai nesiskubina lipti ant kranto, kadangi Prancuzija, turėdama namieje nesutikimus su kunigija, bijosi susierzinimų su Vokietija.

Sutarimas Prancuzijos, Anglijos ir Italijos su Abisinija prekystos ir politiškos įtekmės reikaluose likosi karaliaus Meneliko užtvirtintas. Paskalai apie jo sunkią ligą mat pasirodė neteisingais.

Persija.

Persijos valdonas, šachas Muzzaffer-E-Din mirtinai serga ir kaip užtikrina daktarai, nėra nė mažiausios vilties, kad jis galėtų išgyti. Kadangi čia paprastai kyla maištai, sukilimai terp besivaržančių sostą pretendentų, tai ir dabar laukia neramumo ir maištų, iš kurių kaimynai nori naudotiesi, ypač gi Maskolija ir Anglija.

Venezuelė.

Laikraščiai jau nuo seniai rašo apie mirtiną ligą prezidento Castro. Jį pergabeno ant mažos salutės ir laukia mirties. Čia, kaip ir Persijoj, mirtis prezidento gimdo revoliucijas, kurias sukelia geidžianti valdžios visoki jenerolai. Vienas iš tokių valdžios geidžiančių, jenerolas Peredes rengia pasikėlimą. Kaip sako, jis turi jau 15000 ginkluotų šalininkų ir ginklų pakaktinai apginklavimui dvigubai didesnio skaitliaus. Todėl Venezuelėj laukia vėl kruvinos revoliucijos.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

Šiomis dienomis Vilniuje teismo tardytojas buvo pasivadinęs buvusįjį dumos atstovą Juozą Kubilių tyrinėti dėlei Viborgo atsišaukimo. Kubilius pasisakė Viborge buvęs, po atsišaukimu pasirašęs, bet ant visų kitų klausymų atsisakė duoti atsakymą. Teismo tardytojas dėlei to jį pavedė policijos priežiurai. Budamas patrauktas teisman, jis podraug yra pašalintas nuo rinkimų.

,L.U.'

Vilniaus miesto rinkimų komitetas išleido atsišaukimą į rinkėjus trijomis kalbomis: rusų, lenkų ir žydų. Matyti, lenkai, kurių globoje yra tas komitetas, laiko paniekoje lietuvių kalbą. Nežiurint į tai lenkai drysta kviesti lietuvius išvieno eiti su jais per rinkimus ir rinkti lenką atstovą dumon. Tegul tik iš lietuvių sudarytas komitetas teip pasielgtų su lenkų kalba, kaip jie su lietuvių kalba pasielgė, tuomet kokį trukšmą pakeltų lenkų „narodowa demokracya".

,L.U.'

Spalių 27 d., apie 10 val. vakaro, Vilniuje ties cirku, ant Lukiškių prekyvietės, stovėjo 7—8 policijos žemsargiai. Tuo laiku iš prekyvietės kas tai šovė kelis sykius į žemsargius. Tie du sykiu šovė papliupa į orą. Paskui nubėgo prekyvietėn, už jų nujojo raitiejie policijos žemsargiai. Policija suėmė kelis įtariamus žmones. Cirko publika išsigando, bet, kada Durov apskelbė, kad tai buvo provokatorių šuviai, visi nusiramino.

,V.Ž.'

Subatoje 28 d. spalių general-gubernatoriaus kanceliarijoje buvo Teatro tarybos posėdis. Terp kitų klausymų buvo aiškinamos sąlygos, kuriomis Teatro taryba sutiko su miesto taryba dėl Teatro ir miesto salės nuomos. Teatru ir miesto sale rusų ir lenkų trupos privalo naudotis po tris kartus į sanvaitę, „Vilniaus Kanklių" gi draugija — du kartu į mėnesį, tariant 1 sykį teatru ir 1 sykį miesto salėje. Jei kuria iš tų trijų įstaigų negalėtų pasinaudoti paskirta sau diena — mokestį visgi turi įnešti už salę pilnai — 90 rubl.. Tarybos sanarys, „Vilniaus Kanklių" pirmininkas pranešė, kad tos sanlygos priimamos tiktai tuom, jei miesto salėje „Kanklėms" bus paskirtas vienas nedėldienių mėnesyje, kitaip pasilieka sau tiesą atsisakyti nuo paskirtos šiokios dienos 10 dienomis anksčiau. Prie to Landsbergis prašė tarybos ir čia esančio Miesto Galvos numažinti „Vil. Kanklėms" kainą už miesto salę, pasiremdamas ant to, kad lietuvių Teatrui, kaipo pradedančiai veikti įstaigai viskas atsieina brangiau nekaip kitiems, ir kad „Vilniaus Kanklės" vietinių gyventojų kaipo draugija ne komercijinė, tik kulturos tikslui įkurta, skaito ant savo miesto tarybos prielankumo. Tas reikalavimas Teatro tarybos maloniai priimtas principališkai, o Miesto Galva atsakymą žadėjo suteikti po lapkričio 2 d. miesto tarybos posėdžio.

Antras įdomus lietuviams klausymas buvo pakeltas dėl liaudies teatro manežiuje. Tas teatras dabartiniame laike yra kariumenės rankose. Rusų trupa padariusi tokią propoziciją: ji duosianti dovanai dienos spektaklius kareiviams su sąlygomis, kad vakarais turėtų tiesą lošti savo naudai. Landsbergis prašė kad lietuviams ir-gi butų leista bent vieną nedėldienį vaidinti tame teatre, pabraukdamas prie to, kad jei butų leista, tai lietuviai gali sutverti liaudies teatro skyrių ir vaidinti nors kas šventadienį pigiausiomis kainomis. Tas reikalavimas irgi tapo įneštas į posėdžio protokolą.

„V.Ž."

Iš Vilkaviškio, Suv. gub..

Neseniai buvo čia pirmasai „Žiburio" draugijos filijos susirinkimas. Buvo nuspręsta įkurti Vilkaviškio parapijoje penkios pašalinės mokyklos, viena nuo kitos ne arčiau kaip trys verstai. Susirinkimas išskyrė penkis žmones, kad jie pasirupintų sujieškoti mokytojus įkuriamomsioms mokykloms. Susirinkimo pirmsėdis paaiškino, kad kandidatais į mokytojus turi buti parinkti toki žmonės, kurie supranta mokymo dalyką. Užvis turėtų rupėti, kad mokytojais butų dori žmonės ir gerai mokėtų lietuviškai.

,L.U.'

Iš Senapylės, Suv. gub..

Iš Senapylės apskričio reikėjo kariumenėn paimti 540 vyrų, paimta gi tik apie 180, tariant tik trečia dalis. Jei vyriausybė nebutų pagazdinusi, kad už nestojusį vyrą giminės turės 3000 rublių užmokėti ar 3 mėnesius kalėjime išsėdėti, tad dar mažiau vyrų butų buvę pririnkta.

Senapylėje įkurta lenkiška mokykla lenkų patrijotų draugijos „Macierz Polska" (Lenkų motina) pinigais. Toje mokykloje mokina lenkiškai Sofija Rutkauskytė, kuri save skaito lietuvaite. Per sanvaitę prisirinko apie 20 vaikų-berniukų ir mergaičių. Lietuviškos mokyklos čia nėra nė vienos. „Macierz Polska", matomai, žada užsiimti lietuvių lenkinimu per mokyklas, knygas, raštus, draugijas ir teatrus.

Senapylėje ukininkų draugija žada netrukus įsikurti. Jau nusiustas gubernatoriui tam tikras pranešimas su draugijos įstaymais. Pradžią padarė: Andrius Matulaitis, Juozas Rimša, Jurgis Masaitis ir Andrius Draugelis — bent jie pasirašė po pranešimu gubernatoriui.

,L.U.'

Iš Truskuvos, Pan. apsk.

26 rugsėjo, vietinio klėbono lėšomis pas vargoninką buvo įkurta parapijos skaitykla. Męs parapijonys sakome labai dėkui už tokį jo sumanymą. Pradėjus dalyti knygas, susirado nemažas skaitytojų buris — augusių ir jaunų, vyrų ir moterių. Regimai, šimto trijų dešimtų lietuviškų knygelių, tam tikslui paskirtų, nepakaks. Ligšiol Truskuvos parapijoje maža tebuvo skaitomi laikraščiai ir knygos. Čia ateina 25 numeriai „Nedėldienio Skaitymų", 2 numeriu „Vilniaus Žinių", 1 n. „L. Uk.", 1 n. „Šaltinio" ir 1 n. „Šviesos". Taigi visai mažai. Tačiaus monopolin ir alinėn per metus suneša žmonelės iki 4000 rublių. Antra vertus, vėl nereikia manyti, kad čia žmonės butų labai tamsųs ir prasigėrę. Ukis vedamas vidutiniškai, žmonės darbštųs ir mieli, tebegyvena dideliais sodžiais.

,L.U.'

Iš Panemunėlio, Ežer. ap.

Jau turime lietuvį mokytoją. Labai meilus žmogus, gerai mokina vaikus ir gražiai lietuviškai šneka. Matyti, jis yra tikrai atsidėjęs mokyti Lietuvoje jaunąją kartą, nes jei nebutų atsidėjęs, tad nebutų metęs tos vietos, kur pirma buvo (Negavėnie). Ten ėmė algos metams 600 su viršum rublių, visos ištaigos buvo jam duotos ir žemės buvo 2 dešimtini pavesta. Ten jis išbuvo mokytoju 15 metų vienoje vietoje. Matyt, žmonės jį ten labai mylėjo, kad net verkė išleisdami. Čia, Panemunėlyje, ikšiol jam algą moka senoviškai, kaip rusams mokytojams mokėdavo, po 24 rublius per mėnesį. Bet, kaip girdėti nuo kaip-kurių gudragalvių, kad tai perdidelė dar alga esanti. Labai gaila butų, jei numažintų jam algą, nes jis žmogus jau yra vedęs, turi trejatą vaikų; priešingai, jam reikalinga didesnė alga, kitaip turės išvažiuoti iš Panemunėlio, kaip jau yra padarę Skapiškio ir Kamajų mokytojai. Tada vėl pasiliktume be mokytojo. Žiurėsime, ką nutars valsčiaus vyrija. Ne pro šalį butų atsiminti, kad rusus mokytojus pernai valstiečiai atstatė, lietuviai gi mokytojai patys gali pabėgti nebegalėdami žmoniškai pragyventi iš menkos algos, kurią dar norėtų kiti numažinti.

,L.U.'

Iš Skrebotiškio, Pan. ap..

Šį pavasarį Skrebotiškio valsčiuje buvo kalbėta apie įvedimą lietuvių kalbos raštinėje. Dar neseniai išrinktasai lietuvis raštininkas Jonas Žukas, pasakė vaisčiaus rinktiniams, kad rusiškai ir lietuviškai rašant, busią jam daugiau darbo ir kad dėlto esą jam reikalinga pridėti algos. Vyrai neišpildė to jo noro, bet reikalavo už senąją algą rašyti abiejom kalbom. Tuomet J. Žukas, su savo draugų pagelba, labiausiai seniuno Benedikto Lukšto ir kitų, pradėjo įkalbinėti susirinkusiems, kad lietuvių kalba neėsanti teip reikalinga ir kad galima esą ir su viena rusiška apsieiti. Tačiaus tą dieną galutinai nebuvo nieko nutarta. Netrukus buvo sušauktas naujas susirinkimas. Labiau susipratusių rinktinių tą dieną nebuvo, taigi Žukui ir jo draugams pasisekė saviškai padaryti: buvo surašytas nutarimas, kuriuo patys valstiečiai atsisako vartoti kanceliarijos raštuose lietuvių kalbą, aiškindamiesi, kad jie ir rusiškai gerai suprantą. Tą nutarimą vyrai patvirtino savo parašais. Nepasirašė tik vienas Gumbelevičius iš Tetirvinų. Jis apskelbė žemiečių viršininkui protestą ir pareikalavo išnaujo peržiurėti tą kalbos dalyką. Daugiausiai atkalbinėjo nuo lietuvių kalbos įvedimo raštinėje seniunas B. Lukštas iš Norių sodžiaus. Tas seniunas, kaip kalba vyrai, pats vargiai rusiškai liežiuvį apverčiąs, bet gaudyti iš žmonių auksinus mokąs geriau kaip rusiškai kalbėti.

Ar gi Skrebotiškio valstiečiai visi teip lietuvių reikalus supranta, kaip tas Benediktas Lukštas? Geistina butų, kad kas praneštų, ar tas valstiečių nutarimas permainytas ar ne.

,L. U.'

Iš Ramygalos, Pan. ap..

Musų miestelyj yra trys juodašimčiai-šnipai: mokytojas, urėdninkas ir raštininkas. Koki jie žmonės, galima pamatyti iš jų darbų. Pirmiausia reiktų šis-tas pasakyti apie mokytoją Artiuchą. Jau ištisi metai kaip mokykla uždaryta, vaikai nesimokina, mokytoją gi ramygaliečiai peni, duoda jam vietą, kaip kokiai gerai naudai. Pernai susipratusiejie žmonės reikalavo, kad jis išeitų; kažin kas dar persprogino dvi bombi ir šovė po jo langais. Mokytojas, pamatęs, kad jis jau čia nebereikalingas (nes nemoka lietuvių kalbos) ir kad žmonės patys nesiduoda rusinti, prižadėjo už dviejų sanvaičių išsikraustyti. Bet praėjo ir daugiau: ramygaliečiai žiuri, kas čia bus: mokytojas nė iš

vietos nekruta. Jie dar laukia, kol jis išvažiuos, mokytojas gi tuo tarpu nesnaudė. Jis sušnipinėjo, kas labiausiai norėjo jį išjudinti, kas buvo Viluiuj, važiavo kelis kartus Panevėžin, viską susakė, primelavo, susuko ir vėl ėmė sau ramiai gyventi. Kur tau jis negyvens ramiai, kad, kaip matai, atsigrudo pristovas su gauja sargybinių ir suėmė tris vyrus: Kaupą, Liesį ir Krotkų. Kiti išbėgo Amerikon. Tie trys išsėdėjo po kelis mėnesius ir nėr žinios, kada bus jų vargų galas. Paleidus juos iš kalėjimo, mokytojas su savo sėbrais vėl kelis kartus važiavo Panevėžin, vėl skundė, vėl melavo. Užtat ir Kaupą su draugais kelis kartus tardytojas šaukė ir klausinėjo. Dabar, girdėtis, busiąs teismas. Tie vyrai visiškai nekalti žmonės.

Štai koks paukštis musų mokytojas.

Matyti ramygaliečiai turi daug pinigų, kad gali dykai penėti mokytoją!

Toks pat dėdė ir urėdninkas. Kol dar buvo šiokiatokia liuosybė, jis kaip kiškis, ausis suglaudęs, tylėjo: tik viską suuostydavo ir pristovui pasakydavo. Bet atvažiavus sargybiniams, jis tuoj pasirodė, kas esąs. Jieškant „prasikaltėlių", jis žmonėms sakinėjo, kad „maištininkams" dabar atėjęs galas: juos ar Sibiran išvarysią, ar sušaudysią, ar pakarsią. Jis sukaitęs jieškojo ir rodinėjo sargybiniams kas „kaltas".

Urėdninkas gerai moka ir „žuvauti". Važiuoja per sodžius ir rašo protokolus. Norėdamas gintis nuo „bėdos" — žmogus ir duoda rublį ar purą. Teip ir renka jis sau „batams".

Ne geresnis buvo ir raštininkas Butkus. Tik šis baikštesnis už kitus. Bijodamas, kad už „gerus" darbus kas neužmokėtų, kaip matai išsikraustė.

Suprato katė, pieną paliejusi!

Dabar jau kitas, bet tas, turbut, bus dar pranašesnis. Valstybės dumą paleidus, jis labai džiaugėsi. Visiems sakinėjo, kad dumoje buvę vien niekšai — anot jo „merzavcai" — kurie ėję išvien su vagimis ir plėšikais ir patys kurstę žmones vogti ir plėšti!

O kaip jis mėgsta ranką atkišęs turėti! kad tik kas duotų!....

Štai koki Ramygalos valdininkai.

Yra keliatas ir lietuvių, kurie eina kartu su tais valdininkais ir padeda jiems šnipinėti. Apie juos kitą kartą plačiau pakalbėsime.

Reiktų koks žodis pridėti apie pačius ramygaliečius. Jie teippat nelabai verti girti. Yra daug parapijų, kur atstatė rusus mokytojus, gavo lietuvius. O ramygaliečiai visai tuo nesirupina. Vaikų mokymas jiems nė galvoj, ir patys laikraščių neskaito, kad jie ir teip šviesųs ir teip gerai žino, kur monopolis ir aludės! Vienos degtinės išgeria per metus už 30 tukstančių rublių, o laikraščiui nusipirkti gaili 5 kapeikų. Yra keliatas susipratusių. Reikia tikėtis, kad ir daugiaus ims sekti jų paveizdą.

‚L. U.'

Iš Panevėžio, Kauno gub..

Spalių 1 d. Panevėžin atvažiavo naujas kalėjimo viršininkas Akatov, kuris pirma buvo Kauno kalėjimo viršininko Gumberto pagelbininkas. Gumbertui pavasarį buvo mesta bomba dėl jo pasielgimų su politikos kaliniais. Priimdamas kalėjimą, Akatov iškratė visus kalinius, bet nieko priešingo nerado, tik kortos ir truputis pinigų turėta kaip-kurių kalinių. Akatov atėmė pinigus, kad ir 3 kapeikas atradęs. Sako: „Prie manęs kaliniai galės pinigus turėti tik kalėjimo kontoroje; jei atrasiu paskui pas kurį, tai atimsiu ir nebeatiduosiu." Naujasai viršininkas iš pirmos dienos prispaudė kalinius: pasivaikščioti leido tik po 10 žmonių „po komanda" ir tik 15-kai minučių; vaikščiojant, buvo įsakyta nestovėti ir nešnekėti; pasimatyti su pažystamais buvo leista vieną kartą per sanvaitę ar 15-ka minučių. Buvo užginta siųsti laikraščiai kaliniams ir tt..

Kaliniai, ilgai nelaukę, sustreikavo: nutarė neiti vaikščioti ir matytis su pažystamais. Jei tat nepadėtų, tuomet kaliniai ketino langus išdaužyti. Tuomtarpu, sako, viršininkas gavęs laišką be parašo; ten jam buvusi bomba žadama, jeigu jis norįs čia teippat elgtis su kaliniais, kaip Kaune elgėsi. Po to viršininkas nusileido. Dabar vaikščioti duodama visa valanda ir visiems politikos kaliniams iškarto. Pasimatyti leidžia du kartu per sanvaitę: ketvergais ir pėtnyčioms, su atvažiavusiais ištolo — kasdien. Pasimatyti leidžiama tik tiems, kurių tardymas pasibaigęs. Laikraščiai ir knygelės dabar vėl galima siuntinėti.

Spalių 6 d. pabėgo iš kalėjimo P. Petraševskis. Vaikščiojant buvo permesta jam virvinės kopėčios. Visą sanvaitę paskui kratė Panevėžį, bet pabėgėlio nesurado. P. Petraševskis sėdėjo čia 8 mėnesius ir niekas nežinojo kas jis per vienas. Jis buvęs svetimu pasportu atsiųstas iš Poltavos gubernijos.

Spalių 13 d. stojo teisman P. Gasparavičius, Kinderių sodžiaus ir Petras Maldaikis, Smelinių sodžiaus, abu Šimonių valsčiaus. Juodu kaltinamu dėl atėmimo pinigų iš monopolio. Teippat buvo kaltinami dėl atėmimo ginklų iš valsčiaus tarnų Antanas Repšys, Lipliškių sodžiaus ir Jokubas Kulpavičius, Pukštonių sodžiaus, Šimonių valsčiaus abudu. Visi buvo išteisinti.

‚L. U.'

Iš Liepojaus.

Liepojun atsilanko nemažai sodiečių-lietuvių iš Žemaičių (nuo Skuodo, Ilakių ir iš kitų apygardų); jie atvažiuoja dažniausia Liepojun šio-to nusipirkti ir atveža parduoti sviestą, audeklus, žąsis ir kitokius daiktus.

Yra čia keturios prekyvietės ir josna suvažiuoja bemaž tiek lietuvių, kiek ir latvių. Reikia naudotis gera proga ir terp tų sodiečių čia galima pardavinėti atskiri laikraščių numeriai ir knygutės. Kiekvienoj didesnėj gatvėj pardavinėjami laikraščiai rusų, latvių, žydų, vokiečių kalbomis (kartais ir „Kurjer Litewski" sutinki), o lietuvių laikraščiai pardavinėjami tik trijose vietose.

Žmogus, atvažiavęs už 4—6 mylių nepažystaman miestan, neis juk jieškoti per visas gatves, kur galima butų nusipirkti ar naudingą knygutę, ar laikraštį; o nusamdžius porą vaikėzų arba kokį tinginį-ubagą (kas, rodos, didžių išlaidų nepadarytų) galima butų atnešti nemaža naudos ukininkams ir sodiečiams, už ką jie su laiku pasakytų jums „širdingą ačiu".

Gal apie šitą dalyką pasirupys Liep. Liet.-Sav. Paš. Draugija, gal ir atskiros ypatos: knygynai Biletavičiaus ir Virkučio.

„V. Ž."

Iš Beržoro, Telšių apskr..

Vienas bernas iš Bernotavo valsčiaus, Jonauskis, sumanė apskelbti save daktaru, nukeliavo Ylakių miestelin ir pradėjo daktarauti. Ne kvailiai ylakiškiai: kietomis kumsčiomis tvodami, jį išplakė ir nesigailės teip padarę. Buvo nukeliavęs Salantuosna, bet ir salantiškiai netikėjo jo apgaudinėjimams. Pagalios niekur nieko nepešęs, apsigyveno Beržore. Nenorėdamas nubosti skaitytojams, nors trumpai aprašysiu, ko vertas to daktarėlio gydymas. Plungės aptiekorius izraelita mokino Beržoro daktarą, kaip reikia išskirti anodija iš štinspirito ir vaistai sutaisyti. Vienas ukininkas nuėjo pas tą daktarą pasiteirauti. Šis pasakė: „Jei nori buti visą amžį sveikas, užmokėsi 40 kapeikų; jei trumpesnį laiką — užmokėsi dvidešimts kapeikų." Ukininkas davė 20 kapeikų. Išgėręs truputį vaistų, žmogelis pradėjo šaukti nesavu balsu ir Dievo malonė, kad dar nedaug tegėrė: butų visą amžį ilsėjęs žemelėje. Užvis daugiausia kenčia nuo to daktaro kudikėliai, už ką musų sodiečiai vadina jį Herodu. Bepiga ponui daktarui apgaudinėti tamsųs musų žmonelės. Apgauk tamsta nors vieną žydą, kurie daug daugiau rupinasi savo sveikata. Pas Beržoro daktarą jų nė vieno ir surišęs nenuvestumei. Kad ir neturi teisės jis užsiimti gydymu, bet jis nesibijo jokio atsakymo, nes labai geruoju gyvena su urėdninku ir jųdviejų bičiuliavimosi yra daugiau saldumo, kaip Lietuvos miduje. Nemokėdamas nė rašyti nė skaityti, aprinko save daktaru Janauskis.

‚L. U.'

Iš Aluntos, Ukm. apskr..

Paėmęs laikraštį, randi telegramuose vien tik žinias apie vogimą: ten išplėšė tiek tukstančių, ten vežant atėmė tiek tukstančių. Ir vis tukstančiai! Pas mus sodžiuje tukstančiais nevagia, nes niekas jų sukrovęs neturi. Bet užtai su arkliais reikia buti atsargiam. Nevienam jau išvedė paskutinę kumelaitę. Vagims, žinoma, dabar rugiapiutė: policija negaudo jų. Antra vertus, jie ne labai policijos ir bijosi: juk ten dažnai tarnauja sargybiniais jų broliai ir svainiai. Valdžiai prireikus gerų tarnų, kuone visi musų apylinkės rusai, atgabenti iš Rusijos po lenkų sukilimo ir apdovanoti žeme, atimta iš vietinių gyventojų, stojo sargybiniais. Tų ateivių tarpe ir yra daugiausia vagių. Teip, antai, garsus vagis su savo šaika Ustinas Jermolov iš Gruzdžių sodžiaus. Bet, kaip tai sakant, kiekvienam daiktui esti šiame pasaulyje galas, teip ir musų Ustinui šiuokart nepasisekė. Atsitiko teip: spalių 11 d. jis, su savo dviem draugais, kažin kur pavogęs dvejatą arklių, atvažiavo Skudutiškio miestelin susigerti. Dažinoję tai apielinkės gyventojai subėgo jų suimti. Vagys, pamatę, jogei gali pakliuti žmonių rankosna, ėmė bėgti: 2 miškan, trečias gi per laukus. Paskutiniamjam pasisekė ištrukti, bet anuodu miške, sugavę žmonės, labai primušė. Ant rytojaus priepat Aluntos miestelio žmonės atrado tuos vogtus arklius, pakinkytus geruose ratuose, juose gi du užmuštu vagiu. Susirinkę žmonės pripažino, kad tai esąs Ustinas, ant kurio visi metė bėdą, kad jis vogęs visos apielinkės arklius. Teip Ustinui nepasisekė. Ne vienas, eidamas pro šalį, netik nesigailėjo užmuštųjų, bet dar džiaugėsi: „gal dabar, užmušus vagis, nustos vogti."

Penktadienį, spalių 13 d., ištirti tą atsitikimą, atvyko Alunton Utėnos pristovas, apskričio gydytojas su felčeriu ir tardytojas. Policija ėmė šnipinėti, kas tuodu vagiu užmušė. Ir dabar jau giriasi, kad suradusi kaltininkus, kuriuos jau suėmė. Pakliuvo: Žalėnas, Kavaliunas ir Karpavičius; kaip kalba žmonės, esą visai nekalti. Kol pasibaigs tardymas, reiks jiems pasėdėti šaltojoje. Žmonės buvo nuvažiavę pas pristovą paliuosuoti suimtųjų už laidą, bet šis atsakęs, kad suimtiejie esą nugabenti Kaunan.

‚L. U.'

Iš Mintaujos.

Iš Mintaujos praneša, kad Vendeno kariškasis viršininkas paliepęs patrolėms šaudyti visus, kurie nakties laike busią gatvėse be pasportų. Tą pat liepia daryti su tais, kurie, pamatę patrolę, pradės bėgti. Susiorganizavo nauja vidurinės Liflandijos soc.-demokratijos ginkluotoji organizacija.

‚V. Ž.'

Iš Kybartų.

Po vilniečių lietuvių teatro Kybartuose, Virbalio bažnyčioje špitolninkai dalino žmonėms lapelius, įvardytus: „Kybartų teatras", kur baisiai išbiaurioti artistai vaidintojai. Tų lapelių parašytojai, ar parašytojas (po lapeliais padėtas bevardis parašas „Kybartiečiai") išrodo artistus paskutiniais paleistuviais, nepraustaburniais, kurie, anot jo, užmiršę žodžius, o neišgirdę jų, sauvališkai velniais, rupužėmis ir padlomis plusdamiesi terp savęs, stengėsi pripildyti tą, ko nepriteko.... iš nasrų vaidintojų ėję ir nepritinkanti žodžiai". Bet tai dar ne galas tų lapelių šmeižimo. Pasileidę meluoti, lapelių parašytojai nebegali susiturėti, nenupasakoję, jogei „davėsi girdėti šmeižimai apie dvasiškas seminarijas, pajuokimai dvasiško gyvenimo, pasityčiojimai iš pačio Dievo." Tačiaus užteks paminėjus ir tas lapelio vietas, nes kiti jo pasakymai toki šlykštųs, kad gėda butų jie ir minėti laikraštyje. Paužius lapelius rašo patamsių juodašimčiai. Kas parašė lapelius „Kybartų teatras", lengva suprasti, atsiminus, jogei juos dalino bažnyčioje špitolninkai.

‚L. U.'

Dėlei cenzuros.

P. Stankevičius korespondencijoje „Giedraičiai" (žiur. „Vilniaus Žinių" Nr.239) paduoda juokingą atsitikimą su urėdninku, kuris, jį užtikęs su vežimėliu knygų, akylai apkraustęs ir vis burnijęs, kad knygos be cenzuros; galiaus Stank. klausia: ką padaryti, kad ir tamsiausiejie policistai žinotų, jog parduodamosios knygos yra cenzuros leistos?

Tiesa, vargas musų knyginingkams, kad policistai patys, nežinodami Rusijos įstatų, bereikalingai vargina žmones, išrasdami visokias priekabes. Tad. Stank. per dienraštį klausiant, aš, nors trumpai, kiek žinau, pasakysiu kas daryti.

Prisikabinus kokiam nors policistui prie knygų už becenzurą, reikia pasakyti, kad cenzuros įstatai atmainyti, jog nė ant jokios Rusijoje spausdinamos knygelės negali buti cenzuros, nes cenzoriai panaikinti ir niekur nebepriimama cenzuruoti; yra tiktai inspektoriai spaudos dalykuose, kurie akylai prižiuri spaustuves, kad jos kąnors valdžiai negeistino nespausdintų. Spaustuves peržengusias inspektoriais duotus įstatus — tie inspektoriai skaudžiai baudžia. Be spaudos dalykų inspektoriaus žinios spaustuvės nė mažiausios brošiurėlės negali išleisti, o kad jau sykį koks-nors spausdinys iš spaustuvės išėjo, tad nė joks policijos vašas neturi tiesos prie jo nagų prikišti.

Jeigu policija prie knygų kabinėjasi ir knyginingkus persekioja, tad aiškiai matyti, jog ji įstatymų nežino, ar savo senovės sauvalę varo.

Cenzura pereitą (1906 m.) vasarą panaikinta ir tur but jau niekad negryžš, ko ir neduok Dieve! O su policistais, tiesų nežinančiais, reikia apsieiti šiurkščiau, nesiduoti, bent kokiam vašui skriausti, tad nekaišios nosies, kur nereikia; ką bepadaryti; prisieis dar daug musų žmonėms pakęsti nuo musų policistų, kol terp visų visuotinas susipratimas neįvyks....

K. Stikl.

[Iš „Vln. Žn."].

Lietuvių skaitlius Maskolijoj.

1897 m. Maskolijoj buvo visuotinas gyventojų suskaitymas. Tik dabar likosi pagarsytos statistiškos žinios. Terp kitų dalykų, buvo renkamos žinios ir apie gyventojų kalbą, kadangi mat Maskolija apgyventa nevienos tautos, ne viena kalba viešpatauja visur. Žinoma, visokios oficijališkos statistikos Maskolijoj neištikimos, bet reikia pasakyti, kad žinių rinkėjai, nors nenoroms, visgi turi užrašyti teip, kaip suskaitomi žmonės reikalauja; gal toki suskaitytojai įkalbinėti žmonėms, bet perkreipti jų reikalavimą, užrašyti kitaip negali. Europoj liaudies surašytojai niekur negali elgtiesi teip, kaip elgėsi, paveikslan, su lietuviais Amerikoj laike paskutinio suskaitymo: Europoj visur, ant atsakančių blankų pats žmonės užsirašo kuom jie yra, o surašytojai tik peržiuri, ar blankuose atsakymai yra ant ąisų klausymų.

Taigi pažiurėkime, kaip paskirstytos kalbos Maskolijoj, kokioms kalboms ir kiek žmonių kalba, nes iš kalbų galima spręsti apie visokias tautas gyvenančias Maskolijoj. Laike liaudies suskaitymo, taigi 1897 m. Maskolijoj buvo: maskolių 55667460, rusinų 22330551, lenkų 7931307, baltgudžių (prie jų, turbut, prisirašė nemažai lietuvių Viln. gub.) 5885547, žydų 5063156, kirgyzų 4084130, totorių 3737627, vokiečių 1790489, baškyrų 1439136, latvių 1435937, gruzinų 1336448, lietuvių tik 1210510, taigi mažiau net negu latvių ir gruzinų, armėnų 1073096, rumunų 1121669, estų 1002738.

Pažiurėjus į tas skaitlines, reikėtų nusiminti labai, nes suskaitant liaudį Maskolijoj pirma, lietuviškai kalbančių surasta daugiau negu 2 milijonai. Bet dabar, turbut, daug lietuvių užsirašė lenkais, baltgudžiais ir maskoliais.

Iš Prusų Lietuvos.

Tilžėj, sulyg paskutinio žmonių suskaitymo, buvo 37148 gyv., tame skaitliuje 1894 kareiviai ir 671 žydas.

Už kiaules ant paskutinio jomarko mokėjo Tilžėj: už centnerį gyvos kiaulės mokėjo 40—47 Mrk. Už paršus mokėjo 6—10 Mrk..

Už stintas mokėjo: už šėpelį 8—8.50 Mrk. Už šėpelį rugių 5.80—6.20 Mrk-, miežių 5.25 Mrk., avižų 3.50—3.65 Mrk. Už centnerį šieno 2.40—2.50 Mrk., šiaudų 2.50 Mrk. Gyvulių prekės Prusuose puola, kadangi, reikalaujant žmonėms, randas rengiasi atidaryti rubežių galvijams iš Maskolijos: kiaulės atpigo 10—12 Mrk., paršų prekės nupuolė ant trečdalio: pirma už paršus mokėjo 20—25 Mrk., o dabar tik 6—10 Mrk. Galvijus leista gabenti iš Danijos, maskoliškųjų dar vis neleidžia į Prusus. Užtai prekės daržovių ir sodų vaisių dabar didesnės, kadangi tokių pigių negabena iš užrubežių į Prusus. Šėpelis verdamųjų obuolių Tilžėj prekiavo 3 Mrk. už šėpelį, valgomųjų gi, taigi geresnių, dusyk brangiau. Už kapą kopustų mokėjo 4 Mrk..

Likosi Prusų Lietuvoj, žmonių važinėjimui atiduotas trumpas geležkelis terp Klaipėdos, Dovilių ir Pezaičių.

Už įžeidimą jenerolo I kariumenės korpuso, sudas uždėjo bausmę 400 Mrk. ant redaktoriaus Karaliaučiuje išeinančio socijalistiško laikraščio „Volkszeitung".

Kaip matyt Prusų Lietuvoj išeinančiuose laikraščiuose, ir Prusų lietuviai kyla iš miego, stengiasi pasiliuosuoti iš vokiečių ant jų sprando užmesto tinklo. Tą rodo geriausiai skaitlius lietuviškai įžegnojamų vaikų, kuris kaip kokiose parapijose su dviem metais pasididino net tris kartus. Kad teip kiltų lietuvių dvasia visur — tai ko reiktų; skaitlius lietuvių nesimažintų.

IŠ AMERIKOS.

Beprotis.

Jackson, Ohio. 9 d. gruodžio, pilname žmonių kare, įgavęs proto sumaišymą, angliakasys Mc. Neal išsitraukė du revolveriu ir pradėjo šaudyti į žmonis. Užmušė vieną jauną vyriškį, vieną pašovė mirtinai, o vieną nemirtinai. Esanti kare žmonės išmetė beprotį per langą ant gatvės, bet jis ir čia bėgo, šaudydamas, kol ant galo policistas ne paguldė jį nepataikęs iš savo revolverio į galvą.

Expliozijos.

Wilkesbarre, Pa. Kastynėse Parish Coal Co. atsitiko expliozija, kurios du darbininkai likosi užmušti, o penki sunkiai sužeisti; terp sužeistų yra ir mirtinai sužeisti.

Lynn, Mas. Čeverykų dirbtuvėse P. J. Harney'o expliodavo garinis katilas. Expliozijos 12 darbininkų likosi sužeistų. Užgimęs nuo expliozijos gaisras pridirbo nuostolių ant 500000 dol.

Houghton, Mich. Čianykščiose kastynėse atsitiko expliozija, kurios vienas darbininkas likosi užmuštas, o 3 sunkiai sužeisti. Kastynės dabar dega.

Šalčiai.

Boston, Mass. 7 dr gruodžio užstojo šalčiai. Bostone sušalo 4 ypatos. Mieste Troy, Vermonte, termometras nupuolė iki 18° žemiau zero.

Tvanai.

Morenci, Ariz. Šitosė aplinkinėse užgimė dideli tvanai, Cliftone prigėrė 58 ypatos. Gal prigėrė daugiau žmonių, bet kad telegrafai išnaikinti, tai iš tvanų apimtų plotų nėra nė jokių žinių.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Bayonne City, N. Y. Darbininkams Rockefelerio įtaisose pakeltos algos ant 10%

¶ Rayland, Ohio, Hanna Co. šitose aplinkinėse pirko 7000 akrų anglinių laukų ir parengs kelias naujas kastynes.

¶ Alegheny, Pa. Darbai dirbtuvėse Pressed Steel Car Co eina silpnyn. Neseniai iš dirbtuvių paleido 800 darbininkų.

¶ Cincinnati, Ohio. Konduktoriams ir motormanams gatvinių karų nuo 1 dienos sausio pakeltos algos po 1c. ant valandos.

¶ Fall River, Mass. Audėjai medvilnės dirbtuvėsė pareikalavo ant 10% didesnių algų; jiems pasiulė 5%, bet darbininkai ne priėmė.

¶ Denver, Col. Cigarų dirbėjams čia pakeltas užmokestis po $1.00 už tukstantį padirbtų cigarų.

¶ Tacoma, Wash. Štraikuoja čia plumberiai.

¶ Quincy, Ill. Arklių kaustytojai nuo naujų metų reikalauja didesnio užmokesnio.

¶ Tombston, Ariz. Kalnakasiams šitų aplinkinių pakelė algas ant 25 c. ant dienos todėl, kad jie atsisakė pristoti prie unijos.

| Cheyenne Wyo. Katilioriams ir mašinistams pakėlė algas po 3 c. už valandą.

¶ Khedive, Pa. Briar Coal & Coke Co. šitose aplinkinėsė parengs 4 kastynės ir tukstantį kokso pečių. Prie darbo patilps 2200 darbininkų.

¶ Connellsville, Pa. Šiose aplinkinėsė parengė daugiau kokso pečių.

¶ Washington, Pa. Bepenne Coke Co. rengia 100 kokso pečių aplinkinėsė East Mellsboro.

¶ Majontown, Pa. Šitose aplinkinėsė bus parengta daug kokso pečių; rengti pečius pradės tuojau po naujų metų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Chicagos, Ill.

Pereitos nedėlios vakare, p. Radavičiaus salėj, kaip buvo pagarsinta pirma, atsibuvo pirmutinė „Aušros" Draugės parengta prelekcija. Prelekciją skaitė Dr. Kulis — „Apie išsivystymą gyvulių". Apie pačią prelekciją daug nekalbėsime, nes buvo tai pirmas bandymas ir prelegentai dar ne spėjo išsidirbti, ne spėjo prisitaikyti prie žmonių supratimo, todėl kaip koki dalykai galėjo but nesuprasti, arba ir klaidžiai suprasti. Paaiškinimui nesuprantamų vietų buvo diskusijos, žmonės galėjo statyti klausymus, reikalauti aiškesnių, suprantamesnių paaiškinimų, bet statančių klausymus buvo mažai ir tai juos statė daugiau suprautanti, kiti, kuriems ištikro reikėjo paaiškinimų, tylėjo.

Buvo rodomi ir paveikslai geresniam paaiškinimui prelekcijos.

Žmonių susirinko ne daugiausiai, bet visgi daugiau negu tiketa: buvo apie 80

klausytojų, netruko ir moterų. Keli ar gal keliolikas doliarių įplaukė „Aušros" Draugystės fondan sušelpimui mokslaęivių. Prisirašė ir keli nauji sąnariai. Pasibaigus prelekcijai, buvo rinkimas „Aušros" draugystės centrališko prezidento, vietoj atsisakiusio Dr. Graičiuno. Išrinko D-rę. Želvienę iš Plymoutho. Kadangi visos „Aušros" Draugystės kuopos išrinkimą centrališko prezidento pavedė Chicagos kuopai, tai tokiu budu D-rė Želvienė lieka galutinai centrališku prezidentu minėtos draugystės.

Iš Springfield, Ill.

Lietuviai čia kaskart pradeda labiau susiprasti. Kas mėnesis laiko susirinkimus su prakalbomis ir renka aukas revoliucijai. Ant tokių susirinkimų žmonių atsilanko kiekvieną sykį. Teipgi yra čia tokių tautiečių, kurie, kur tik pasitaiko proga keliems į vieną vietą susieiti, renka aukas ir aiškina viską savo tamsesniems broliams. Pereitą sąvaitę drg. J. Dzienius terp savo draugų surinko revoliucijos labui 4 dol. Ant susirinkimo 25 d. lapkričio sudėjo $10.45 revoliucijai ir 50 c. sergančiam Lietuvoje raštininkui. L.S.A. ir L.S.P.A. metinės kuopos teipgi vis aukoj, skaitlius sąnarių didinasi: Lietuvos Sunų draugystė teipgi auga. Nors yra ir priešgynių, bandančių kenkti geriems darbams, bet ant tokių mažai kas paiso. Šiuomi tarpu užsagareiviai naują draugystę dėkruoto tverti. Ji busiant labai šventa (vardas ir įstatai dar šventųjų nedaro. Rd.) tako, kad ji galėsianti ir nuo nedievių apsiginti.

25 d. lapkričio lietuvį Kaminską iš Centrall, Ill. patiko čia nelaimė ant geležinkelio C. P. & St. L. Žmogelis, sako, buvęs užsigėręs. Lipdamas į trukį. pakišo koją po ratais, kada trukis pradėjo eiti ir sutruškino visą kojos pėdą.

Vincuks.

Iš De Kalb, Ill.

Lietuvių čia nedidelis burelis, bet jie nepažysta vienybės, girti mušas po saliunus ir už niekus po sudus tąsosi, iško svetimtaučiai juokiasi. To negana: tuli lietuviai užsiima ir vagystėms, vagia vištas ir antis.

Pribuvėlis.

Iš Wilburton, Ind. Terr.

Lietuvių čia yra pusėtinas burelis. Darbai nors ir negeriausiai eina, bet tikimės, kad pradės geriaus dirbti.

Lietuviai gyvena sutikime, barnių, peštynių nėra. Yra draugystė šv. Juozapo broliškos pagelbos. Sąnarys ligoje gauna po 5 dol. į sąvaitę. Mėnesinė mokestis 25c. Pilnų sąnarių yra 52. Tautiškais reikalais neužsiima. Sutvėrėme Susivienyjimo kuopą No. 137, į kurią prisirašė iš sykio 12 sąnarių. Pirmutinis mitingas atsilaikė 2 dieną gruodžio ir likosi išrinkti viršininkai: pirmsėdis — J. Kutrin, raštininkas — St. Grigaliunas, kasierius — Antanas Juzenas. Mitingai bus laikomi pirmą nedėldienį mėnesio. Prašome brolius ir seseris ateiti ant mitingų ir prisirašyti.

Kuopos sekretorius.

Iš Rochester, N. Y.

Lietuvių skaitlius čia pasidaugino: yra jų apie 500.

14 dieną rugsėjo draugystė šv. Petro ir Povylo sušaukė d. įelį susirinkimą su mieriu sutverti parapiją ir tas pasisekė, nes prisirašė 150 sąnarių, kurie pasižadėjo mokėpo 25c. kas mėnesis. Nutarta, kad kaip susidės atsakanti suma pinigų, nupirkti žemės, statyt bažnyčią, užlaikyt lietuvišką kunigą. Komitetan išrinkti: pirmsėdis — A. V. Stankevičia, raštininkas — J. Riškis.

Užbaigus parapijos reikalus, K. V. gavo daleidimą laikyti kalbą apie revoliuciją.

Pirmsėdis šv. Petro ir Povylo draugystės užklausė susirinkusių, ar leis rinkti aukas revoliucijai? Parapijos pirmsėdis pakėlė protestą: jam rodėsi, kad negalima rinkti aukų parapijos susirinkime, nes sulyg jo nuomonę, pakėlę revoliuciją buvo mažapročiai!!! Kilo neramumas svetainėje vien tik dėl aukų ir jos tam šventam reikalui nebuvo dedamos.

27 dieną rugsėjo susitvėrė lietuvių ukėsų laisvės kliubas. Kliubas įsteigė knygynėlį. Nutarta užsirašyt visus lietuviškus laikraščius, supirkt knygų. Dabar knygyne yra apie 80 egz. knygučių. Kliubo knygynas atidarytas nuo 7 iki 10 val., nedėliomis nuo 1 iki 10. Kliubas turi 48 sąnarius.

28 dieną spalio buvo parengtos prakalbos. Kalbėtojai buvo vietiniai: J. Rimavičia, Ig. Česna ir K. Vaivada. Visi kalbėtojai išrodinėjo reikalingumą vienybės, apšvietimo, mokslo, ragino griebtiesi politikos. Paskui tapo užmanyta parinkt aukų revoliucijai, bet ir šiuom kartu nevisi užmanymui buvo prielankųs; daugelis skubinosi apleist svetainę; K. J. paaiškino svarbumą kovos musų brolių Lietuvoje. Aukų surinkta $8.00, kuriuos siunčiam „Lietuvos" redakcijon, skirdami L.S.D,P. Lietuvoje.

K. V....da.

Iš Athol, Mass.

Darbai eina čia gerai, bet iš kitur atkakusiam sunku darbas gauti.

Lietuvių yra čia apie 500, bet tautiški reikalai mažai jiems rupi, yra čia lietuviška draugija, kuri pastatė naują salę, tik ne savo, bet svetimtaučių naudai (kokiu budu? Rd.)

Antras Bostoniškis.

Iš Worcester, Mass.

Ant viešo susirinkimo pas Kazimierą Valinčių, besilinksmindami, neužmiršome ir musų brolių kovojančių Lietuvoj už laisvę. Laisvės vienok negalima iškovoti su tuščia ranka. Užmanius draugui, Pranciškui Pranckevičiui, atsirado keli draugai tam pritarianti. Aukavo: P. Pranckevičius, K. Valinčius, K. Valinčienė, P. Grigonis po 25c. Viso labo $1.00, kuriuos pasiunčiame „Lietuvos" redakcijon. Paskiriam L.S. D.P.

P. Pranckevičia.

Iš Paterson, N.J.

Darbai eina čia gerai.

Lietuvių yra diktas burelis. Dirba jie daugiausiai marškinių dirbtuvėse. Uždarbiai negeriausi, kaip kurie uždirba po $2.50.

Tarp lietuvių daug čia yra lenkbernių, kurie nenori lietuviškai kalbėti, o jų vaikai suvis lietuviškai nesupranta. Lenkai turi savo bažnyčią, kurią užlaikyti padeda jiems lietuviai.

X. X.

Iš Brooklyno, N. Y.

Čionykščiai lietuviai darbuojasi ir kruta, tik vien rupinasi apie savo naudą, kiti gi apie labą visuomenės.

Vietinis klebonas parengė fairą, kuris traukėsi per dvi sanvaiti. Bažnyčioj turėjom tokį pamokslą kaip Jeruzolimoj, kada Christus iš Dievo namų su botagu vijo perkupčius. Buvo čia visko ir grižutė ejo ant rato.

Kaip žmonės sako, šimet ant fairų buvo mažai žmonių, buvo tik artimiausi kunigo tarnai, bet iš tų nedaug pelno, nes jie pats nori naunotiesi iš kunigo malonės, o ne jam ką duoti.

Užtai žemutinėj miesto dalyj pasitaikė matyti daug linksmesnius dalykus. Čia girdėjau kalbant, jog socijalistai, kaip japonai Port Arthure, paėmė viršų ant atžagareivių ir tai ne žodžiais bet darbais. Po vadovyste socijalistų, iš vietinių draugyščių likosi sutvertas vietinis revoliucijos komitetas. Jie gana karštai darbuojasi ir nusiuntė jau $100.00 L. S. D, P. Laiko sykį sanvaitėj susirinkimus. Socijalistų kuopa Brooklyne yra, turbut, didžiausia Amerikoj. Ji parengė knygyną, kuris sykį sanvaitėj buva atidarytas. Pati kuopa laiko kas mėnesis du susirinkimu. Rengia teatrus, sąnariai renkasi ant prabų, apkalba ir kitokius lietuviškus tautiškus reikalus. Kuopa turi vakarinę mokyklą, kur kartą ant sanvaitės gali norinti pasimokyti angliškos kalbos; kartą ant sanvaitės buva atidaryta ir retorikos mokykla. Neseniai kuopa nutarė įvest grynai moksliškus pranešimus kartą sanvaitėj. Prelegentu bus New Yorko universiteto inžinerijos studentas Vinikaitis. Pranešymai bus su nykstančiais paveikslais. Prelekcijos bus: gamtos mokslų, fizikos, chemijos ir t. t. Draugelis socijalistams duoda dykai salę, šviesą ir apkurimą. Draugėlio saliune po. 73 Grand st., kaip bažnyčioj, yra prikalta dėžė su tam tikru parašu rinkimui aukų revoliucijai. Iš jos jau išėmė $12.00 vietinis Rev. Šel. Komitetas.

Išto, rodosi, visuomenei daug didesnė nauda negu iš kunigo Varnagirio parengto fairo vien bažnyčios naudai, į kurią, pastatę ją lietuviai, ne nori eiti.

Waterburietis.

Iš Brooklyno, N. Y.

Kriaučių darbai eina silpniau, bet vėl eis geriau. Dirbtuvės dirba gerai.

Terp lietuvių nėra čia sutikimo: vien ėdasi terp savęs, kiti su kunigu. Ištikro musu kunigėlis savo aveles trumpai kerpa. Bažnyčioj nieko daugiau neišgirsi, kaip tik barimus parapijonų kad mažai moka bažnyčiai. Dėl tų barnių skaitlius parapijonų mažinasi ir gali prieiti prie to, kad prie parapijos liks tik vienas kunigas. Tąsyk nebus ką barti, nė ką kirpti. Kirpimas gal rupi labiau negu pati bažnyčia. Ir dabar antai musų bažnytėlė daug praščiau išrodo negu kunigo namai.

B. C.

Iš Worcester, Mass.

Gruodžio 1 d., Petro Armino Lietuviška Teatrališka Draugystė parengė teatrą, lošė dramą 4 aktuose vardu „Laimė iš svetur". Veikiančių ypatų yra 15, tame 3 moteriškos. Moteriškas roles lošė: Uršulės—F. Juškevičiutė; Kotrinos — Z. Dulbiutė; Šešupienės — M. Krikštolaičiutė. Merginos ir vyrai savo roles atloše gerai. Tarpais aktų grajijo Worcester'io Lietuviškas orchestras po vadovystė y. Skrolio iš So. Boston, Mass.

Ant teatro susirinko žmonių nedaug, ne daugiau kaip 120. Susirinkę užsilaikė gražiai. Pasibaigus teatrui, orkestra pagrajino kelis šokius, mylinti šokt pašoko.

Kaip visur, teip ir čia, lietuviams kylant, nesnaudžia ir jų stabdytojai. Štai Petro Armino Teatrališkai Draugystei garsinant teatrą per plakatus, kelis nunešė ir lietuvišką karčiamą, kur karčiamninkai, perskaitę plakatus, patėmijo, kad jie spauzdinti angliškoj spaustuvėj, plakatus numetė į gurbą. Kitas lietuvis biznierius, cigarų dirbėjas, daugiau iš lietuvių biznį darantis, visokius gerus užmanymus (kokius? Rd.) apšaukė kvailais! Šitie lietuviški biznieriai, kaip kitiems lietuvių geriems užmanymams ir paskutiniam teatrui užkenkė, atkalbinėdami žmonis, kad neitų ant teatro. Žinoma, daugumas ir paklausė. Bet tas išėjo ant naudos, nes ant perstatymo susirinko tik šviesesni, doresni lietuviai (kėno naudai buvo parengtas teatras? Draugystės ar viešai? Rd.)

Teatrališkoji draugystė nespauzdino plakatų, tikietų ir programų lietuviškoj spaustuvėj todėl, kad lietuviški kriaučiai buvo parandavoję vietą savo bizniui pirmiaus, o lietuviškas spaustuvininkas tos vietos savininkui pasiulė daugiau $2.00 randos ant mėnesio ir tas parandavojo tą vietą spaustuvininkui. Tokiu budu lietuviškas spaustuvininkas padarė apie $30.00 kaštų lietuviškiems kriaučiams. Išgirdus apie tai teatrališkoji draugystė, nutarė nespaudinti nieko pas lietuvį spaustuvininką. Sulig to nutarimo ir padarė.

Viznis.

Iš Waterbury, Conn.

1d. gruodžio atsibuvo susirinkimas Lietuviško P. Kliubo. Nieko tame nebut ypatingo, bet susirinkimas buvo labai triukšmingas, net einanti pro šali stebėjosi. Mat kliubas iš dalies susideda iš sąnarių parsidavusių republikonams. Ant susirinkimo tapo perstatyti du iš vietinės kuopos L. S. P. A., kurios kliubo viršininkai labai neapkenčia, nors kliubo konstitucija sako, jog gali prigulėti žmonės visokių partijų. Perstačius tuodu nauju draugu, kilo didelis riksmas, šaukė, jog socijalistų nereikia, kiti aimanavo, jog per neapsižiurėjimą ir teip pakliuvo keletas socijalistų. Negalėdami surasti priežasčių, kurių dėl negalima but priimt, aiškino, jeigu socijalistai rašą į „gazietas". Kitiems komitetas visai nedavė kalbėt.

Terp kitko, nutarta parengt kalėdų dieną prakalbas. Parkviest kalbėtoją paliko komitetui. Nebutų tame nieko peiktino. Prakalbos pagirtinas dalykas; bet kiek patirta, tai daroma ant galvos nelaimingų socijalistų. Parengtose keletą kartų prakalbose 34 kp. L.S.P.A. kalbėtojai aiškino socijalizmą, po prakalbų skaitlius kuopos sąnarių žymiai paaugo, kas, žinoma, republikonams labai nepatiko. Kiek teko patirti, jie kalbėtoju ketina kviesti Dr. J. Šliupą, nes buk jis nesigaili pipirų socijalistams.

Pleperis.

Iš So Omaha, Nebr.

Lietuviai pradeda busti iš miego, pradeda suprasti naudą organizacijų ir vienybės, prie Susivienyjimo prisirašo vis daugiau sąnarių. Jeigu teip eis ir toliau, tai nebus lietuvių neprigulinčių prie S. L. A.

Moterys ir merginos teipgi neatsilieka. Jos teipgi pradeda suprasti naudą S. L. A., ir prisirašo.

Kas nori prisirašyti prie S. L. A., gali ateiti ant susirinkimų, kurie atsibus ant „New Settlers Hall", 9 ir 23 dio mėnesio; viršininkus tenai galit rasti kas nedeldienis nuo 3 iki 5 po pietų.

Žemaitis.

Iš Elizabeth, N. J.

58 kuopa L. S. P. A. parengia prakalbas 16 d. gruodžio 1906 m.

Prakalbos atsibus svetainėj D. Brazincko, 67 Wall st. Kalbėtojai bus: J. Perkunas, J. Šukis iš Brooklyno.

Kviečiame visus aplinkinius lietuvius. Tarpuose prakalbų bus dekliamacijos.

Prakalbos prasidės 1 val. po pietų. Vyrams įžanga 5c, moterim ir merginoms dykai.

Kuopos organizatorius.

Allegheny City, Pa.

28 d. lapkričio buvo balius parengtas parapijos naudai, parengė draugystė Sunų Lietuvos. Buvo ir girtų: kadangi pelnas ejo kunigui, tai vaikščiodamas, gyrė parapijanus ir ragino linksmintis, nes pelnas buseęs apverstas revoliucijonierių naudai. Žmonės, žinoma, linksminos, kiek galėdami. Baliui pasibaigus, ne vienas paliko net drabužius, o ant rytojaus rado supjaustytus ir skylėtus.

Socijalistas.

Iš Scranton, Pa.

Lap. 15 dieną atsibuvo čia Juozo Vilko vestuvės. Susirinkę svečiai patarė padaryt kolektą naudai Lietuvoj kovojančių su caru revoliucijonierių. Užmanytojas, Kazimieras Keturakis. paaiškino susirinkusiems, kokius persekiojimus kenčia musų broliai Lietuvoj. Pėrėjus per susirinkusius, surinkta $9.40. Pinigai paskirti S. D. Partijai, pasiųsti jie tautiškam kasieriui T. Dudai. Nors čia nemažas skaitlius lietuvių, bet mažai yra atjaučiančių ir šelpiančių tautos reikalus, užtai žydams, tai antra Palestina.

Turime žydų karčemninkų, mėsininkų, visokių štorninkų, ir vieną labai mokytą advokatą, kuris nė rašyti nė skaityt nemoka, niekuom geru neužsiima, bet Scrantono lietuvius pataiko išnaudot, kas dieną kaip mėsininkas jaučius, varinėjasi pas skvajerį. Skaudu, kad musų tuli broliai duodasi išnaudoti, meta kruviną skatiką, bet tai vis tie, kurie neskaito nė jokių raštų, ne aukauja nė cento ant tautiškų reikalų.

Veselninkas.

Iš New Haven, Conn.

25 d. lapkričio atsibuvo krikštynos pas Aleksandrą Reižą, kur susirinko burelis čianykščių lietuvių. Nebuvo nė tuščių barnių, nė nereikalingų ginčų, bet laiką praleidome ant pasikalbėjimo apie pagerinimą buvio ir ateities išeivių lietuvių Amerikoj ir apie dabartinį vargingą padėjimą tėvynės Lietuvos. Kazimieras Blažaitis užmanė paaukauti revoliucijos reikalams. Išskiriant kelis, kiti noriai aukavo. Iš viso sudėjo $5.85. Iš suaukautų pinigų 10 c. atsitraukia persiuntimo kaštams, o likusius $5.65 siunčiame „Lietuvos" redakcijon, paskirdami revoliucijos reikalams L.S.D.P.

T. Levkevičia.

Iš So. Boston, Mass.

28 d. lapkričio š. m. atsibuvo pasilinksminimas draugystės Lietuvos Dukterų, ant draugystės naudos. Svečių diktai atsilankė ir gražiai visi užsilaikė. Dainavo ir tautiškas dainas, dainavo bažnytinis choras po vadovyste M. Karbausko. Tautos reikalai teipgi nepamiršti. Viena drauge užmanė paaukaut nors po centą revoliucijai ir kankintiniams. O. Matulaičiutė, M. Simkiutė ir O. B. perėjo per susirinkusius ir surinko $11.02, iš kurių paskirta: $5.00 L. S. D. P., o $6.00 kankintiniams, 2c. atsitraukė persiuntimui pinigų. Jie pasiųsti į „V. L." redakciją. Nors tai maža auka, bet vis-gi bus ne vienam kąsnis duonos. Butų gerai, jeigu ant kiekvieno pasilinksminimo ar šiaip susirinkimo įeitų į madą parinkt aukų, visada rasis aukautojų, jeigu tik bus kam užmanyt ir paaiškint padėjimą kariaujančių už laisvę. Ačiu visiems dalyvavusiems ir draugams, pagelbėjusiems surengime: J. Turauskui, P. Latvinskui, J. Strakauskui ir A. Macevičiui. Vardan draugystės Lietuvos Dukterų:

A. Strakauskienė ir
O. Baronaičiutė.

Iš Denning, Ark.

Šitose aplinkinėse yra tiktai anglių kasyklos. Kasyklose darbai eina gerai ir uždarbiaį vidutiniai. Šviežiai pribusiam nesunku darbas gauti. Lietuvių čia yra kelios šeimynos ir keli pavieni, bet visi pusiau sulenkėję, tarnauja lenkams Gaila, kad lenkai netarnauja lietuviams. Gero terp lietuvių nėra, daugumas paskendę girtuoklystose.

Lietuvis.

Red Lodge, Mont.

30 dieną lapkričio susirinkome pas Antaną Urboną keletas lietuvių. Čia lietuvių yra tiktai 10. Šnekėdami apie visokius reikalus, atsiminėme musų brolius Lietuvoj, kariaujančius už laisvę tėvynės. Jonas Bakanas užmanė paaukauti po kelis centus revoliucijai. Juozapas Januševskis paaiškino reikalingumą laisvės ir aukavimo ant to mierio. Sudėjome $5.00. Pinigus aukaujame revoliucijonieriams Soc. Dem. Partijos, siunčiame „Lietuvos" redakcijon.

Juozapas Januševskas.

Amerikos revoliucijonierių atsišaukimas.

Brangųs Draugai! — Ar gi jus neįtėmijote, kad šendien Amerika turi dvi feodališkiausias ant svieto įstaigas? Męs nurodom Amerikos armiją ir Amerikos laivyną. Drausmė šitose įstaigose tokia aštri, kad paverčia šias įstaigas į galingiausį ir nuolankiausį kapitalistų kliasos įrankį. Lengva sau perstatyt, kokią blėdį šituodvi įstaigi padarytų darbininkų kliasai, jeigu dabartinė revoliucija priimtų grožojančią kapitalizmui išveizdą. Armijos ir laivyno vyrai yra išlavinti mušt žmones be mažiausio svyravimo vien tik aficierams paliepus — o tankiai net ir paliepimo nelaukia, jeigu tik nujaučia, kad iš štabo atėjo panašus prisakymas.

Tai yra ne pažvalga bet tankiai patirtas faktas.

Atminkit, kaip amerikoniški raiteliai, Pietiniuose Filipinuose išmušė vyrus, moteris ir vaikelius; kaip varė anglekasius iš Koliorados su negirdėta nuožmybe; kaip pliekė nekaltus San Francisco piliečius tuojaus po žemės drebėjimui; viskas tas turi priminti proletarijatui, kokis pavojus grumoja darbininkams nuo geležims ir ugne apsišarvojusių galvažudžių. Šio krašto laikrastija, valdoma kapitalistų, vietoje peikt tokius žvėriškumus, ji pagiria ir ploja; mat kapitalistų kliasos tokia politika, kad savo turtus stato augščiau žmogaus gyvybės; tokia jų politika buvo visuomet, tokia visuomet ir bus. Nuožmus išmušimas Prancuzijos proletarų po Paryžiaus komunos, skerdynės ant Nevsko Prospekto Peterburge ir kitos nesuskaitomos žudynės visuomet parodo, kad kapitalistų kliasos politika yra liejimas kraujo ir užmušinėjimai.

Seniai jau tapo pripažyta, kad valdovai ir kapitalistai (vienas ir tas pats) iškėlė pavienio žmogaus nuosavybę ant žmonių gyvybės. Išsitarimas Debs'o „Niekas nėra teip pigus kaip žmogaus mėsa ir krajas" tapo vyriausiu darbininkų kliasoje priežodžiu. Žmonių gyvastis, žmonių skurdas ir žmonių kentėjimai kapitalistui visai nerupi; jam apeina tiktai privatiškas lobis. Tas jau teip taukiai buvo išrodinėta, kad čionai nebereikalingi joki pavyzdžiai. Na, o socijalistų partija atvirai prisipažysta, kad ji nori perimt visus išdarbyščių kelius. Nesislapstydami už krumų, pasakom, kad męs, darbininkai, norim pilno vaisiaus iš savo darbo ir męs rengėmės jį apturėt; toliaus męs supratom, kad męs tolei to neįgysime, pakol dabartinis surėdymas stovės. Norint permainyt šį surėdimą prisieis atimt visus išdarbyščių kelius nuo pavienių ypatų ir atiduot juos vartojimui ir naudojimui visos žmonijos. Ar jus matote, kad kapitalistai tą pamėgsta? Ar jus mislinate, kad jie ramiai užsilaikys ir perduos savo nuosavybę įstatymiškiems arba extra-įstatymiškems budams? Argi galima, kad tie, kurie turi teismus, legisliaturas ir išpildomąją valdžios galybę, nepanaudotų tos galybės apgynimui savo nuosavybės? Jeigu jus mislinat, kad jie pasiduos be kovos, jus esat — prabočykit už atvirumą — idijotai. Visuose laikuose, seniau ir dabar, jie pavartojo visas valdžios pajiegas atsiekimui savo tikslų ir, abejonės nėra, kad ir ateityj teip darys.

Nuduokim sau, jog socijalistų balsai ims kapitalizmui grumot pavojumi, — o tas ne užilgo atsitiks. Argi musų teip vadinama „konstitucija" apgins darbininkus, kurių tiesas kapitalizmas ims visaip siaurytė? Nė trupučio! Tuomet čionais, kaip ir Rusijoje, vienintėlis ginklas darbininkų kliasai bus likęs, tai — visuotinas štreikas paremtas ginkluota revoliucija; ir tokiam karte musų laimėjimui viltis remsis ant armijos ir laivyno, kurie visuotino sukilimo laike pereis į darbininkų pusę ir atsikreips prieš savo dabartinius valdovus.

Ar tai ne puikus bus šmotelis poetiškos teisybės, kad kapitalistų armotos atsikreips prieš juos? Ir tas galima bus padaryt, kadangi tai jau ne sykį buvo padaryta.

Armija ar laivynas ima savo stiprybę iš darbininkų kliasos. Kareivis ir jurininkas yra darbininkai; tankiausiai jie esti surinkti iš žemiausių industrijinių iššlavų ir netenkinų ateivių; tarpe jų, priedan kas augščiau pasakyta, yra keletas augštesnių mokyklų studentų, klerkų etc., kurie prieš įstojimą armijon, negalėjo daturėt smarkios ekonomiškos kovos. Jie beveik visi buvo netenkini prieš įstojimą tarnystėn, o dar labiau įniršo po įstojimo, pažinę tuos tikslus, dėlei kurių yra užlaikoma armija. Aiškiai patvirtina tą nuomonę apėtųs pabėgimai iš armijos. Kadangi iš dešimties kareivių gal nėra nė vieno, kurs įstojęs butų armijon dė-

Imperfect in original

lei patrijotiško jausmo, tai drąsiai galima sakyt, kad iš penkių dešimčių kareivių, pabuvusių armijoje keletą mėnesių, visiškai nebesiranda nė vieno su patrijotiškais jausmais. Galingiejie ponai Wašingtone jau ir dabar aimanauja, kad teip mažai besiranda armijon liuosanorių. Kareivių ir jurininkų jau didesnis nuošimtis yra susipratusių už darbininkus, nors, žinoma, jie da neturi supratimo proletarų kliasos. Bet tegul tik socijalstai užtvankįs juos su gera, kliasų kovos propaganda, o pasekmės bus tikrai stebuklingos, ypatingai jos nustebįs musų viešpačius, — nes sacijalisto jau nieks nenustebina. Pakol armija ir laivynas bus nuolankųs kapitalistų kliasai, patol įvedimas sąveiklinės (kooperatyviškos) respublikos beveik nėra galimu. Bet armija nėra prielanki savo viešpačiams; ar nematot nuolatinių joje sumišimų!

Imkim paveikslan Rusiją. Ar butų revoliucija padarius tokį progresą, jeigu nebutų iškilusi čiela eilė sumišimų armijoje ir laivyne? Ir jeigu galima vest antimilitarišką socijalistų propagandą „prispaustoje Rusijoje", tai kodėl to negalima butų daryt „laisvoje Amerikoj"? Šiądien Rusijos armijoje vienintėlis ištikimas kareivis, — tai kazokas; jo neužgavo revoliucijinė propaganda dėlto, kad jis nemoka skaityt. Amerikoj gi armijoje kiekvienas įstojantis privalo mokėt skaityt; męs lengvai galime prie jų prieit. Jie negarbina musų „tėvelio batiuškos" (Teodoro I-ojo), nes jie žino, kad jis toks pat žmogus kaip ir jie. Suvienytų Valstijų valdžia — visuomet netikusi ir sudribusi — negalės musų propagandos sustabdyt.

Vokietijoje, Prancuzijoje, Italijoje ir kituose Europos kraštuose, ar galėtų socijalistai garsiai didžiuotis savo pergalėms, jeigu nebutų jų draugų socijalistų armijoje ir laivynuose? Vokietijos kaizeris, paveizdan, visas dreba nedėlto, kad daugumas darbininkų apsiskelbė esą socijalistais, bet dėlto, kad Vokietijos armija pilna socijalistų ir visai jai nebegalima užsitikėt. Galima butų privest daug tokių iliustracijų.

Toliau praneša atsišaukime, jog Kalifornijoje (Oakland'e) uždedama naujas, agitacijai armijoje pašvęstas laikraštis. Metams prekiuos 1.00. (Adresas: 528 Telegraph avenue, Oaklan,d Cal.) Toliaus rašo:

Musų sumanymą — propagandą tarpe kareivių — širdingai visi sutiko. Garsus rasėjas, drg. Džek London, sako: „jusų propaganda eis greta socijalistų propagandos Vokietijos armijoje stoka tokios propagandos, stoka kliasinio susipratimo Rusijos armijoje padarė Rusijos revoliuciją tokia kruvina... Paimta karumenėn jaunuomenė yra darli socijalizmo skriejimui dirva... Susipratęs kareivis ir susibroliavęs su darbininkų judėjimu, nebus toks paikas ir nešaus paliepus į darbininką."

Daugumas kitų įžymių socijalistų, imant drauge ir redaktorius daugelio socijalistiškų ir progresyviškų laikraščių, užgyrė šitą mislį, ir da nė vienas socijalistas ikišiol nepapeikė.

Dabar, atėjus rinkimams, ar nemalonėtumėt laikraščiai atspaudint tam tikras „armijos ir laivyno" laidas? Reikėtų atspaudint tiek egzempliorių, kiek tik galima ir išplatint tarp naujai renkamų armijon kareivių bei pačioje armijoje, nurodant kareiviams, kad jie patįs darbininkai, kad jų reikalai yra vienodi su darbininkų; bandyt reikia sužadint jų dvasią prie luominio susipratimo, kurs jau pas juos savaimiai pradeda žilt, nurodyt jiems išplėtojimui tos dvasios kelius.

Ir jus pats, jeigu nuo redakcijos šitą laišką išpeiksite, pasiųsit į giliausias pragaro apielinkes, vienok, — atspaudinkite jį! Dėlei šešelio Karoliaus Markso, meldžiame jus, nepalaikykite musų krašto „suokalbio tylėjimu" socijalistų ir revoliucijonierių laikraštijoje...

Kada musų žmonės stovės už armotų, ir kada jie stovės už musų pusę, męs neturėsim ko bijotis, teismai, karaliai ir militariški diktatoriai nieko negali padaryt, jeigu jų nusprendimų neparemia kanuolės; pagaliaus „Dievas" visuomet yra tų pusėj, už kurią stoja armija. Viskas ko mums reikia, tai atsakančio darbo ir iš musų pusės energiškų pastangų; o tuomsyk galim įvykįt visuotiną sukilimą drauge einanti su visuotinu streiku.

REIKALAI

Susivienyjimo Lietuviu Amerikoje.

Buenos Aires, 27 d. spal. 06

Garbusis Santievieti su visais Draugais!

Jusų Mylistų mieląji siuntinėlį su trišdešimtis doliarių auksu, išsiųstąji 10d. rugsėjo 1906 m. apturėjau 14 dieną spalių, taigi į 34 dienas po išsiuntimo. Atnešė man jį D. Frantisek Stah Boemas, statistikas ir sekretorius gydytuvės ir marinyčios Mercedes, kuriam ir atidaviau tuos $30.00 padėt į skarbinyčią ant mano pareikalavimo, kadangi tiek pinigų laikyt pas save negaliu. Siuntinėlis atėjo, rodos, porą dienų pirma, bet buvo padėtas perveizėjimui, kadangi ant antvožėlio yra parašas išpaniškai „sugrąžinu antru kart su lakinėmis pečvietėmis pinigų" Pasirašęs: A. Marmi.

Aš nežinau ne to, kas pasirašo už mane, nes nuo 5 metų neprileidžia nė grometnešių, nė išdalytojaus raštų (La Prensos). 7 metai baigiasi, o da neprileido prie manęs nė mano tikro brolio, nė sesers, kuriuos 1890 m. ištolo mačiau ir gerai pažinau. Nežinau, ar jie da gyvi, ar jau pasimirę. — Už prisiųstus ikišiol doliarius širdingai dėkavoju garbingiems viršininkams „Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj"; teip sąnariams, kaip ir visiems draugams draugystės prijaučiantiems man mano nelaimėj ir mįsliju kokiu nors budu išsimokėt iš tų užtrauktų skolų gyvas ar negyvas budams. Bet pranešu podraug, kad aš už pinigus neparduosiu savo idejalų, kuriuos įgijau — tiesos ir šviesos. Aš nesiduosiu užmest man beprotystę iki paskiausio atsikvėpimo: aš visus išmislus iki padangių ir su didžiausia panieka atmesiu.

Turiu primint, kad labai nusidyvijau apturėjęs paskutinį pinigų siuntinėlį, nėsa 6 diena liepos pas p. J.J. Paukštį į Plymouth, Pa., o 12 d. to pat mėnesio pas p. W. Ambroževičių rašiau, idant praneštų visiems, kad nesiųstų man nieks pinigų, nėsa sakiau, kad ant 10 mėnesių užteks: o tie du ponai par du mėnesiu niekam nepranešė. Sakiau podraug, kad aš per tą laiką turiu gyvas ar negyvas iš peklos išeit. Užtenka man jau visko, turiu 69 metus amžiaus ir su iščiulbta sveikata. Čia nepaguodoja nė mano žaizdų, nė luošystos apturėtos 1863 m. apgynime tėvynės, tiktai jas sušimteriopavo.

Tas užtylėjimas minėtų poną per du mėnesiu apie mano pranesimą ir prašymą aiškiai parodo, kad ir pas S. L. A. draugus nėra vienybės, nors V. L. vadinasi. Parodo tai man ir biednosios „Laumes Vaikas" ir p. Dr. Želvienė su savo užmanymais, kad man neduotų daugiau pašelpos, tik tuos doliarius antkankinių naudos ir maisto paliktų. O ne dėkingystė tų musų neišmanėlių! O kas pirmas buvo to švento parversmo dvasiško netiktai Lietuvoj, bet visame svietė palaikytojuž! Kas daugiau kentėjo ir kraujo praliejo už tiesas musą garbingosios giminės ir liežuvio? Kas pirmas savo gyvastį pašventė ir aukavo už tiesas mžonijos, vargdienių, o podraug ir už gyvastį visų žmonių? Argi galimas daiktas, kad Tamistos nesuprastumėt, ką svieto gazietos rašo apie tuos dalykus?

Lietuvių vardan baisiai apžagė manę „V. Lietuv.", su apgarsinimu manęs tikrai sergančiu protiškai ir da pavojingu žmogum, o mano protesto ne apgarsino. Tai buvo šauksmas nedėkingųjų žydų „nukryžiavok! nukryžiavok! ant kalno Golgotos su juom!„ Garbe Dievui, atsirado geresni ir suprantesni žmonės, šviesos mylėtojai, kurie apgynė manę. Garbė jums užtai! Ne kaltinu aš visų lietuvių nė visų sąnarių S. L. A., tiktai pharizėjus monininkus ir keletą nežinančių ką daro, ką šneka, nė ką mislija, nes ištikro jų protai sumaišyti labiau negu mano. Tiesa yra neužginama nors draudžiama — kad politikoj nėra nė krislo teisybės tiktai dipliomatų sukimai. Turėjot jau girdėt sakant, jog politikoj nėra nieko negalimo, viską galima padaryt.

Galiausiai priminsių Tamistoms, kad aš ne esmi nė „tautietis", nė „Višelis". Aš rašausi Vištalius, nėsa, nežiurėdams kaip lenkiškai perdirbta metrikose gimimo Wištalewski, o civiliškuose aktuose Wištelewski, ne tarp žmonių vadinimo Vištelianckas, aš, pastojęs Vistorium, perkeičiau r į l ir maišau Vistą, matymą su Višta, — paukščiu vaisingumo.

Sveikindamas Tamistas su visais draugais ir iš gilumo širdies velydams viso gero visuose užsiėmimuose, pasilieku dėkingu už pašelpą, visos giminės smulkiųjų sąnarių bet vierną iki akis užmerksiu ant amžių.

A. Vištalius ir Vištelesklis.

IŠ VISUR.

| Odesoj sustraikavo jurininkai ir porto darbininkai. Jeneral-gubernatorius prašė admirolo Skridlovo atsiųsti iš Sebastopoliaus jurininkus kariškos laivynės, bet tas atsisakė siųsti, kadangi visus Juodųjų jurių laivynės jurininkus jis laiko už neištikimus. Pulkais čia keliauja iš Kijevo juodašimčiai, kurie žada tuojaus štraikams galą padaryti. Laukia čia dabar naujų skerdynių.

| Hamburgo sude pasibaigė prova maskoliškų revoliucijonierių, policijos apskustų už dirbimą bombų ir gabenimą ginklų į Maskoliją. Apskusti buvo 7 vyrai. Sudas 3 pasmerkė kalynin nuo vienos sanvaitės iki 2 mėnesių, keturis išteisino.

| Varšavos jeneral-gubernatoriaus laikraštis „Varšavskyj Dnevnik" pagarsino, jog Varšavos universitetas bus perkeltas į Saratovą, o politechnika, įrengta už lenkų aukas — į Rostovą ant Dono. Tokiu budu visa Lenkija liks be augštesnių mokslų įstaigos, kaip ir Lietuva.

| Chinuose, provincijoj Kang Si apsireiškė didelis nekentimas europiečių, buvo jau mušimų diktai. Europiečiai ir amerikonai, dirbę Thung Sta anglių kastynesė, apleido darbą ir pabėgo į Shanghai.

| Japonijos pakrantėse smarkus vėjas apvertė ant jurių kelis mažus laivelius ir ir juose buvę žmonės supuolė į vanderį. Prie to prigėrė 60 žmonių.

| Peterburge likosi pašautas policijos inspektorius Šeremetjev, organizatorius garsių Baltstogės žydu skerdynių. Peršovė jį žydas darbininkas iš Baltstogės.

| Peterburge prasidėjo prova admirolo Nebogatovo ir 78 laivynės oficierų, apkaltintų už pasidavimą po Cušima japoniečiams.

| Peterburge specijališka komisija perkratinėja klausymą priskyrimo prie tikrės Maskolijos Lublino ir Sedlecų gubernijų.

| Pereitą sanvaitę Varšavoj pakorė 8 revoliucijonierius, o karės lauko teismas kitus 8 pasmerkė sušaudymui.

| Paryžiuj pasimirė pagarsėjęs prancuziškas klerikališkas raštininkas, akademijos sąnarys Brunnetiere.

| Lenkijoj, mieste Lodz, dėl nesutikimų su darbininkais, uždarė daug dirbtuvių. Per tai 30000 darbininkų netėko darbo.

| Washingtono Kongreso knygynas nupirko Krasnojarsko Indrino knygyną, susidedantį iš 80000 tomų knygų.

Redakcijos atsakymai.

Sanariui 14 kuopos. Kadangi korespondencija parašyta negerai, negalima gerai suprasti: ar joje pritariama, ar nepritariama socijalistams, pradžioj jie nupeikti, pabaigoj uždrožiama jų priešams, o kad Tamista reikalauji, kad butų patalpinta be permainų, teip kaip parašyta, nenori, kad butų taisyta — tai jos netalpiname. Reikia arba gerai parašyti, arba leisti taisyti teip kaip reikia.

Buvusiam aktoriui. Raštas nesuprantamas. Reikia suprantančiai aprašyti, tąsyk patilps. Kiek pelno buvo, jeigu rašantis nepaduoda, redakcija negali žinoti. Klausti reikia tiesiok teatro rengėjų.

J. Maitekoniui. Korespondencija nepatilps. Joje yra vien privatiški dalykai ir tai toki, apie kurių teisingumą męs abejojame, o užtai reikėtų laikraščiui atsakyti.

Burniškiui. Prakalbą geriausiai ant susirinkimų kalbėti. Laikraščiui ji netinka, kadangi joje nieko naujo nėra, atkartojama tas pats, apie ką jau daug sykių laikraščiai rašė ir dagi su daug svarbesniais motyvais.

Otto Carqué

PAMATAS VISOKIAI REFORMAI.

Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei.

Populiariškas raštas apie Klausimą Valgybos.

Su raštininko leidimu vertė

J. Laukis.

gyvulinio maisto, kurie yra reikalingi kaipo diduma sutrauktiniam judėjimui vidurių. Kiaušinius valgant pertankiai, kaip ir visokį kitą gyvulinį maistą, anksčiaus ar vėliaus pasidaro užkietėjimas vidurių.

Pienas yra maitingas valgis, kuris yra geriausiai pritaikytas užgimusiam žindžiui. Tik kudikio gromuliojimo organai yra pritaikyti priderančiai sugromulioti pieną; jo seilinės gromulos nėra dar išsivystę ir jo penimasis takas yra kuone ties skyle, visai kitokis negu suaugusio. Toje skylėje buva nedidelis išsiputimas, iš kurio laipsniškai pasidaro pilvas, ir tuomet labai mažai pilvo syvų pasidaro. Pienas įėjęs į pilvą kudikio, tuojaus iš jo išeina į žarnas, kur jis gali buti suvirintas. Pilve suaugusio, kuris yra kitokios išvaizdos ir sunksto daugiau rugštinius pilvo syvus, iš pieno pasidaro didelės, kietos krekenos, kurios nelengva sugromulioti.

Karvės pienas yra puikum maistu veršiams, bet jo negalima perdaug įgirti žmogiškoms esybėms. Gamtiškas maistinis sandėlis kukikio — motinos pienas — padaro labai mažas, minkštas krekenas, kurios lengva sutrinti ir suvirinti. Jos yra visai kitokios negu krekenos iš karvės pieno, kurios yra kietos ir pritaikytos priešpilviui gromuliojimo santaisos veršio. Išimtina valgyba pieno tankiai gali padidinti svarumą ypatos, bet tas paeina nuo didelio nuošimčio vandens, kuomet jame nėra gana organiškų druskų suaugusiam, kuris reikalauja didesnio nuošimčio geležies, sieros ir titnagio savo maiste.

Karvės pienas yra kartais atskiedžiamas su vandeniu ir pasaldinamas su grynytu cukrumi, idant padaryti iš jo maistą vaikams. Bet negalima atsigvėsti gana nuo šito netikusio darbo, kuris sumažina nuošimtį organiškų druskų piene, ir tuomi tuojaus užkenkia priderančiam degiavimui bei tekėjimui kraujo, nuo ko kyla didesnis skaitlius kudikių ligų. Grynytas cukrus visai neturi minerališkų dalykų ir dėlto visuomet jis yra kenkiantis sveikatai.

Nėra nieko tinkamesnio laukiamajai motinai kaip laikytis prastos ir spulios valgybos, susidedančios ypatingai iš vaisių, daržovių ir riešutų, saugoties gyvulinių maistų kiek galint, arba išsižadant jų visai, kadangi šitas gyvenimo budas ne tik užtikrins lengvą gimdymą, bet teipgi ir ganėtiną tvinkimą sveiko pieno, prie kurio anaiptol negalima lyginti kokio nebuk priemoniško maisto.

Tankiai yra sakoma, jog, nors vegetariškoji valgyba butų gera tropikinėse ir patropikinėse šalyse, jos visiškai nepakaktų šaltesnėse šalyse. Vienok šita nuomonė yra visai klaidinga. Musų kunas ne tik gali apturėti daug daugiau šilumos ir energijos iš priderančio rinkinio augalinių maistų, k. v. vaisių, riešutų ir grudų, bet jie teipgi yra geresni sveikatai.

Bet mėsa yra teipgi peiktina dėl kitokių priežasčių. Net jei ją imant prie geriausių sanlygų, nuo pilnai sveikų gyvulių, tai ji vis yra užteršta išmetomis ir nuodingais dalykais (šlapumu, šlapumine rugščia, kreatinu, kretininu, leukomainu, ir teip t.), kurie vienval yra tveriami kuno audiniuose. Gyvulio gyvastis didumoj priklauso nuo vienvalinio išmetimo šitų nudėvėtų, medžiagų pasibaigus gi gyvuliui, didelė dalis tų nuodų, žinoma, pasilieka kune, labiaus gi išsidėstant audiniams, dar daugiau išmetamųjų dalykų pasidaro. Todėl su kožnu šmoteliu mėsos męs apsunkiname savo valgymo organus, ypatingai kepenis ir inkstus, dadėtiniais nuodais, pasidariusiais gyvulio audiniuose. Žuvis ir lukštininkai negyvi daug greičiau sugenda negu kunai kitų gyvulių. Užsinuodijimai stervanuodžiais tankiausiai atsitinka nuo valgymo žuvių, vėžių, austerių ir tt..

Mėsoje ligoto gyvulio — o tvarte laikomų gyvulių didelis nuošimtis serga ne viena tai kita liga — šitie nuodai kartais randasi pasibaisėtiname laipsnyje ir didelės daugybės tokio netikusio ir pavojingo maisto, galima tikėti, yra valgoma perdėm visoj šalyj. Per pirmus tris mėnesius 1902 m. Sveikatos Taryba New Yorko mieste konfiskavo suviršum 325,000 svarų mėsos visiškai netinkančios valgyti ir yra labai galimu daiktu, kad ypatingai neišteklingesnėse srityse visų didesnių miestų parsidavinėja didelės daugybės netikusios mėsos, išvengusios priežiuros ir tokiu budu gresiančios pavojumi visuomeniškai sveikatai ir gyvasčiui. Didėsėse mėsyklose Londono daugiau kaip keturi šimtai tonų mėsos parsiduoda kasdien. Atskaita užveizdo parodo, jog beveik tukstantis tonų ligingos mėsos yra paniekinama kas metas, bet apštis suvalgoma, be abejonės, yra didesnė už tą, kadangi nėra tam tikro prižiurėjimo, kuris vartojimą netikusios mėsos galėtų visiškai sustabdyti. Ant galo yra ligos kylančios nuo vartojimo mėsos, nuo kurių nė aštriausias chemiškas tyrinėjimas, nė akyliausias mikroskopiškas kamantinėjimas neapsaugos.

Moksliški patyrimai parodo, jog pas žmogų kepenys sunaikina tik kokią pusę šlapuminės rugšties, tekančios su krauju, ar tai įgautos iš lauko, k. v. valgant mėsą, ar pasidariusios kune nuo paprastų permainų audinių. Šitas yra dėlto, kad pas žmogų kepenys ir inkstai gauna po lygią dalį kraujo. Pas mėsėdžius gyvulius kepenys yra daug veiklesnės ir gauna daug daugiau kraujo už inkstus. Kepenys mėsėdžių gyvulių gali sunaikinti sulyginamai dešimts ar penkioliką sykių tiek šlapuminės rugšties, ką kepenys žmogaus, kas aiškiai teipgi parodo, jog organizmas žmogaus nėra fiziologiškai pritaikytas mėsiškai valgybai.

Žinoma, daugumas valgo mėsiškus valgius be jokio, rodosi, užkenkimo, bet pasekmės tokios neišmaningos valgybos anksčiau ar vėliau pasirodo. Kepenys ir inkstai galiaus neįstengia atlikti savo funkcijų ir išmetamiejie dalykai renkasi kune, gimdydami skrofuliškas ir vėžines sanlygas, sausgėlą, podagrą ir tt.. Dantys pirma laiko pusta dėl stokos reikalingų minerališkų gaivalų, nuo ko savu keliu darosi kliutis priderančiam sukramtymui ir sugromuliojimui maisto. Kunas tankiai mėgina prašalinti išmetamuosius dalykus per odą, kuri parunda ir pabala ir apsireiškia ligos odos įvairiuose pavidaluose. Muilai ir grožylai rekomenduojami šitame dėste yra aršesniais už neturinčius vertės, kadangi jie tik suvaro nevalyvumus atgal į kuną. Raudona, skaidri oda parodo kuno sveikatą; jos negalima apturėti jokiais priemoniškais budais, o tik per prastą, spulią valgybą, susidedančią ypatingai iš šviežių vaisių, gero išsimankštymo, šviežio oro ir saulės šviesos.

Kad parodyti kenkiančias pasekmes mėsos valgymo, aš privesiu čion pavyzdį iš tikro gyvenimo. Valgis gyventojų Islandijos, šiaurinėj dalyj Atlantiškojo didžmario, susideda beveik išimtinai iš gyvulinių maistų, terp kurių žuvis, šviežia ar džiovinta, padaro didžiausią dalį. Vasaros laike jie turi pieno ir sviesto pakaktinai; bet duonos, vaisių ir visų kitų daržovių yra kuodidžiausias trukumas, o terp žemesniųjų luomų kuone visiškas neturtas. Kaipo išeiga šitų sanlygų gyvenimo islandiečių, odos ligos, kilančios dėl nepriderančios maitybos yra pas juos labai tankios ir apsireiškia savo aršiausiuose laipsniuose. Škorbutas ir raupai yra pas juos paprastais dalykais, atsitinkančiais ypatingai vakariniame pakraštyj, kur gyventojai priklauso daugiausiai nuo žuvinikystės ir kur ganyklos yra menkesnės plotu ir našumu. Uždegimo palietos vidurinių organų ir palinkimas ant kirmėlių atsitinka teipgi labai tankiai pas islandiečius dėl ypatingos jų įprastos valgybos.

Veizdžioj priešgynybėj baisiam gyvenimui šitų nelaimingų žmonių stovi kuone rojiškas gyvenimas žmogaus ant daugelio salų Tykiojo didžmario. Pirma išpanų atradimas Ladrono salų 1620 m., jų gyventojai tikėjo kad jie yra vienintėliais ant žemės žmonėmis; jie neturėjo beveik nieko tokio, kas arodo neapseitinu abelnai civilizuotam žmogui. Ant salų nebuvo jokių gyvulių, išėmus kelias ryšis paukščių, kurių niekas nekvaršino. Jie niekuomet nebuvo matę ugnies ir iš pirmo vargiai galėjo žinoti jos veikmę ir naudojimą. Vaisiai, riešutai ir daržovės, teip kaip juos gamta suteikia, buvo jų vienintėliu užsilaikymu. Jie visi buvo neišpasakytai gerai sutverti, stiprųs ir lengvai galėjo nešti sunkenybę 500 svarų ant savo pečių. Liga buvo nežinoma jiems ir jie gyveno iki išnokusiam amžiui. Daugelis terp jų buvo, ką buvo perėję šimtmetinį rubežių, nebudami ištiktais mažiausios ligos.

Kitas svarbus argumentas už vegetariška valgybą yra tas, kad žmogus gali apturėti sau maistą nuo daug mažesnio ploto, kada jis gyvenant produktais žemės, gaudamas juos tiesiog iš rankų gamtos, vietoje šerti juos pirma gyvuliams, o paskui maitytis jų mėsa. Žemė, kuri dabar yra laikoma medžioklei ar auginimui gyvulių, daug geriau galėtų buti sunaudota auginant vaisius, riešutus ir javus. Yra apskaityta, jog tam tikras plotas gerai išdirbtos ir apsodintos vaisių medžiais žemės galėtų išmaitinti mažiausiai dvidešimts kartų tiek žmonių savo vaisiais, kiek ji galėtų išmaitinti mėsa gyvulių, kurie tik tesigano ant jos savaimios žolės; neseniai gi tapo patirta didelėse skerdyklose Cincinnati'jo, jog avižiniai miltai vartojami nupenėjimui meitėlių butų išnešę mažiausiai šešis syk tiek ką išnešė kiauliena maitinant žmones. Kaip neišmintinga tad gaišinti laiką ir pinigus auginimui ir mušimui gyvulių, kuomet gamta siulo mums su produktais žemės geriausias maistines medegas jų gryniausiame stovyje ir didžiausiame gausume!

Knygutėje „Pamatas visokiai reformai" aš parodžiau, jog amžis žmonių veislės siekia mažiausiai kelis šimtus tukstančių metų; jog žmogaus normališkas typas prasideda nuo laiko, kada gromuliojimo organai musų vaismičių prosenių įjunko į tokį valgį; jog mėsamičiai prasidėjo sulyginamai nesename perijode istorijos organiškojo svieto, gal laike ledų gadynės, kuomet augaliniai maistai vargiai buvo gaunami ir žmogus buvo priverstas butinumo imti sau maistą bent iš dalies iš gyvulinės srities; jog anatomiškas sudėjimas ir fiziologiškos funkcijos jo kuno, vienok, pasiliko be atmainos, kas parodo aiškiai, kad gamta neleido jo buti mėsamičiu. Prigimtas kelias žmogaus fiziško ir protiško išsilankstymo yra prakilnesnėje linkmėje. Išgalė mušti gyvulius ir tiekti juos maistui yra aiškiai žemesnio laipsnio už išgalę dirbti žemę. Pirmais žingsniais linkui civilizacijos tikrai buvo žmogaus pirmiejie bandymai žemdirbystės ir sodininkystės.

Nelaimingas tikėjimas, jog mėsa yra neapsieitinu daiktu valgybos ir jog gyvulių svietas yra sutvertas tikslui aprupinimo žmogaus maistu, yra vienas iš daugelio prietarų, kurie likosi perduoti mums iš gentkartės į gentkartę. Dilginančios veikmės mėsiškų maistų, klaidingai laikomų už maitybą paeina nuo buvimo augščiau paminėtų iš-

Imperfect in original

matinių dalykų (leukomėnas, kreatinas, šlapumas), ankštai susirišančių savo chemiškų sudėjimu su augmeniškomis nuošarmėnis (alkaloidais), k. v. kafeinas, teinas, kokeinas, kurių trumpa sujurdanti pasekmė yra nuo to, kad jie sužadina rezervines pajiegas organizmo, vietoje ką duoti naują gyvumą, tokiu budu padarydami ant galo visiską sunykimą nerviškos pajiegos.

Kaip jau buvo nurodyta, maitingosios sudėtinės mėsos — taukai ir proteinas — yra daug geresniame bei grynesniame stovyje ir geresnėje prietaikmėje įvairiuose produktuose žemės, kurie aprupina mus visukuo, kas mums reikalinga užlaikymui pilnos sveikatos, jei mes juos vartojame kiek galėdami jų šviežiame ir prigimtame stovyje. Bet „civilizuotasis" žmogus, neišmintingai užsimanęs pagerinti gamtą, atima daugumui šitų produktų tulas jų svarbiausias sudėtines, ypatingai organiškas druskas, ar tai mechaniškais budais (poliravimais grudų, sijojimais miltų), ar tai netikusiais pagaminimais (bereikalingu virimu, tirštinimu, ištrankimu), ar chemiškais procesais (rauginimu). Dabar maž-daug mes gyvename amžyje pikliavotų miltų, grynyto cukraus, pusrytvalgių, dėžiuotų vaisių ir daržovių, marinuotų su boraksine ir salicynine rugštim, rugintų gėrymų, priemoniškai gromuliotų maistų ir vegetarai, mėginanti maitytis tokiais sublogintais maistais, žinoma, rodis kuodidžiausią nepasisekimą savo budo valgybos, kol jie nepamatis, kad mes negalime pagerinti gamtos ir kad viskas, kas yra gardu savo prigimtame žaliame stovyje, geriausiai tinka maitinimui musų kuno.

Didėji ir visuotina teisybė pradeda švisti žedno-j protaujančioj galvoj, kad augmeniškoj sritis yra klėtim visos maitybos, suvedama turtus žemės, jungdama juos su gaivinais spinduliais dangiškos šviesos ir užlaikydama juos mums įvairiausiuose ir puikiausiuose pavidaluose mėgių vaisių, skanių žolių, lepių daržovių, auksinių javų, kuriuose kisi yra didžiausiais davėjais musų sveikatos ir ilgamžystės. Žinoma, daugelis yra, kurie negali užsiganėdinti vegetariška valgyba, bet tankiausiai priežastim to yra netinkautis pasirinkimas ir pagaminimas valgių. Kur tik ant svieto vegetarizmas yra praktikuojamas sulyg tikrų principų, ten jo našesnybė ant mėsinės ir maišytos valgybos yra reiški ir pavieniai kaip ir tautos suteikia mums kuovaizdžiausius pavyzdžius.

Valgybinis klausimas vertas yra kurkas didesnės atidžios abelno žmogaus, negu jis ją turi dabar, ypatingai sykis į sykį apšnekant klausimą, darant tinkamus sudėjimus bei gaminimus valgių ir skaitant auginimą vaisių bei riešutų, idant ilgainiui žmonės visiškai galėtų atsiliuosuoti nuo gyvulinių maistų.

Pamokinimas šitų dalykų turėtų buti vienu iš svarbiausių uždavimų žedno liaudinio mokyklos apšvietimo, kadangi kitaip žmonės, mažai ar visai nežinodami apie mechanizmą savo kuno, negalės užlaikyti savo ir savo vaikų fiziško ir protiško drutumo.

Dėl sveikatos ir smagumo daržas ir sodnas yra visuotinu ir augščiausiu idealu žmogaus. Kiekvienoj vyriškoj širdyj randasi neišnykstantis lauktumas dienos, kurioje jis galės įgyti kokį gabalą žemės ir sodinti ant jos medžius nešančius žiedus ir vaisius. Šitas mylėjimas kaimijos ir sodno yra be persiojimo gyvuojančia atmintim apie kuone pamirštą rojų. Busimas žmogus išnaudos gamtą vietoje išnaudojimo savo bendrabrolių; jis apleis didelius ir prisikimšusius miestus ir taps tyrinėtoju įstatymų gamtos; jis jieškos užsiėmimų, kurie suves jį arčiau su šviežiu oru ir saule teip butinais, kaip maistas ir gėrimas užlaikymui gyvasties. Juo daugiau mes galime gėrėtis saulėtu dangum ir gaivingu oru, juo daugiau gyvumo mes galime sukrauti musų kune, kuomet antraip gyvenant blogai išvėdinamuose namuose prisikimšusių miestų visuomet yra pavojus musų sveikatai ir dorybei.

Galų-gale žmogus kibsis prie žemės; jis pamatis, kad tik žemė ką jį maitina geriausiai, ir, kaip milžinas Antaens, visuomet reikalaus ją palytėti, pačiupinėti po savo kojomis, idant atnaujinti savo stiprumą. Abejonės nėra, kad ateis laikas, kuomet mokslas ir telktis (kooperacija) žmonijos išdirbs žemę iki tokiam laipsniui, jog ji išduos gausų maistą, laimę ir pasiganėdinimą kožnam. Tąsyk šmėkla ligos, bado, užmušystės ir karės išnyks nuo musų planetos kaip nakties migla nuo vaiskių spindulių užtekančios saulės naujos ir garbingos dienos!

GALAS.

Apsireiškimai atmosferoj arba Meteorologija.

Pagal Prof. Wojeikov'a.

augštų kalnų šiaurinėj Finlandijoj jis patalpino po kelis šimtus žalvarinių vielų galais augštyn ir tas vieleles sujungė varinėms vieloms. Žalvarines vieleles jis sudėjo ant žemės kvadratais; jos buvo izoliuotos nuo viršutinio žemės sluogsnio ir sujungtos su vienu galu drutos galvaniškos mašinos, kitas gi galas buvo sujungtas su drėgnais gilesniais žemės sluogsniais kalno apačioj. Kaip tik viskas buvo prirengta, kaip reikia, prasidėjo elektriški tekėjimai besikeičiančios pajiegos, einanti nuo oro žemės link. Ties metališkais žalvarinių vielų galais pasirodė gelsva šviesa, tokia jau kaip ir poliariškoj šviesoj.

Skaitlius pasirodančių poliariškų šviesų ne visada vienodas, vienais metais jų buva daugiau, kitais mažiau, vienuose metuose jos šviesą galima matyti toliau, kituose vėl arčiau; paprastai smarkesnės ir toliau matomos tuose metuose, kuriuose ant saulės matyti dideli tamsųs šlakai; kokią vienok ant didumo poliariškos šviesos įtekmę turi tie pasirodanti ant saulės tamsųs šlakai, tas iki šiol dar nesusekta. Ištikro iki šiol dar ir mokslinčiai nesusekė kas yra ištikro tie tamsųs ant saulės šlakai: patėmyta juos ant saulės, bet kas jie yra, nors spėjimų netruksta, tik rai dar nežinia.

Klimatas ir oras Lietuvoj ir Maskolijoj.

Maskolija užima labai didelius plotus: ji užima septintą dalį sausžemių žemės paviršiaus. Todėl čia negali, ant viso jos plotto, buti vienodas klimatas. Šiaurrytiniame Siberijos krašte vidutinė metinė temperatura 17° žemiau zero, arba — 17° Celciaus termometro, o tuom tarpu, paveržtame nuo Turkų per karę 1877 m. Batume, prie krantų Juodųjų jurių, vidutinė metinė temperatura 15° augščiau 0, taigi + 15° Cel. term., o pietiniuose apskričiuose Užkaspiškos žemės net + 16° C.. Taigi vidutinė metinė temperatura svyruoja terp 34°.

Dar didesnis temperaturos skirtumas buva žiemos laike, taigi sausio mėnesyj. Verchojanske, šiaurrytinėj Siberijoj, vidutinė sausio mėnesyj temperatura 50° žemiau 0 arba — 50° C. term., o Batume + 7° C. term., taigi skirtumas pereina 55° C. term..

Mažesnis jau yvairumas temperaturos šilčiausiame metų mėnesyj, taigi liepos mėnesyj: ji žemiausia ant salų Šiaurinių Ledinių jurių, kur vidutinė liepos mėnesio temperatura yra apie + 1°, augščiausia gi pietiniuose kraštuose Užkaspiškos žemės, į pietus nuo Mervo, kur ji siekia 30° C.. Dar didesnis skirtumas bus terp žemiausios ir augščiausios temperaturos, taigi terp didžiausio šalčio ir didžiausio karščio visokiuose Maskolijos kraštuose. Didžiausias šaltis Verchojanske buva — 72° C.; ant lygumų vakarinės Siberijos, iki 50° šiaurinės geografiškos platumos, taigi kraštuose toliau į pietus gulinčiuose negu Lietuva, dar žiemos laike šalčiai buva — 50° C.; užšalimas gyvojo sidabro, taigi — 40° C., pasitaiko net Maskvoj, Kurske ir Luganske, rytinėj dalyj Ekaterinoslaviaus gubernijos, užtai Batume vanduo ne kasmetą užšala, o termometras niekada nenupuola žemiau — 8° C.. Užkaspiškoj žemėj vasaros laike buva karščiai + 45° C. ir daugiau. Taigi skirtumas temperaturos Maskolijos plotuose pereina 120° C., jis ant ⅓ didesnis už skirtumą užšalimo ir verdančio vandens.

Kadangi temperatura turi didžiausią įtekmę ant visokios organiškos gyvybės, ant augmenų ir gyvunų, tai suprantama, jog ir ta gyvybė labai yvairi ant didelių Maskolijos plotų ir žmonės čia gyvena labai yvairiose aplinkybėse. Pakrantėse Ledinių jurių žmogus negali užsiimti žemdirbyste, nes nė joki javai čia nenunoksta, jis čia medžioja ant jurių žvėrių, minta iš medžionės ir žvėjonės, arba augina šiaurinius elnius, kurių kailiais rėdosi, minta jų pienu ir mėsa. Ant salų, gulinčių ant Ledinių jurių, žmonių nėra, jos neapgyventos išėmus salos Naujos Žemės, kur 20 metų atgal apsigyveno kelios samojedų šeimynos; čia retai žiemas perleidžia tik žvėjai arba tirinėjanti tuos kraštus mokslinčiai.

Užtai pietiniai kraštai tiek turi šilumos, kad gyventojai gali auginti šiltų kraštų augmenis: augina lygumose Kaukazo limonų, oranžių medžius, Azijos lygumose turi tulus tropiškų ir prietropiškų kraštų augmenis, kaip antai: ryžius, medvilnę.

Bet klaidžiai mano tie, kuriems rodosi, jog Maskolijoj gali augti tropiškos juostos medžiai: klimatas net toliausiai į pietus gulinčių kraštų peršaltas tokiems augmenims, kadangi tuose krastuose buva šalnos, visur termometras, nors ir nevisada, nupuola žemiau užšalimo punkto. Iš tropiškų ir prietropiškų kraštų Maskolijoj gali augti tik vienmečiai augmenys, kuriems pakanka didelės šilumos per trumpą laiką. Daugumas tropiškų kraštų augmenų Maskolijoj iššala, iš palmų net pietinių kraštų šalčius gali išlaikyti tik mažas skaitlius atmainų, kitos Maskolijos klimato nepakenčia.

Didesnė dalis Maskolijos turi kontinentališką klimatą, su dideliu skirtumu terp vasaros ir žiemos temperaturų: žiema, apskritai, šalta, o vasara šilta. Taigi Maskolijos klimatas tinka labiausiai auginimui vienmečių augmenų nunokimui reikalaujančių per trumpą laiką didelės šilumos; svarbiausi iš tokių auginamų Maskolijoj augmenų yra — varpiniai augmenys; tokiems augmenims tinka klimatas didesnės Maskolijos dalies.

Todėl tai pietinė Maskolija jau nuo seniai rupino duoną kraštams prie Terpžeminių jurių, apgyventų tirštai, kurių klimatas tiko auginimui kitokių augmenų, jau ne vienmečių, paveikslan; vynuogių, alyvų medžių ir kitokių; dabar Maskolija siunčia javus ir į kitus Europos kraštus, ypač į Angliją ir Prancuziją, taigi į kraštus teipgi tirštai apgyventus, kurių klimatas tinka auginimui kitokių augmenų, paveikslan: Anglijos drėgnas klimatas geriau tinka auginimui pašarinių augmenų negu javų.

Vienok dideli plotai prie Šiaurinių Ledinių jurių teip Europinėj Maskolijoj kaip ir Siberijoj jau netinka žemdirbystei dėl šalto klimato.

Pietinėj Maskolijoj, ypač Užkaukazyj ir vidurinėj Azijoj klimatas tinka žemdirbystei, bet, antai vidurinėj Azijoj, didelius plotus apima tiraĩ pagimdyti teipgi klimatiškų aplinkybių: ten klimatas persausas, lytaus išpuola permažai, ypač vasaros laike, augmenims permažai drėgnumo.

Visuose kraštuose, kur žmonių darbu parengti išvadžiojimai po laukus vandens, augmenys auga labai tarpiai ir žemdirbiai iš savo darbo nemažą turi pelną.

Augmenys visur reikalanja šilumos ir drėgnumo, jeigu to gamta duoda permažai, žmogus gali jiems ir vieną ir kitą parupinti. Bet suteikti šilumos žmogus gali nedaug ir tai su labai dideliais kaštais ir ant labai mažų plotų, kaip tai matome oranžerijose, todėl tai žemdirbiai tokias ukes rengia ant mažų plotų. Užtai drėgnumą gali žmogus parupinti didieliems plotams, milijonus dešimtinių gali padaryti vaisingais, koki be pridėjimo žmogaus darbo turėtų likti nevaisingais tirais.

Išpuolimai drėgnumo (sniegas ir lytus) paskirstyti ant Maskolijos plotų teipgi nelygiai. Daugiausiai drėgnumo išpuola ant rytinių pakrančių Juodųjų jurių ir Kaukazo kalnuose; čia per metus išpuola apie 200 centimetrų drėgnumo. Čia sujungtas drėgnumas su šiltu klimatu, todėl ir augmenys auga labai tarpiai.

Mažiausiai to drėgnumo puola lygumose vidurinės Azijos: mažiau negu 10 centimetrų per metus; į vakarus sausoji juosta užima kraštus prie Kaspiškų jurių ir apatinį tekėjimą upės Kuros. Čia žemdirbystė apsimoka tik paupiuose ir kraštuose kur žmogaus darbu parengtas išvadžiojimas vandens po laukus, kiti kraštai žemdirbystei ne labai tinka dėl stokos drėgnumo.

Kitas turintis mažai puolančio drėgnumo apskritys yra prie Šiaurinių Ledinių jurių krantų. Čia drėgnumo puola mažai dėl didesnio negu kitur šalčio dėl ko oras negali palaikyti daugiau vandens garų. Čia vienok stoka drėgnumo negali kenkti augimui augmenų, žinoma tokių, koki tuose kraštuose gali dar augti, kadangi dėl žemos temperaturos augmenys mažai išleidžia vandens garų.

Maskolijos lygumose, taigi kraštuose tirščiausiai apgyventuose, per metus išpuola vidutiniškai 40—60 centimetrų vandens; tokio drėgnumo pakanka auginamiems žemdirbių augmenims, taigi javams, bulvėms, vaisiniams ir girių medžiams, žinoma, jeigu tas išpuolantis iš debesių drėgnumas bus gerai paskirstytas, jeigu jis puls atsakančiame laike.

Apskritai paskirstymas puolančio iš oro drėgnumo Maskolijoj tinka augmenims gerai, kadangi daugiausiai drėgnumo puola vasaros laike, kada visoki augmenys daugiausiai reikalauja vandens. Šiaurinėj Maskolijoj daugiausiai lytaus buva rugpiučio mėnesyj, didesnėj dalyj vidurinės — liepos mėnesyj, toliau į pietus, ypač gi stepuose — berželio, kraštuose prie Kaukazo kalnų — gegužio.

Mažai Maskolijoj yra kraštų, kuriuose žiemą pultų daugiau drėgnumo negu vasaros laike. Prie tokių kraštų priguli: pietinės pakrantės Krimo pussalio, rytiniai kraštai Užkaukazio ir didesnė dalis Turkestano.

Siberijoj teipgi iš debesių puola daugiau vandens vasarą negu kitose metų dalyse. Rytinėj Siberijoj žiemą viešpatauja giedra, išpuola mažai sniego, vasarą gi dangus tankiau buva apsiniaukęs negu žiemą.

Europinėj Maskolijoj buva atbulai: mažiau debesių buva vasarą, o rudenyj ir žiemą dangus tankiau apsiniaukęs. Debesys saugoja žemę nuo atšalimo, kuris be debesių butų labai didelis, tas matyti antai Siberijoj, kur žiemą dangus giedras be debesių, ten todėl ir šalčiai didesni negu kituose Maskolijos kraštuose. Chabarovkoj, prie įpuolimo upės Ussuri į Amurą, vidutinė sausio mėnesio temperatura — 24° C., o Kamenec Podolske, gulinčiame po ta pačia geografiška platuma ir tokiame jau atstume nuo jurių, tik — 4° C..

Vidutinis išpuolimas drėgnumo didinasi nuo šiaurių vidurinės Maskolijos link, o nuo vidurinės pietų link vėl eina mažyn. Revelyj vidutiniškai per metus išpuola vandens visokiame pavidale 489 milimetrai, Mintaujoj 514 milim., Pinske 581 milim.. Rytiniuose Maskolijos kraštuose drėgnumo mažiau ir pradedant nuo Maskvos, einant į pietus jis eina mažyn: Maskvoj per metus išpuola vandens 533 milim., Kerče 349 milim., Astrachaniuj gi tik 156 milim..

Besidauginimas drėgnumo nuo šiaurių pietų link atsako gamtiškam reikalavimui augmenų, kadangi mat augmenys per garavimą žudo daug daugiau vandens šiltuose negu šaltuose mėnesiuose, užtai pasimažinimas drėgnumo toliau į pietus vodingai atsiliepia ant augmenų ypač stepų plotuose, kur dėl pertankiai atsitinkančios stokos drėgnumo gana tankiai buva bado metai.

Žinoma, kenkia žemdirbystei ir perdaug didelis drėgnumas, kaip kenkia ir stoka drėgnumo; vienur, kaip kokiuose metuose, lytaus buva daugiau negu reikia augmenims, kituose gi metuose buva jo permažai ir tąsyk neužderėjimai, bado metai apima didelius plotus ypač pietinės ir rytinės Maskolijos. Stepų plotams kenkia stoka drėgnumo netik todėl, kad ten puola permažai lytaus, bet teipgi todėl, kad tuose plotuose nėra girių, laukai atidengti vėjams, kurie išdžiovina dirvas, vodingai jie veikia ant visų augmenių.

Svarbiu ypač šaltesniuose kraštuose, tame ir musų tėvynėj Lietuvoj, yra teipgi lygus paskirstymas snieginio užklodalo, kuris uždengia dirvas ir tokiu budu saugoja žieminius javus ir kitus augmenis nuo iššalimo per žiemą; jis neduoda išdžiuti dirvai, palaiko drėgnumą ypač pavasario laike. Pagelbėti dirvai visada gali žmogus pridėdamas išmintingai darbą. Prie palaikymo drėgnumo prisideda gilus dirvos išarimas, palaikymas neakėto arimo per žiemą, palikimas, piaujant javus, augštos rugienos, uždengimas dirvos ant žiemos šiaudais, teipgi gyvos iš augančių krumų tvoros ir girios. Gyvos iš augančių krumų tvoros ir girios atgabena žemdirbiui dar naudą ir tuom, kad jos saugoja dirvą nuo vėjų. Taigi aišku, jog pridėjęs darbo, žmogus gali šiektiek perkeisti klimatą kokio nors krašto, padaryti jį atsakantesniu, parankesniu savo mieriams, gali šiektiek sumažinti vodingą klimato įtekmę.

Juo toliau į pietus ir pietrytus, juo re-

(Toliaus bus.)

ŠIS-TAS IŠ TECHNIKOS.

J. Ilgaudas.

Sėdžiu prie stalelio ir mąstau kaip lauke šalta, kaip nesmagu. Mat saulė atsitolino nuo musų, nepriduoda tiek šilumos kaip vasarą, užtai ir persikeitė visas žemės išveizdis. Nematyti žaliuojančių medžių, nė laukų, viskas yra kaipi apmiręs. Vienok pas mane nešalta, galiu mąstyti ir rašyti: mat moku apsisaugoti nuo šalčio.

Žiloj-žiloj senovėj, kada ir augščiausiai stovinti žmonės buvo da, teip sakant, laukiniais, jie nemokėjo gerai apsisaugoti nuo šalčio, nemokėjo ugnį sukurti ir pasišildyti, bet vėliau išmoko, žinoma, povaliai.

Pirmiau, kada žmonės nepažinojo „kovos už buvį", kada jie gyveno siltose šalyse, nereikėjo jiems kurti ugnies, nes gamta, saulė suteikė jiems ganėtinai šilumos. Bet laikui bėgant, pasididino skaitlius žmonių, aplinkybės gyvenimo darėsi kas kart sunkesnės, išsidirbo kova už buvį ir daugumas žmonių turėjo apleisti savo buveines, turėjo trauktis tolyn. Gyvenimo sanlygos pasidarė daug blogesnės ir žmogus buvo priverstas mąstyti, protauti. Prisiėjo žmogui ir šalčius ir badą kęsti. Tiesa, iki kokiam laipsniui žmogus prie šalčio prisitaikė, vienok visgi kįlo jam galvoj mintys, kad šiluma geresnė negu šaltis. Taigi, aplinkybės privertė žmogų jieškoti kokio nors elemento, kuris jam „kovą už buvį" palengvintų. Be abejonės, žmogus išrado ugnį visai netikėtu budu, bet suradęs, tą išmoko gerai sunaudoti. Pirmiau, žinoma, buvo ugnis žmogui baisiu daiktu, bet laikui bėgant, jis ją apgalėjo, apsipažino geriau su ja, ypač gal ir todėl, kad pamatė, jog ugnis apsaugoja jį nuo daugelio žvėrių, o ir maistą pagardina. Taigi, žmogus išrado ugnį, arba, teisingiau sakant, išmoko sunaudoti gamtos pajiegą.

Ugnis palengvino žmogui gyvenimą, ir juo toliau jis žengė, juo geriau išmoko taja gamtos pajiega naudotis. Žmogus apvaldė ugnį!

Pirmiau, žinoma, kurė žmogus ugnį iš sausų žolių ir šakų, bet vėliau nepasikakino tokia ugnia — jis užsimanė karštesnės. Pamokintas be abejonės, netikėtai įvykusio atsitikimo, sukurė ugnį iš akmeninių anglių. Pirmiau, gal rado žmogus tas anglis ant paviršiaus, bet pamatęs, kad tai labai geras kuras, pradėjo jų jieškoti ir žemėje. Mat, gal, užėjo jam mąstis, kad tas juodas deimantas turi augti žemėje, lyginai kaip ir kiti brangus akmenėliai ar naugės. (Apie tai, kad anglys pasidariusios iš augmenų, medžių, žmogus tuomet da nieko nežinojo). Bejieškodamas žemėje, pamatė, kad jų daugybės yra kaip kuriose vietose.

Vienok, laikui bėgant, nors žmonės ir atrado žemėje didelę daugybę tų „juodųjų deimantų", bet sykiu pasididino ir jų suvartojimas. Šiądien žmonės atranda to akmens tiek daug, kad su juom ne tik namus šildo, bet teipgi ir mašinas varo, dalį paverčia į gazą, degantį orą, o kitą dalį perkeičia į elektriką — praktiškiausią pajiegą iš visų žinomų.

Kaip jau sakėme, šiądien iškasa iš žemės labai daug anglių. Paveizdan, Vokietijoj iškasa per metus apie 117000 000 tonų anglių, o Suvienytose Valstijose apie 320000 000 tonų. Taigi išviso iškasa per metus vien Vokietijoj ir Suvienytuose Valstijose apie 437000000 tonų anglių. Kitose šalyse teipgi iškasa per metus maždaug apie 200 000000 tonų anglių. Tokiu budu pasidarytų išviso apie 6000000000 tonų į metus. Suvartojimas, žinoma, tas pats yra, nes jeigu tiek daug nesuvartotų, tai nereiktų tiek daug nė kasti.

Taigi matome, kad suvartojimas anglių labai didelis, o jis, žinoma, kas metai da didinasi. Užtai kįla klausimas, ar neprieis kada nors žmonės prie galo, ar nepasibaigs kada nors anglys? Tiesa, dabar dar vis atranda kas kart naujus plotus akmeninių anglių, ir, sulyg apskaitymų geologų, akmeninių anglių esą žemėje: Suvienytose Valstijose apie 681000 000000 tonų, tiek pat maždaug yra ir Europoje. Vienok didžiausi akmeninių anglių plotai yra Azijoj, ir kaip rodos, Chinų žemėje. Vienas vokiškas geologas apskaite akmeninių anglių guolį vien provincijoj Šansi ant 120000000000 tonų. Taigi, nors ir yra giliai žemėjė didelė daugybė akmeninių anglių, vienok ir jos kada nors pasibaigs. Mat ką gamta per tukstančius metų sutvėrė, pagamino, tą žmogus į šimtmečius sunaikina. Ir kągi bedarys tada žmonės, kada anglys pasibaigs? Kuom bešildys jie savo namus, kuom bevarys mašinas?

Turėdami dabar akmeninių anglių perpilnai, visai ne apmąstome, kad jos kada nors gali pasibaigti, lyginai kaip ir sotus, visko perpilnai turįs žmogus nesirupina apie varguolį, badą kenčiantį. Bet pamąstykime apie tai gerai. Šiądien visa pajiega, teip sakant, paeina nuo tų „juodųjų deimantų". Jeigu, duokime sau, staiga pritruktume tų „deimantų", tai sykiu sustotų visi geležinkeliai, visi miestiniai karai, negalėtų nė vienas laivas bevažiuoti, visi fabrikai sustotų; audyklose teipgi nebutų galima dirbti, kasdieniniai reikalaujami daiktai butų bematant išpirkti, elektriškos ir gazinės liampos nežibėtų ir, galima sakyti, įvyktų „svieto pabaiga".

Jeigu ir dirbtų tuomet milijonai žmonių dirbtuvėse, vienok visgi neįstengtų rankomis nė šimtinę dalį to padaryti, kas šiądien mažiausiai padaroma. Užtai, gerai apsvarsčius, galima sakyti, kad anglys ištiesų yra šiądien „deimantais", daug brangesniais, negu garsus deimantas Orlow, kurio dailumu da ir šiądien caras giriasi, arba didžiausias ant svieto deimantas Excelsior, kuris tiek žmonių gyvasčių kaštavo ir laisvus burus po Anglijos jungu pastatė.

Bet anglys nepasibaigs staiga, užtai nė tokių blogų pasekmių nebus. Viskas darosi ant žemės palengva, ne staiga, užtai ir žmonės išmoks prisitaikinti prie gyvenimo be anglių. Jeigu žmogus išmoko ikišiol gerai akmeninėmis anglimis ir kitais daiktais pasinaudoti, tai jis, be abejonės, išmoks ir kitomis gamtos pajiegomis pasinaudoti, kurios užstos pasibaigusias akmenines anglis.

Tuom tarpu mokslinčiai daro mėginimus išgauti tiesiog iš anglių elekriką, teip kad nereiktų visai anglių gabenti iš guolio, bet ten pat ant vietos sunaudoti. Mat mokslinčiai surado, kad bekurenant anglis, didžiausia dalis pajiegos dingsta, o tiktai labai maža dalis susinaudoja. Jeigu gi pasisektų ant vietos iš anglių, be sudeginimo, elektriką ištraukti, tada gautume daug daugiau pajiegos ir anglių guolių užtektų ant ilgiau. Bet nors ir užtektų ant ilgiau, visgi nuo pritrukimo anglių žmonės neišbėgs, žinoma mes, šiądien gyvenanti, to nesulauksime.

Vienok, kaip jau pasakiau, besibaigiant anglims, atras žmogus kitą gamtos pajiegą, kuri užstos pasibaigusias an-

(Pabaiga bus)

Liepsnojančios mintys.

Visur buvo griuvėsiai, viskas išrodė tokiu kaip tada, kada Dievas miegojo ir sapnavo apie sutvėrimą pasaulės. Tame laike snaudus, nuvarginta žmonija pabudo ir norėjo pagerint buvį. Neseniai atbudo vyras, kurio vardas Skiestasis „Karžygys". Tankiai jis be apsvarstymo leido savo karštas į žmoniją mintis. Niekas jam nesipriešindavo, nes su tokiu turėt

kerštą — buvo gana pavojinga. Atsigrįžęs į Minų, gailiai, su didybe, panieka ėmė dejuoti: — Neturime męs savo genijų, kurie mus šviestų musų gyvenime kaip kelrodė žvaigždutė.

— Turime — atsakė Minus — vadovus, bet jų visų pirštai ant savęs linkę.

,,Karžygis" nudavė ne girdįs, nes buvo labai įniršęs.

— Neturime — tęsė vėl — męs inteligentų, kurie butų darbininkų vadovais, vestų juos į kovą už geresnį buvį. — Yra jų, bet paskendę savitarpiniuose vaiduose — prieštaravo Minus.

— Nėra pas mus tokių revoliucijonierių, — karščiavo ,,Karžygis, — kaip Garibaldi, bet už tai pilnai turim išdavikų.

— Reik rimtos kovos —tarė.

— Pavasariui atėjus, žiemos ledai turės išnykti.

— Nėra pas mus tokių, — varė savo, — kurie, paėmę plunksną į rankas, trupintų tuos tamsybės, nelaisvės retežius, bet užtai pilnai turime juodašimčių, klastininkų ,,Žvaigždėse'', ,,Šaltiniuose" ir kituose ,,bepartyviniuose" laikraščiuose.

— Ziurių giesmė, — nusijuokė.

— Turime tokių ir tokių, jeigu nebutų priešų, nereiktų kovos.

— Ta gyvatinė laikraštija apjuosė musų kaklą savo nuodingu liemeniu ir smaugia mus.

— Nesmaugia, tik męs netikim į savo spėkas — tarė rimtai Minus.

— Męs trokštame, dustame, graibomės aplinkui rankomis be vilties, šaukiame šviesesnių žmonių pagelbos.

— Klejojančio balsas, — geriausias mintis perkunas prikalė prie uolos.

— Sapnai ir šauksmas negelbės nieko, reik veikt rimtai — be svojoniu, nes smakas spjauja į musų širdį sierą ir šviną ....

— Bet, — nelaime, — aimanavo „Karžygis".

— Nelaimė, kad nešaukia visi balsu be prasmės, mintis kinko į rustybės plėškes.

— Kurtųs ant musų šauksmo inteligentai, — dyrstelėjo per langą ir padėjo dėstyt: — gydytojai gydo ligonius, instigatoriai riejasi teismuose, teplioriai šaukia aukų, nes ir jie miršta badu, redaktoriai vergauja išleistojams, „raštininkai" rašo mums apie žvaigždes, apie kitus svietus, orakulus sutaiso, politikieriai parsidavę kapitalistams, kunigai — aukso veršiui; žodžiu, visi suklupę prieš viešpatį pinigą.

— Visi ir tu, — pridėjo prie galo.

— Jeigu visi susivienys ir veiks iš vien, prieš ką ir kam bus veikt?! Ir ar turim lenkt galvą tiems. kurie stovi skyriuje musų priešų?!

— Visi neturi laiko.

— Visi rupinas apie savę, niekas nepaiso ant musų!...

— Pereis snaudulys, — skambėjo aidas, — atsibusime ir sutrupės sostai ir karalystės, kurios yra padarytos rankomis musų, sutriuškysime galvą aukso gyvumui, o tąsyk tarnaus kiekvienas sau!....

Jeigu tą norime atsiekti, nereik lipyt iš draugų priešus, nereik sapnuot apie kovą su gamta — nereik kliudyt iltis už patrijotizmo ir mokslo velėnos; nereik prigimimui spiaut į akis!....

Tylėjo Minus, o Skiestasis ,,Karžygis" tęsė giesmę apie liaurus ....

Veltas balsas, svylančios mintys, apšvieta atsišaukimų skyriuje, lygybė ir viena tauta. Kinai, indijonai ir turkai, žodžiu, mokslas, iškilęs ant paskutinio laipsnio; vienas kraujas, rojus ant žemės .... Tik nelaimė, lietuviai pasilikę, nemoka visasvietinės kalbos .... Nors kur dink, visur nelaimių kugiai ....

Toli, toli mintyse matos Pergalėtojas, kuris liaurų pamynė po kojomis, švenčia pergalėjimo šventę, bet ne tokią, ne sapninę. Osvajotojas imas su vėju, prieš ką nereikia kovos ....

— Juk matom prie ko privesti tapo — sako ,,Karžygis" — Amerikoje lietuviai, kuriuos per ketvirtdalį šimtmečio vėdė poras ypatų. Žmonelės pasiliko tamsus, nelyginant, kaip čebato aulas.

— Mat gamta nebuvo pervelta, pasėtas grudas reikalauja laiko augimui.

— Arba vėl, ar buvo paikesnis darbas kaip kova su lenkais? —griežė dantį „Karžygis".

—Užlipai ant teisybės, — juokėsi Minus, — kaip kalakutas ant naginės.

— Lenkų vistiek neišnaikino: lietuviai, kurie kalbėjo lenkiškai, tie ir tebekalba, nors jiems buvo įkalbama, kad ir Adomas su Jieva rojuje lietuviškai kalbėję ....

— Niekas lenkų nenaikino, o paukštis tas išmintingas, kuris gina savo lizdą.

— Iš to tiktai išėjo tautiškas abiejose pusėse separatizmas, neapykanta, tamsius žmoneles pavertė į fanatiškus gyvulius.

— Į tokius gyvulius kaip ,,Karžygis"— pritarė Minus.

— Daugumas ir šiądien ne apkenčia nieko lenkiško.

— Teip lygiai kaip tu nekenti lietuviško, — metė Minus tiesiai į akis.

— Bet ,,vadovai" buvo akliai!

— Ar tokie kaip tu, ar da aklesni?

— Juk vadovai gerai žino jo, kad lietuviams susiartinimas su lenkais butų išėjęs ant naudos: lenkai turėjo jau išplėtotą literaturą; galėjo ir lietuviai, kad ir su pagelba lenkiškos literaturos, civilizuotis, šviestis ir pakilti sykiu su kitų kraštų žmonėms.

— Filiozofas! Moka spręsti apie praeitį, — stebėjos Minus. Ar daug lietuviai žemiau už lenkus pasiliko?!

Ir ar jiems lengviau but buvę išmokt kalbos, kurios jie nemokėjo, ar gerinti savo literaturą, mokytis savosios?! Kaip tavo ta ,,išmintingoji" kaukole nuposmuos? Kaip?!

Išėjo Minus, o Karžygis liko betarškėdamas.

Balso jo klausė sienos, neturinčios lupų nė išminties pažadint sapnuojančius ir duot atsakymą ant balso keliaujančio į tirus.... Bet užspengtos ausys nenorėjo girdėt aidų, kurios kįla kaip bangos, o nyksta kaip jurių putos.

Jonas Šliburis.

Nekviestam „kongresmanui."

„Lietuvos" Nr.37 patilpo gana įdomus raštelis, parašytas p. Nekviesto, kuriame duodama pylos kaip-kuriems Škotijos lietuviams, o ypatingai K. Kundrotui. Teko buti ir man tą dieną K. Kundroto namuose, bet kongreso nemačiau. Ką tas Nekviestas su savo rašteliu norėjo atsiekti — sunku suprasti. Išsvajojo, buk K. Kundrotas sušaukė pas save kongresą, susikvietęs daugelį literatų, vaišinęs juos degtine, alum.... Literatai pasigėrę, ieško garbės.... — Tai iš oro pagauta. Tokio kongreso, apie kurį rašo p. Nekviestas, nieks Škotijoj nešaukė. Buvo atvažiavęs pas K. Kundrotą iš Glasgowo vienas jo draugas, todėl, suėję, pasikalbėjom apie kongresus daromus Amerikoj, Lietuvoj ir abelnai apie revoliuciją. Tai ir viskas.

Bet, kaip senas lietuvių priežodis sako: ,,iš adatos vežimą priskaldo" — teip ir p. Nekviestas, budamas ,,blaiviu" ir ,,doru", turėdamas muzos literatišką gabumą, savo ypatišką pyktį teikėsi išlieti ant kokių ten defalistų, kurie, esą, „girti" ir „demoralizavo" žmones. Taigi, o tie ,,girtuokliai" po Tamistos išėjimui dar ir aukų sudėjo 7 šil. revoliucijos reikalams Lietuvoje. Tas parodo, kad ten nebuvo snaudžiančių nuo alaus ar degtinės.

Ir teip: Niekviestas uždrožė Škotijos literatams; atmįs jie! Kad neviskas teisingai pasakyta, tai nėra padyvo: didesniam priešo pažeminimui galima vartoti ir iškraipytas žinias.

Tik meskime bent farizėjų taktiką! Koliotis jeib-kas moka. Bet Nekviestasis rodos susitaręs su kun. Čuberkiu tik šaukia, tik šaukia: jųs defalistai, garsųs literatai, garbės jieškot,, daug rašot ir kalbat, o nieko nedirbat.... gėda jums!.... — Gerai kitus raginti prie darbo, bet reikia ir pačiam prisidėti. Ar teip yra pas mus? Juk Nekviestas turėjo gana plačią dirvą budamas Bellshill'io L. S. D. P. kuopos sanariu. — Ar daug nuveikė? Kaip tik nepavyko pakelti kuopoje jo vardą, tai atsiskyrė ir tvėrė kitą ,,draugiją". Ar čia ne demoralizavimas žmonių?

Siulo p. Nekviestas mums gabalą garbės už pasidarbavimą visuomenės dirvoje. Visai nereikalaujame jos. ,,Defalistai" niekur save nesigarsino garsingais, teipgi ir neprašo ,,blaiviųjų", kad jiems bertų po kojų kvietkas ar vadintų didžvyriais. Apsivainikuokite liaurų vainikais pats save, o jeigu prisieis susidurti su neapkenčiamais „defalistais", tai pasijieškokit purvų, kad geriau atlikti pasiskirtą užduotę. Tai bus išpildyta kudikiška žaislė....

J. Čerkevyčius.

Ponui Baltrui!

48 num. ,,Lietuvos" patilpo straipsnis iš Herrin, Ill., kuriame p. Baltrus nupeikia kliubo viršininkus už tai, buk jiems Vitauto vardas negeras ir buk jie vieni nori išgert alų, p. B. nieko neliks. Gal todėl, kad jo neišrinko viršininku, paėmęs savo įstojimo mokestį, smuko iš salės, turbut pabugęs, kad viršininkai viso alaus neišgertų.

p. B..... sako: čia buvo susitvėrusi draugystė D. L. Kun. Vitauto, o paskui ant antro susirinkimo buvo aiškinama apie negerumą Vitauto vardo, todėl draugystė persikeitė į „Kliubą". Turbut p. B.... miegojo, jeigu nežino, kaip čia buvo iš pradžių. Kada 2d. lapkričio Stanislovas Valeika ir Jurgis Mizeris užmanė pereiti per lietuvių stubas ir aiškinti reikalingumą organizacijos, tai visi sakė, jog butų geriausia sutvėrus Kliubą, kuris mus labiau pakeltų svetimtaučių akyse, negu draugystė, nes nors lietuviai nuo seniai čia gyvena, jų vardo nežinojo svetimtaučiai, visada vadindavo tai ruskiais, tai polenderiais ir t. t., net piktumas paimdavo, kad teip pravardžiuoja (ir kliubas dar lietuvių vardo nepakels; tą gali padaryti tik darbai. Be darbų, nors kiekvieną lietuvį pavadintume kokio kliubo viršininku, dar musų vardo svetimi nepažinos. Rd.). Minėti vaikinai, perėję per visų stubas, paaiskino kur turi susirinkti ir kada. 3 d. lap. 7 val. jau buvo susirinkę per 40 žmonių salėj. Žmonės pradėjo prisirašinėti, prisirašė iš viso 33. Pakalbėję dar, žmonės pradėjo skirstytis, ejo namon ir tada tik atsirado priešai: p. B.... ir dar kitas ir jie ėmė rėkti, kad reikia permainyti ant draugystės ir tas pasisekė, nes daugumas buvo prasišalinę. Vienok 17 d. lapkričio, susirinkus visiems, vėl buvo armyderis, vieni norėjo, kad butų kliubas, kiti kad draugystė. Reikėjo leisti per balsus: už draugystę buvo 5 ar 6, o už kliubą beveik visi. B.... tik vienus viršininkus apkaltina, ir jam rodosi tai niekinimu Vitauto vardo. P. B.... sako, buk musų kliubas sutvertas tik tam, kad už dyką stiklą alaus gauti. Musų kliubas turi užmierį rupiutiesi apie pakėlimą apšvietimo tarp brolių, neišskiriant ir p. B.... (kokiu budu tikisi tą padaryti? Rd.) teipgi rupinsis ir apie politikos reikalus.

Kliubo sąnariai gaus pašelpą ligoje ir posmertinę. Musų kliubas šelps, kiek galėdamas, vargstančią tėvynę Lietuvą vargstančią po carizmo jungu.

Liet. Neprig. Ūkėsų Kliubo Komitetas.

APGARSINIMAI.

Amerikos vaizbius.

Visas svietas žiuri su pagodojimu ant Amerikos vaizbių kaipo ant turinčių didžiausių kantrybę, sakydami, kad jį negali sunaikinti nė nepasisekimas nė bloga laimė, vienok daugume atsitikimų yra tai pirmutinis žingsnis prie atnaujimo energijos ir galutinio pasisekimo. Išmintingi vyrai, atsitikus nelaimei, jieško nenusisekimo priežaščių, idant ateityj galėtų nuo jų išsisaugoti. Kiti vėl kenčia iš priežasties mažos sveikatos, nepaisydami visiškai ant gamtos tiesų iki kol pasijunta esą prie grabo. Tame laike, vienok, jie vėl atsigriebia ir pradeda gyventi naują gyvenimą, o šiądien yra sveikais ir laimingais. Nereikalinga daleisti sveikatai teip toli nupulti. Kaip veik pajauti, kad organizmo funkcijos yra neatsakančios, ir neveikia kaip paprastai, naudok Trinerio Amerikoniškąjį Eliksyrą Karčiojo Vyno. Vynas turi labai didelę vertę ant gromuliojimo sistemos, jis suteiks gerą apetitą, padarys sugromuliojimą atsakančiu ir suteiks organizmui priimnų miegą. Kraujas bus padaromas gryno, o nervai pastoviais. Gaunamas aptiekose arba pas patį fabrikantą Juozapą Trinerį,

799 So Ashland ave.,
Chicago, Ill.

Padėka.

Jog per metus vargino mane nerviškumas ir vaikščiojanti skausmai po kuną, nusilpnėjimas, vidurių gėlimas, gumbo liga, pludimas baltųjų ir skausmingos mėnesinės, tai per visą laiką mano ilgo sirgimo, nors jieškojau pas dangelį daktarų pagelbos ir naudojau jų vaistus, bet jokios naudos ir palengvinimo man neatnešė, net Hospitolyj darė operaciją, bet ir tas buvo veltui, nes mano padėjimas vis rodėsi sunkesnis ir visai kaip prie kapo stovėjau.

Sykį paklausiau rodos savo senos pažįstamos ir parašiau laišką in Dr. Collins Medical Institutą— aprašant mano paminėtą ligą ir visą kaleiną gydymų, pagal savo supratimą; o kaip iš ten atsiuntė vaistus, kuriuos sakė kad prie mano ligos tam tikrai pritaikytus ir juos vartodama pasilikau sveika, kaip rodos pirmiaus niekad nesirgus, už tai esu dėkinga ant visada ir tegul visi žino kaip nieks nepagelbėjo po didelių iškaščių, tai Dr. Collins Medical Institutas ne braugiai in trumpą laiką pasekmingai pilnai išgydė, per ką pasilikau sveika ir laiminga.

Moterys beesant kankinančioms, panašiai kaip man buvo, velyčiau tiesiog kreiptis prie to garsingo Instituto, kurį ir aš gavau laimę pripažint geriausiu Amerikoje, kurio apgarsinimas ir šitam laikraštyje yra.

Kazimiera Deimantiene,
Box 512. Holeyok, Mass.

Ant išrandavojimo geras štoras po nr. 928 33rd street, prie pat lietuviškos bažnyčios. Dasižinokite „Lietuvos" redakcijoj.

The Bell
CLOTHING COMPANY
Lietuviškas Drabužių Štoras
3246 3248 SO. HALSTED ST.
Kertė 33čios gatvės.

Lietuviškas Drapanų Štoras "The Bell Clothing Co." atsidarė 10 dieną pereito mėnesio ir daro gerą biznį todėl, kad yra pripildytas geriausiomis ir naujausiomis drapanomis, kuriame tarnauja lietuviški pardavėjai, o prekės drapanų pigesnės kaip kitur, užtai ir biznis gerai eina.

Męs dar labai mažai garsinome savo naująjį štorą ir per tai dar labai mažai lietuvių žino, kad čia ant Halsted gatvės ir 33čios atsidarė tikrai Lietuviškas Drapanų Štoras.

Todėl šiuomi pranešame lietuviams, kad musų Drapanų Štoras yra didžiausias ir gražiausias šioje miesto dalyje, ir prekės pigesnės kaip kitur. Kas pas mus pirks kokių nors tavorų prieš Kalėdas gaus dovanas.

Musų Štoras atdaras kasdien iki 10 val. vakaro, o nedėliomis iki pietų.

Užkviečiame visus ateiti ir pamatyti musų naują štorą.

Su guodone,
M. Narijauckas, K. Služynski.

Draugyščiu Reikalai.

Apsakymas.

Springfield, Ill. 25 d. Lapkriczio, 1906 m. susitvere ozionai pas Frana Jociu nauja lietuviszka draugyste po vardu szvento Vincento ir Povilo. Po nr. 329 ant N. 15 gatves susirinko keletas ypatu, isz viso 15, ir nutare kad butu gerai lietuvius-katalikus suvienyti. Dalyka iszaiszkino Franas Jocius, ant kurio ir visi susirinke mielai pristojo ir kiekvienas užsimokejo po viena doleri instojimo mokesties. Dr-stes Vyriausybe iszrinko sekanczia: prezidentu — Jona Mikucki. vice-prezidentu — Aleksandra Tribicziu, sekretoriu — Albina Vaitiekuna, kasieriu — Frana Jociu, prižiuretojais kasos — Baltramieju Naujokaiti ir Petra Stirbi, marszalku Stanislova Gurovski. Kurie noretų prie musu draugystes prisirasztyti, maloniai užpraszome, ypacz užtai kad prisiraszymas iki nauju metu labai lengvas, nes dabar pristojanti sanariai moka tiktai $1.00 instojimo mokesties, be jokio skirtumo amžiaus nuo 13 iki 50 metu. Po nauju metu bus visai kitokios instojimo iszlygos. Užpraszome ateiti ant musu susirinkimo, kuris atsibus 23 d. Gruodžio, 1906 ant So. 5 gatves po nr. 226, ant antro floro. Bet jeigu kokis sanarys noretu pirmiau prisiraszyti, tai tegul atsiszaukia pas kasieriu Jociu ar sekretoriu Vaitiekuna, 329 N, 15 gatves. Visus užpraszome:

Su guodone Komitetas.

Teatras! Teatras!

Chicago, Ill. Spekomis Dr-stes szvento Franciszkaus bus parengtas teatras, Nedelioje, 30 d. Gruodžio (Dec.) 1906, New School saleje, kampas Honore ir 48tos ul. Bus tai antras didelis teatras po vardu Betlejaus stonele. Veikalas pritaikytas prie szv. Kaledu ir ant teatro bus matoma gyvi paveikslai isz laiko gyvenimo Christaus. Užtai verta kiekvienam ta gražu teatra pamatyti, ypatingai parodykite vaikams ta perstatyma, kas jiems labiau patiks, negu davimas dovanu. Teatras prasides 6 val. vakare, sale atsidarys 5 val. Sedyniu prekes: I sedynes po 50c; II po 35c, o kitos po 25c. Po perstatymui balius, ant kurio griesz labai puiki muzika net isz Rymo, kurios da niekas negirdejo, ir gal nekad neisgirs. Užkviecziu visus lietuvius ir lietuvaites.

Komitetas.

Apgarsinimas.

Apgarsinams broliams lietuviams, kad musų nauja tautiszka dr-ste po vardu Palaimintos Lietuvos, turesime pirma iszkilminga piknika, 2 diena Birželio, 1907 m. Bergman Grove Riverside, Ill.

Su guodone Komitetas.

Atsiszaukimas.

Malonios kuopos SLA. teiksis prisiusti tikietus, kuriuos apturejote nuo 51 kuopos Bridgeport, Conn., paszelpai Agotos Brustienes. Laikas traukimo buvo paskirtas ant 30 d. Lapkriczio, 1906, bet turejome atideti ant toliau leidima Fonografo. Užtai, nepristiuntusius da tikietus kuopos, bukite teip malonios ta kuogreicziausiai padaryti.

15 kuopos sekretorius
Leonardas Alita
426 Main st. Bridgeport, Conn.

Lietuviszkas Teatras.

Mockaus teatro kompanija parenge dailiausi lietuviszka teatra. Teatras bus rodomas 23 d. Gruodžio, Columbia salej, Town of Lake, kerte 28 ir Paulina ave. Pradžia 7:30 val. vakare. Užpraszau kiekviena lietuvi ir lietuvaite ant to dailaus teatro atsilankyti. Inžanga ypatai 25c.

H. Mockus Theatrical Co.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolio, Vladislovo Bagdono, Kauno gub., Kluboku kaimo. Gyveno Kensington, Ill. Turiu labai svarbu reikala; kas priduos jo adresa gaus $1.00.

Franciszkus Bagdonas
11512 Front st. Kensington, Ill.

Pajieszkau savo pusbroliu Jono ir Jurgio Lukszio isz Paryžiaus, Sabocziaus parapijos, Vilkmerges pavieto, Kauno gubernijos. Pirm 2 metu gyveno Philadelphijoje, Pa. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu;

P. Rapszys
Box 28 Ava, Ohio.

Pajieszkau savo draugu, Frano Szluopio ir Frano Dargio, abu Suvalku gub., Naumiesczio parap., Meisztu kaimo. Pirmiau buvo Waterbury, Conn. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adadresu:

Joe. Ulinskas
2034 Falsom st. San Francisco Cal.

Pajieszkau Juozapo Sabaliauckio, Kauno gub., Raseiniu pav., Nemakszeziu parap. Gyveno Westville, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Petras Unickis
Box 292 Indiana Harbor, Ind.

Pajieszkau savo szvogerio Juozo Rudenio, Kamorunu sodžiaus, Lydos pavieto, Vilniaus gub., Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Simon Kalan
518 Clinton st. Hoboken, N. J.

Pajieszkau savo draugo Miko Trainio, Zadeikiu sodžiaus Kupreliszkiu parapijos, Panevežio pav., Kauno gub. 2 metai atgal gyveno Coal Bluff, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Geo. Szileika
Box 120 Ladd, Ill.

Pajieszkau savo tetuleno Kazimiero Noreikio, Kauno gub., Panevežio pav., Gelboniu kaimo, noriu ji užpraszyt, ant savo vestuviu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Jonas Kurliauckas
3324 So. Mospratt st. Chicago, Ill.

Pajieszkau savo brolio Franciszkaus Adomaiczio, Kauno gub., Raseiniu pav. Kražiu parapijos. Pirmiau gyveno Chicago, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Alex. Adomaitis
Box 322 Kewanee, Ill.

Pajieszkau savo draugo Motiejaus Verbylos, 7 metai kap Amerikoje. Pirmiau gyveno Waterbury, Conn. Paeina isz Suvalku gub., Vilkaviszkio pavieto, Gražiszkiu parapijos, Vatkabaliu kaimo. Jis pats, ar kaskitas teiksis duoti žinia adresu:

John Martinkaitis
363 Quarry st. Grand Rapids, Mich.

Pajieszkau savo pusbrolio Jono Samoszkos. Szniksczeziu kaimo, Podbiržes parap., teipgi Mikolo ir Antano Balcziunu, Židžiunu kaimo, Kriczinos pavieto. Visi Kauno gub., Panevežio pavieto. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Donatas Morkvenas
160 Arthur st. Brockton, Mass.

Pajieszkau savo tevo Mikolo Latono, apie 60 metu amžiaus. Kauno gub., Panevežio pav., Pakruojo vol. Meilunu sodžiaus Apie 15 metu kap Amerikoje. Turiu labai svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Aleksandra Latonas
10809 Curtis ave Roseland-Chicago, Ill.

Pajieszkau savo tikro brolio Jono Bitauto, penki metai kaip Amerikoje; kalba lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai Paeina isz Kauno gub., Raseiniu pav., Eidžiotu palivarko. Trys metai atgal gyveno Sag Harbor, N. Y. Jis pats ar kas kitas, teiksis duoti žinia adresu:

Gedvida Bitautiene
Box 184 Sag Habor, Long Island, N. Y.

Pajieszkau savo draugu Jono ir Dominiko Baliu, Kauno gub., Sziauliu pav., Vieksznu vol., Laukuvos parap., Purpiu sodžiaus. Pirmiau gyveno Waterbury, Conn. Jie patys ar kas kitas, teiksis duoti žinia adresu:

F. Paulik
P. O. Box 41 Chicago Heights, Ill.

Pajieszkau Simono Vabalo, gyveno 5 metus Pittsburge. Turiu labai svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Mat Budrius
81 Barber st. Chicago, Ill.

Pajieszkau pirkti saliuno su visais intaisymais, sykui norecziau gaut ir gaspadine. Lietuvaites tegul atsiszaukia ant žemiau padeto adreso:

Frank Baronas
Box 201 Wilson, Pa.

Pajieszkau savo draugu: Antano Varpioto, Gomontlowki sodžiaus, Tverų parapijos, pirmiau gyveno Clinton, Ind.; teipgi Vicento Supko isz Gedikenu sodžiaus ir parapijos, 2 metai atgal gyveno So. Chicago, Ill.; ir Kazimiero Jonikio isz Tveru miestelio, gyveno Philadelphije, Pa. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Charles Stone
Gresham Wis.

Ant iszrandavojimo gera duonkepinycia su gyvenamais ruimais, 3711 So. Halsted st. Randa $30.00 ant menesio. Dasižinokite daugiau pas.

D. J. Burke
3503 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Reikalingas geras lietuvys barzdaskutys. Darbas ant visados ir mokestis gera. Atsiszaukti adresu:

J. Jankauskis
4559 So. Hermitage Ave. Chicago, Ill.

Reikalauja sofu apmuszinetoju (Coach upholsters). Atsiszaukti adresu:

Hafner Furniture Co,
2620 Dearborn st. Chicago, Ill.

Reikalingas dreiverys in Barvora alaus iszvažiojimui. Tur gerai žinoti miesta ir moketi angliszka kalba. Atsiszaukti pas National Brewery Co. kerte Lincoln ir 18tos ul. Chicago.

Reikalinga mergina prie namu darbo prie 3 žmoniu.

J. Rashincki
3213 So. Morgan st. Chicago.

Aukos reikalams revoliucijinio judejimo Maskolijoj.

AUKOS ,,LIETUVOS" REDAKCIJON ATEJUSIOS.

Isz Red Lodge, Mont. F. Pyktszilingis, A. Urbonas, J. Bakanos, S. Malykauskas po $1.00; J. Januszevskas 50c; K. Gustaitis 25c; F. Jankauskas 25c. Viso $5.00. Skirti L. S. D. P.

Isz New Haven, Conn. A. Brazioniut A. Buczkunas po $1.00; K. Blažaitis, Reižys, J. Varankevicze, T. Levkievicz po 50c; J. Czenkus, A. Czenkuviene, Ulonas, K. Uloniene, O. Jasinckiene, Jasinckiute po 25c; B.utkuviene 20c; M Czenkiute 10c; J.Czenkus 5c. Isz viso sedejo $5.85 20c ant persiuntimo. Liek $5.75 Skirti L. S. D. P.

Isz Chicago, Ill. D. Bernotaviczia, A. Noreikis, V. Liutkus, K. Daktaraitis, J. Juodeikis po $1.00; Visi $5.00 Skirti L. S. D. P.

Isz Rochester, N. J. P. Anuszkevicze, K. Voivoda po $1.00; J. Blažis, A. Duba, V. Berkevicze, J Žemaitis, A. Kasziuba po 50c; A. Kazlackas, J. Vižnauckas, D. Rovas, K. Skilius, J. Szlekis, A. Bernis, V. Stunguris, J. Bernis, F. Szukis, J. Leszczinskas, J. Isoda, K. Raikis po 25c V. Sziugžda, A.Bielskis, I. Czesna po 15c Viso $7.95. Gauta $8.00. Skirti L. S. D. P.

GRAŽIOS
LAISZKAMS POPIEROS
ANT KALEDU.

Naujos gražios laiszkams popieros, tyczia parengtos ant Kaledu, su giesme ,,Gul szia diena jau ant szieno" yra gaunamos "Lietuvos" redakcijoj, kuriu numerai ir prekes szitokios:

No. 6342. Aukso kvietkos, abrozelis mažyczio Jezaus ir dvi rankos sveikinas; viena popiera su kopertu 10c
No. 6343. Tokios pat kvietkos ir rankos, tik vietoje abrozelio rožiu szakele 10c
No. 6344. Tokia pat popiera kaip No. 6342, bet abrozelis, rubai ir kvietku žiedai iszkloti szilkeliais 15c
No. 6345. Gražiausia popiera ant kurios yra ranka laikanti gražia kvietkos szakele, ant apatinio kampo kita graži kvietke, ir ant virszutinio kampo Jezus mažytis ant szieno tarp aniuolu 20c

Virsz parodytos prekes yra už viena arkusza su kopertu.

Siųsdami pinigus adresuokite
A. Olszewski
Sta. 60. Chicago, Ill.

Knygu Kataliogas.

35 Gyvenimo Valzdeliai susidedanti iš sužuoniu sekančiu graziu pasakaičiu: Atsiveikinimas; — Vagis; — Kas kaltas; — Gatves vaikai; — Paparčio žiedas; — Miško sargas; — Signalas; — Keleivis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 99..15c

43 Pasakos iš gyvenimo lietuvišku Velių bei Velnių, surinktos D ro J. Basanavičiaus, 470 puslap., Chicago, Ill. 1903 m. Šioje knygoje telpa keli šimtai graziu pasaku: apie roju (dangu), čyčiu, perkūna, apie giltine, maru ligoniu, kelera, apie dvases (dušias), velnius, su valdinimasi ir tt. Pasakos užrašytos 4 tiojo kalboje kokioje buvo pasakotos Kauno gub. pagal kauniečiu kalba, Suvalku gub. pagal suvalkiečiu kalba, Prusu Lietuvoje pagal Prusu lietuviu kalba, Dzukijoj pagal dzuku kalba ir tt. Kas megsta graziuse pasakas, tegul nusiperka šia knyga. Preke neapdar.... $1.50
Apdarytos $2.00

44 [illegible] (su autoriaus [illegible] sisu). Parašė Dras Vilnes Pietaris, spaudon parengė Dras J. Basanavičius, Chicago, Ill., 1905 m., pusl. 301. Gražios apysakėlės: 18 gyvenimo sodžiečiu..... 75c

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis I. Surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago, Ill., 1903 m. pusl. 280. Telpa čia 14 labai gražiu, juokingu ir žingeidžiu pasaku. Kas šita knyga tures, tam geru ir graziu pasaku niekados netruks. Preke neapdarytos..... $1.25
Apdaryta..... $1.50

68 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis II. Surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago, Ill. 1903 pusl. 330. Telpa čia 208 graziu, žingeidžiu ir juokingu pasaku, bovijančiu kiekviena skaitoja ir klausytoja..... $1.25
Apdaryta..... $1.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis III. Surinko Dras Basanavičius, Chicago, Ill., 1904, pusl. 333. Telpa čia 202 gražiu ir labai juokingu pasaku..... $1.25
Drutuose apdaruose..... $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis IV. Surinko D-ras J. Basanavičius, Chicago, Ill. 1905, pusl. 290. Telpa čia 234 labai gražios ir užimančios pasakos, bovijančios kiekviena skaitytoja ir klausytoja..... $1.25
Drutuose apdaruose..... $1.50

97 Pamokslai Išminties ir Teisybės išguldinėti galvočiu visu amžiu. Chicago, Ill., 1899, puslapiu 182. Šitoje knygelėj telpa 128 graziu, juokingos ir išmintingos pasakaitės. Kas nori turėti graziu, juokingu ir pamokinančia skaitymu, tegul nusiperka šia knygele, o turės ka papasakot ir ant kiekvieno klausimo mokės duoti išmintinga atsakyma..... 50c

100 Pasaka apie Kantria Alena, kuri per 22 metu valkšėjodama po svieta daugybe bėdu ir vargu iškentėjo. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66..20c

114 Ponas ir Bernas. Chicago, Ill. 1904 pusl. 64. Apysakaite L. Tolstojaus iš gyvenimo maskoliišku kalmeciu; žingeidi. norintiems susipažinti su buviu ir santykoms gyvenimo maskoliišku kalmeciu; ji verčia skaitytoje jausti draugu su prislegtais vargu žmonemis..... 15c

124 Robinsonas Kruzius. Graži ir morališku pasaka. Antra pertaisita laida. Chicago, Ill. 1903 pusl. 83..... 25c

Knygu Kataliogas.

35 Gyvenimo Valzdeliai susidedanti iš sužuoniu sekančiu graziu pasakaičiu: Atsiveikinimas; — Vagis; — Kas kaltas; — Gatves vaikai; — Paparčio žiedas; — Miško sargas; — Signalas; — Keleivis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 99..15c

43 Pasakos iš gyvenimo lietuvišku Velių bei Velnių, surinktos D ro J. Basanavičiaus, 470 puslap., Chicago, Ill. 1903 m. Šioje knygoje telpa keli šimtai graziu pasaku: apie roju (dangu), čyčiu, perkūna, apie giltine, maru ligoniu, kelera, apie dvases (dušias), velnius, su valdinimasi ir tt. Pasakos užrašytos 4 tiojo kalboje kokioje buvo pasakotos Kauno gub. pagal kauniečiu kalba, Suvalku gub. pagal suvalkiečiu kalba, Prusu Lietuvoje pagal Prusu lietuviu kalba, Dzukijoj pagal dzuku kalba ir tt. Kas megsta graziuse pasakas, tegul nusiperka šia knyga. Preke neapdar.... $1.50
Apdarytos $2.00

44 [illegible] (su autoriaus [illegible] sisu). Parašė Dras Vilnes Pietaris, spaudon parengė Dras J. Basanavičius, Chicago, Ill., 1905 m., pusl. 301. Gražios apysakėlės: 18 gyvenimo sodžiečiu..... 75c

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis I. Surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago, Ill., 1903 m. pusl. 280. Telpa čia 14 labai gražiu, juokingu ir žingeidžiu pasaku. Kas šita knyga tures, tam geru ir graziu pasaku niekados netruks. Preke neapdarytos..... $1.25
Apdaryta..... $1.50

68 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis II. Surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago, Ill. 1903 pusl. 330. Telpa čia 208 graziu, žingeidžiu ir juokingu pasaku, bovijančiu kiekviena skaitoja ir klausytoja..... $1.25
Apdaryta..... $1.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis III. Surinko Dras Basanavičius, Chicago, Ill., 1904, pusl. 333. Telpa čia 202 gražiu ir labai juokingu pasaku..... $1.25
Drutuose apdaruose..... $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis IV. Surinko D-ras J. Basanavičius, Chicago, Ill. 1905, pusl. 290. Telpa čia 234 labai gražios ir užimančios pasakos, bovijančios kiekviena skaitytoja ir klausytoja..... $1.25
Drutuose apdaruose..... $1.50

97 Pamokslai Išminties ir Teisybės išguldinėti galvočiu visu amžiu. Chicago, Ill., 1899, puslapiu 182. Šitoje knygelėj telpa 128 graziu, juokingos ir išmintingos pasakaitės. Kas nori turėti graziu, juokingu ir pamokinančia skaitymu, tegul nusiperka šia knygele, o turės ka papasakot ir ant kiekvieno klausimo mokės duoti išmintinga atsakyma..... 50c

100 Pasaka apie Kantria Alena, kuri per 22 metu valkšėjodama po svieta daugybe bėdu ir vargu iškentėjo. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66..20c

114 Ponas ir Bernas. Chicago, Ill. 1904 pusl. 64. Apysakaite L. Tolstojaus iš gyvenimo maskoliišku kalmeciu; žingeidi. norintiems susipažinti su buviu ir santykoms gyvenimo maskoliišku kalmeciu; ji verčia skaitytoje jausti draugu su prislegtais vargu žmonemis..... 15c

124 Robinsonas Kruzius. Graži ir morališku pasaka. Antra pertaisita laida. Chicago, Ill. 1903 pusl. 83..... 25c

185 Žmogus Nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris Chicago, Ill., 1899, pusl. 23. Graži apysakėlė; kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su vargingą merginą ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingoma apsireduslius.....10c

210 Dede atvažiava. Komedija viename akte. Pagal lenkiška sutaise K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1909, pusl. 62. Šita komedija buvo kelis kartus lošta lietuviškos draugystes Peterburge, Maskolijoje. Ji yra maskoliškos valdžios cenzuruota ir todel ja galima ir į Lietuva parsiusti. Maskolijos valdžia jos parsiuntimo nedraudžia.....20c

215 Geriaus vellaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkiška sutaise K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. Šita kuygute teip kaip ir No. 210 yra Maskolijos cenzuros dalejta ir gali buti Lietuvon siunčiama.....15c

262 Mindaugis Lietuvos karalius. Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. Istoriškas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovacki, lietuviškai vertė Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygelė paskirta ypatingai mylėtojams teatru.....25c

331 Žile golvon — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkiška sutaise M. P-is, Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. Šita knygute teip kaip ir No. 210 yra Maskolijos cenzuros dalejta ir todel gali buti Lietuvon siunčiama.10c

471 Akyvi apsireiškimai svlete, ant kuriu žmonės nuolatai žiuri, bet ju geral nesupranta. Chicago, Ill., 1894, pusl. 76. Su paveikslais. Parodo iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai, ant ko jie laikosi, ir tt.....30c

473 Mokslas apie žeme ir kitus svietus, ju buvi ir palaiga. Chicago, Ill. 1896, pusl. 255. Su paveikslėliais. Aprašo kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi, kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis ir kaip jos toli viena nuo kitos; kas yra plianetos, kometos ir kitos fetai matomos žvaigždės. Yra tai vienatinė knyga, iš kurios žmogus gali tikrai apsišviesti Prekė.....75c
Drutuose, gražiuose apdaruose.....$1.00

475 Aritmetika. Knyga išaimokinimui rokundų. Prekė.....25c

480 Biologija arba Mokslas apie gyvus daiktus. Pagal prof. Nusbauma sutaisė Szernas, Chicago, Ill., 1901, pusl. 147. Su paveikslėliais. Tai yra mokslas, kokiu budu radosi sutvėrimai ant musu žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažu vabalėliu kol daėjo iki paukščiu, žvėriu ir kitu sutvėrimu.....40c

507 Gamtos Istorija, pagal Profilla Bert, verte Dr. A. Bacevičia, "nauda „Lietuvos," Chicago, Ill. 1903, pusl. 200. Knygele su daugeliu paveikslėliu: gyvuliu, vabalu, žuviu, žmoniu, medžiu ir akmenu, trumpai, aiškiai ir supratamai išaiškina gamtos istorija, ypač tuos dalykus, ant kuriu žmones nuolatai žiuri, bet ju geral nesupranta.....50c

508 Gamtos pajiegos ir kaip iš ju naudotis. Pagal Bitnera sutaise Szernas, Chicago, Ill. 1904 pusl. 238. Svarbios moksliškos vertes knyga, su daugybe paveikslu ir aiškinimu ineriju ir kitokin prietalau nuo išnaudojimo gamtos pajiegu.....50c

516 Iš kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičiu sutaisė Szernas, Chicago, Ill. 1901, pusl. 73. Su paveikslėliais.....20c

525 Kaip gyvena augmenys? Chicago, Ill., 1901, pusl. 129. Su paveikslais. Aprašo yvairius musu žemės angalus, ju sudėjima, atmainas gyvi ir plėtojimasi nuo menkiausiu augalėlin iki didžiausiu ir tobuliausiu.....35c

545 Nematomi priešai ir draugai žmoniu, pagal Bittneri sutaisė Szernas. Chicago, Ill., 1905, pusl. 113. Su paveikslais. Aprašymas visokiu veisliu bakteriju, mikrobu, baciliu ir kitu smulkiausiu gyvunėliu, gimdančiu svarbiausias ligas terp žmoniu, kaip tai: mara, cholera, raupus, difterja, sifilis yra geriau žinomas neng prancuziškė. ir tt.....30c

613 Pačijmas organiško svieto. Pagal Bittneri sutaisė Szernas, Chicago, Ill., 1905, pusl. 137. Su paveikslais. Yra tai istorija augmenu ir gyvunu nuo senu seniausiu laiku pagal moksliškus ištyrinėjimus susektus požeminiuose sluogsniuose. Knyga didelės moksliškos vertės.....35c

636 Senu Gadyniu Išnyke Sutvėrimai. Pagal Hutchinsona sutaisė Szernas, Chicago, Ill., 1900, pusl. 370. Su paveikslais. Aprašo seniausiu gadyniu yvairius sutvėrimus gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradima žmogaus. Sziandien tu sutvėrimu kunus žmonės kasdami gilius gulinius, kanalus, ar imdami iš žemės anglis randa žemėje. Tulu sutvėrimu atrado čielus pesugadintus kunus, kurie šiandien yra išstatyti yvairiuose muzėjuose ir iš ju žmonės monasi pažinti, kaip sena yra musu žemė, kiek tug miljonu metu reikalavo pakol ant miruo žvėries kuno užaugo ellė žemės kelliolikos pėdsaku storio ir pagal storuma ir senuma žemės sluogsniu, kuriuose tu sutvėrimu kunus rada, moskliučiai apskaitė kaip sena yra musu žeme ir kaip senial atsirado ant jos žmonės.....$1.00
Apdaryta.....$1.25

637 Spėka ir Medega, principai prigimtiniu surėdymo visatos drauge su morališku moksliu ant anu parentu. Visiems supraštinai parašė prof. Dras L. Buechner, pagal XIX vokiška laida su mažais pridėčkais iš senesniu laidu lietuviškai perguldė Dras J. Szliupas, Chicago Ill., 1902, pusl. 380, su paveikslu ir biografia rašalinus. Yra tai mokslas gvildenantis gamtos dalykus, kuriuos žmonės vadina Dievo surėdymu.....$1.50
Gražiuose, drutuose apdaruose.....$2.00

669 Svieto pabalga. Iš rusiško verte Pr. Siulelis. Chicago, Ill., 1909, pusl. 31. Kas nori dasižinoti kada bus svieto pabalga tegul perskaito šia knygele.....10c

690 Vanduo ant žemės, po žeme ir viršuje žemės. Rusiškai parašė Rubakin'as. Vertė Drugys. Išleido T. M. D., Chicago, Ill., 1900, pusl. 33. Su paveikslėliais. Aprašo visas vandens permainas ir veikmes: kaip jis persikrėčia ir kyla in viršu ir temai tveria debesius, debesiai padangėse atvėse, kritėsi in vandens lašelius ar sniego lustelius ir vėl krinta ant žemės, iš kurios buvo pakilęs ir čia sniegas kartais uždengia čielus kalnus ir laidoja savo pusnyse žmones ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saulės, kritėsi in vandeni ir užliejo lankus, išrėšio ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vėl veikia ta pati darba, ka ir ant viršaus žemės.....10c

696 Žemės Istorija. Parašė S. M. Išleido T. M. D., Chicago, Ill., 1904, pusl. 56. Su paveikslėliais. Pagal mokslišką ištyrima aprašyta kaip ir per kiek amžiu tvėrėsi žemė, kokia ant jos pirmiausiai radosi gyvybė, kaip ji vystėsi iš žemesniu veisliu in augštesnes, ir tt.....10c

707 Ar vyskupas Valančius [Valančauskas] nebuvo viliugu lietuvystės? Parašė kn. Dembskis, Išleido Susivienijimas Lietuvin Laisvamanių Amer., Chicago, Ill., 1901, pusl. 37.15c

830 Ethnologija arba mokslas apie žemės jautas Pagal Dr. M. Haberlandta parašė Szernas. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musu pasaulėos žmoniu veisles. Ji parodo visu viešpatystėju, visu žemes kraštu ir net mažiausiu saleliu žmonis ir ju paveikslus. Aprašo ju klimes parve, tikejima, papročius, užsiėmima ir abelnai viska. Iš patilpusiu paveikslu matysite žmoniu grazėja, prastu ir biauriu, tulu visas kunas plankais spėtes, veidas į bezdžionės panašus. Raštas "Sventas rakas: „Suvere Dievas žmogu ant abrazo ir paveikslo savo," bet pažvelgus į tulu žmoniu veislu veidus, matome dideli nevienoduma, tada nežine kurie iš ju yra panašus paveikslui Dievo. Kas nori pilnai pažinti žmoniu laisvė, tegul perskaito sia knyga. Prekė neapdaryta.....$2.00
Apdaryta gražiuose ir drutuose audimo apdaruose.....$2.50

841 Geografija arba Žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovski ir kitus sutaisė Szernas, Chicago, Ill, 1899, pusl. 469. Su paveikslėliais. Aiškiai ir supraptamai aprašo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augšti, vulkanus metančius iš savo ugni; iš kokiu sluogsniu susieda žemė, kur ir kiek joje angliu, geležies, aukso, druskos ir kitu mineralu; kiek marių, ežeru, upiu; ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, prėski, saldus ar kartus, koki juose gyvunai gyvena. ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventoju; koki ju tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, pabrikai, pramonės; kur koki oral: šalčiai, karčiai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis, kur saulė per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka. ir tt. Prekė.....$2.00
Apdaryta.....$2.50

855 Istorija abelna. Dalis I. Parašė Dras A. Bacevičia, Chicago, Ill., 1904, pusl. 498. Su paveikslais. Aprašo viska, kas ant svieto dėjosi nuo laiku 2800 prieš Kristaus gimima iki 146 po Kristaus gimimui.....$1.00
Apdaryta.....$1.25

857 Istorija Suvienytu Valstiju Sziaurinės Amerikos. Chicago, Ill., 1896 m. pusl. 364. Aprašo kaip Kolumbas atrado Amerika, koki čia tada žmonės gyveno, koki žmonės pirmiausiai iš Europos pradėjo Amerikon plaukti, kokios karės buvo, už ka kariavo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buvo, koki ir kiek kuris gero šiai žemei yra padares. Teipgi teipa Suvienytu Valstiju konstituecija, kuri yra reikaliaguliausia Amerikoje gyvanačiams dėl supratimo kokias jis čia turi tiesas, kas jam yra valia daryti, kas ne.....$1.00
Apdaryta.....$1.25

858 Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraučiuno prova su laikraščiu "Lietuva" buvusi balandžio mėnesyje, 1899, Chicago, Ill., pusl. 525. Yra čia surinktos visos tikriausios žinios apie Chicagos lietuvius ir visa kn. Kraučiuno prova, kuri tesėsi per 5 dienas kriminališkame sude, žodis in žodi; teipgi fotografijos abieju pusiu advokatu, kn. Kraučiuno, "Lietuvos" išleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos Sv. Jurgio liet. bažnyčios.....$1.00
Apdaryta.....$1.50

867 Kražiu Skerdynė ir jos pasekmės. Papiešė kn. J. Ž., Chicago, Ill., 1897, pusl. 97. Aprašo ana baisu atsitikima, kada 1893 m. maskoliai užpuolė ant bažnyčios Kražiu miestelyje, mušė, šaudė ir pjovė nekaltus žmones, žagrovė altorius ir užpečėtijo bažnyčia.....15c

869 Kaip žmogus gyveno, ant žemes? Parašė S. M. Išleido T. M. D. pusl. 47. Chicago, Ill. Knyguto aprašo visa žmogaus gyvenima ant žemes nuo pat jo atsiradimo iki paslekimo civilizacijos. 25 paveikslėliai parode senovės žmonin vartotus akmeninius instrukius, namus ir tt.....10c

875 Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430 m. Parašė pagal lenkiškus istorikus Žemkalnis. Chicago, Ill., 1899, pusl. 64. Yra tai aprašymas Lietuvos su Lenkija santikiu ir jo pasekmės. Kaip lenkai siėjėsi su Lietuvos kunigaikščiais: Keistučiu, Vytautu ir kitais, ka perskaitę suprasite, ar mums prietelystė lenkus naudinga, ar biedinga.....15c

678 Lietuviu pratėviai Mažoje Azijoje nuo senovės iki jie pateko po valdžia persu. Parašė Lietuvos Mylėtojas, Chicago, Ill., 1899, pusl. 253 ir 4 didelės mapes, parodančios vietas, kur senovėje lietuviu pratėviai gyveno 800 metu prieš Kristaus gimima.....50c

703 Po priedanga šventinybės. Istorišką apysaka iš Ryčno laikų, parašė E. Posteri, vertė K. J., Odesoje, 1905, pusl. 100.....25c

971 Užmušimas caro Aleksandro II. Parašė Jonas Gražys. Išleido Susiv. Liet. Laisv. Chicago, Ill., 1903, pusl. 38. Knygute aprašo kilima ir lankstymasi revoliucijiško judejimo Rosijoj, kova su carizmu ir, kaipo pasekme tos kovos, užmušima minetojo caro.....15c

A. Olszewski
924 33rd st. Chicago

OFFICIAL PUBLICATION

Annual Statement of the

BANKERS SURETY COMPANY

of Cleveland in the State of Ohio, on the 31st day of December, 1905, made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to law.

Capital.

Amount of Capital Stock paid up in cash $500.000.00

Income.

Premiums received during the year	153.426.71
Interest and dividends	24.407.66
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value	1.073.24
Amount received from all other sources	2.900.38
Total Income	$180.807.99

Expenditures.

Losses paid during the year	112.711.73
Investigation and adjustment of claims	4.428.86
Commission or brokerage	31.793.47
Salaries, fees and all other charges of officers, clerks, agents and employes	40.774.28
Rents paid during the year	4.239.96
All other taxes, licenses and insurance department fees	8.059.17
Amount of all other expenditures	20.421.16
Total expenditures	$222 438.63

Ledger Assets.

Mortgage loans on real estate	75.462.00
Loans on collateral security	26.875.00
Book value of bonds and stocks	438 217.81
Cash on hand and in bank	76.049.54
Bills receivable	4.202.12
Other ledger assets	1 435.16
Total Ledger Assets	$620.231.63

Non-Ledger Assets.

Interest accrued	5.216.97
Other non-ledger assets	10.000.00
Gross Prem's in course of collection	44 279.12
Gross Assets	$679 727.72

Deduct Assets not Admitted.

Depreciation from book value of real estate, bonds and stocks	13.848.81
Gross Premiums in course of collection written prior to Oct. 1, 1905	13.962.30
Other unadmitted assets	1.435.16
Total	$28 806.27
Total Admitted Assets	$650.921.45

Liabilities.

Net amount of unpaid losses	41.410.33
Total unearned premiums	79.296 84
Commission and brokerage	7.015 04
All other liabilities	125.60
Total liabilities	$127.837 81

Miscellaneous.

Total Premiums received during the year in Illinois	$25.374.13
Total losses incurred during the year in Illinois	$ 1.328 08

Geo. H. Olmsted, Vice-president.
P. W. Harvey, Secretary,

Subscribed and sworn to before me this 13th day of January, 1909.

C. C. Lowe. Notary Public.

Ar nori gera ir geroje vietoj Lota?

Jei teip, tai pirk lota ant Auburn ulyczios arba ant 33rd ul. prieszai szv. Jurgio bažnyczia. Lotai dideli, turi dvi alles, gražioje, ramioje, lietuviu apgyventoje vietoje, prieszai lietuviszka bažnyczia.

Lotu prekes nuo $900 ir augszciau.

Szie lotai už metu bus verti $1200. Yra tiktai 19 lotu ant pardavimo. Pasiskubinkite kas norite ingyti gera, geroje vietoje lota, pakol dar yra isz ko pasirinkti.

Lotu agentai:
A. Olszewskis, 924 33rd st.
Felix J. Wengierski, 3137 S. Morgan st.
J. M. Tananeviczia, 3244 S. Morgan st.

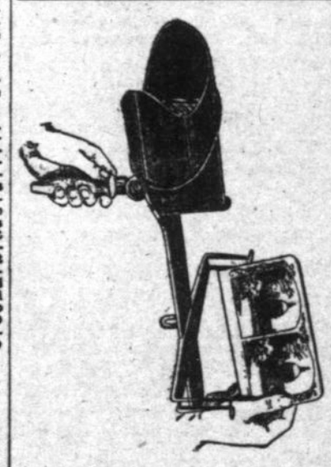

Stereoskopai arba Paveikslai isz Jezaus Gyvenimo.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa su padidinanczjais stiklais, per kuria kad žiurai ant abrozelio, abrozelis pavirsta in naturaliszka paveiksla, kuriame matai czielas grupas žmoniu, triobu ir tt. taip kaip juos matytumei gyvus, kur nors beveikianczius savo darba. Mes turime ant pardavimo paveikslus isz Jezaus gyvenimo nuo Jo gimimo iki dangun užžengimo. Paveikslai parodo visa Jezaus gyvenima kaip Jis gime, kaip bažnyczioje daktaras mokino, kaip ji žydai kankino, kryževojo, kaip jis kelesi isz grabo, kaip ženge dangun, bažnyczios ir rumai Betlejaus, Jeruzoliaus ir kitu garsiu vietu. Per Teleskopa žiurint matai viska teip naturaliszkai, kaip kad butumei toje paczioje vietoje ir viska matytumei. Teleskopas su 25 paveikslais kasztuoja **$2.00.** Prisiuntimo kasztus mes apmokame. Nusipirk viena Teleskopa su 25 paveikslais, o turesi daugiau džiaugsmo ir zabovos kaip kad ka kita pirktumei už $50.00.

Pinigus prisiuskie per Money Ordery ar registructoje gromatoje adresuodamas:

A. OLSZEWSKI
Station 60 Chicago, Ill.

Mes turime daugybe ir svietiszku paveikslu gražiu trobesiu, daržu, rumu, miestu, bažnycziu Europos ir Amerikos ir visokiu kosmiszku paveikslelliu. Kada turesi teleskopa, tai 25 kitus paveikslelius gali gauti pas mus už $1.00, o teleskopas vienas yra geras ant visokiu paveikslu. Vienas Teleskopas užtenka ant tukstancziu paveikslu.

FARMOS ALABAMOJE!

Baldwin Apskrityje Pietine Plantacijos Platinimo Kompanija.
Ruimas 703—4 355 Dearborn st.

Baldwino apskriczio uke po keturiu metu isvalymo visu medžiu. Žmones geriai gyvenimu nesulyginamoje szalyje saules szviesos.

Mes parduodame 40, 80 ar 160 akru ukes Baldwin apskrityje, Alabamoje, po $20.00 už akeri, ¼ inmokejimu, o likusia dali ant išmokesčio in 1, 2 ir 3 metu.

Mes visada galime patikrinti, kad Baldwin apskritys, Alabamoje yra geriausias už visus Suvienytose Valstijose kaslink klimato ir derlingumo. Ikišiol jau parduota suvirš 30000 akeru, ir 300 farmeriu išdirba jau žeme. Suvienytu Valstiju statistika ir gyventojai tame apskrityje patikrins musu tvirtinimus, o kožnas žmogus, jieškas geresnės pasilsio vietos, padarys gerai, jeigu pirma musu rodos pasiklaus.

Atsilankyk musu ofisan 355 Dearborn st. arba parašyk mums. Vienok geriausiai pasistengk aplankyti ir apžiureti ta apskriti, pasinaudodamas iš musu reugiamu ekskursiju. O jeigu Tamistai, po apžiurejimui tos žemes, kur Tamista gali pradeti nauja gyvenima ir kur Tamista gali tapti laimingu, nepatiks vieta, tada. žinoma, nepirk. Bet jeigu Tamista važiuosi apžiureti ta žeme, tai tikrai žinome, kad Tamistai parduosime farma. Važiuok ir pamatyk ta gražu žemes krašta. Žeme teipgi labai gera vedimui ukiu ant dideles papedes.

Geros mokyklos ir bažnyčios. Geležinkeliai bega per musu visa žeme. Geras vanduo, lytaus teipgi pakaktinai.

Pietines Plantacijos Kompanija yra tai korporacija, turinti turto suvirš $600000, atsako už geruma savinybes ir gvarantuoja už augščiau nurodytus gerumus.

„Aš pirkau 160akru nuo šijos kompanijos ir manau įrengti lietuviška kolionija toje žemeje."
JONAS VALAUSKAS 75 W. 14th Place.

Šiu farmu reikale bus laikytas susirinkimas, Nedelioj, 16 d. Gruodžio, 1906 m. 1 val. po pietu, J. Szyperskio saloje, 3320 So. Morgan st., ant kurio bus plačiau paaiškyta apie minetas farmas. Ateikite visi.

(Inserted by U. S. Foreign Press, Vanderbilt Bldg. N. Y.)

COLLEGIO MEDICO

Vaistai isz labaratorijos Orosi yra pripažinti geriausiais ant viso svieto.

Tikras užtvirtinimas, kad nera nekame geresniu vaistu kaip isz labaratorijos Orosi. *Parduodamas duodu tikra gvarancija kad jeigu vaistai nesumažys ligos i 5 dienas, tada sugrąžinsiu pinigus, bet tiktai tuomet, kada trečioji dalis vaistu bus sunaudota.*

Jeigu nebutume persitikrine apie geruma vaistu, tai negaletume garanti po laikrasczius.

Vaistai Orosi yra rezultato daktarisko moksło, tyrineto per daugeli metu ir sziandien galime pasidžiaugti geru vardu. Vaistai gydo: reumatizma, lazgasti, slipnuma, sifili ir visas kitas ligas, kurios daktariszko moksło yra lazgydomos.

Mes turime tris pripažintus daktarus, nes nenorime atiduoti ant gydymo vieno.

Mes sergatim teisinga gydyma musu pacijentu, delei gražiausio ir geresni musu vardo, kada musu vaistai Orosi duoda didžiausi pagelbejima.

Trys poros akiu mato geriau, negu viena pora.

Suprantamas dalykas, kad per musu užtaurejima galima liga gerai ir greiciau izpažinti ir priraszyti atsakanczius vaistus, negu daktariszkuose Institutuose, kur yra vos viena dakaras, o szitas vienas, žinoma, negali teip gerai visas ligas pažinti, kaip trys, užtai ir negali teip gerai liga lazgydyti.

Ar gali gauti geresni užtikrinima, kaip buti gydomas triju sumaniu ir permanancziu daktaru, *kurie gydo tiktai su garsingomis gyduolėmis Orosi.*

Jeigu sergate arba jaucziates nevisai sveiku, paraszykite lietuviskkal visus ženklus ligos, atsiduokite su pilna vilene ir bakite užtikrinti, kad su geru daktaru pagelba ir garsiomis gyduolemis Orosi lazgysite sveikata. Musu daktarai yra labai mielaszirdingi ir pez ju pagelba likosi jau tukstancziai ligonlu lazgydyti.

Nete kalinges dalykas sunkiai uždirbtus pinigus dykai atiduoti kokiam nors daktariszkam institutui, arba kitiems apgaudinetojams, kada pas mus gali gauti geriausiu gyduoliu ant viso svieto ir pagelba triju garsiu daktaru už labai pigia preke.

AMERICA EUROPE CO.
161 Columbus Ave., New York, N. Y.

Drukuojamos Maszinos Pigiai!

Dabar yra gera proga pirkti pigiai Drukuojama Maszina.

Maszina Odell Typewriter No. 4, kurios iksziolei preke buvo $10.00, dabar ja galite pirkti už.....**$6.95**

Mat mes nupirkome szitu maszinu 1000 isz vienos subankrutyjusios firmos pigiai, todel galime ir parduoti jas pigiai. Maszinos yra naujutelos, tik ka isz fabriko paimtos.

Kas reikalaujate geros drukuojamos maszinos, tai pirkite dabar pakol pigios, nes kaip szi 1000 iszparduosime, tai jau kitu teip pigiai negausite.

Kitas reiks pirkti isz fabriko, kur jos kasztuoja po $10.00. Tai pirkite dabar pakol pigios yra.

Gausite jas po $6.95 pas:
A. OLSZEVSKI,
924 33rd St. Chicago, Ill

ADRESAI

CENTRALIŠKU VIRŠININKU SUSIVIENYJIMO LIET. AMERIKOJE:

Prezidentas = P. W. Biršionas
205 W. Oak St., Shenandoah, Pa.
Vice-Prezid. = J. Tarella,
22 Star St., Ansonia, Conn.
Sekretorius = M. J. Damijonaitis,
3120 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Kasierius = J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

KASOS GLOBĖJAI:

A. Ramanauskas, 122 Essex St., Lawrence, Mass.
A. J. Povilaika, 824 Bank St., Waterbury, Conn
Knygius = M. Paltanavičia,
28 W. Broadway So. Boston, Mass.

Pinigų Prekė.

Iki 500 rublių, rublis po.....52½
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po.....52
Virš 1000 rublių, rublis po.....51½

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 30c ant pačto kaštų.

Jei norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siuskite per 'Lietuvos' redakciją, adresuodami:-

A. OLSZEWSKI
924 33rd Street Chicago, Ill

Ant Pardavimo.

Pigiai ant pardavimo saliunas, hotelis ir buczerne, lietuviu ir lenku apgyventoje vietoje, arti galviju skerdinyczios, kito lietuviszko ne lenkiszko biznio czia nera. Priežastis pardavimo — savininkas aplaike palikimus Pennsylvanijoje. Atsiszaukti adresu:

Jos Kozlovski
301 S. Steuben st. Sioux City, Iowa

Naujos Fortepijonu Natos.

Lietuviu Hymnas. Žodžiai ir melodija V. Kudirkos. Fortepijonui priruoszo A. Kaczanovskis, Ryzoje, 1906...30c

Pinigus siuskite ant adreso,
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6048

Dr. Chas. Z. Urnich,

Lietuvis.
Akiu ligu Specialistas-Optikas.
Pasekmingai gydo akiu ligas, atgriebia nup apakimo, attitaiso tvatras akis, prirenka akinius silpnoms akims, praszalina galvos skaudedejimus. Kasdien ir nedelioms nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro arba raszyk 43—45 La Salle st. Chicago.

Dr. J. Kulis

Lietuviu Gydytojas ir Chirurgas
3255 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moteru, vaiku ir vyru. Tapigi turi didele praktika ir gydo pasekmingai visokias limpanczias, užsisenejusias ir paslaptingas vyru ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Dr. O. CHEINE

DENTISTAS

OFFISAS—Kampas 31-mos ir South Halsted Gatviu ::::::
CHICAGO, ILL.
GYVENIMAS VIRŠŽUI APTIEKOS

TRAUKIA DANTIS BE JOKIO SKAUDEJIMO, INSTATO NAUJUS, AUKSINIUS AR KOKIUS KAS NORI. DARBA GVARANTUOJA. ::

Laivu Kalendorius.

Šitas Kalendorius parodo kada, iš kur ir koki laivai išplaukia į Europą, iš kokio Porto, kokią dieną ir adyną, ir kiek kaštuoja Sifkortės nuo Porto iki Tilžės ar Eydtkunų. Norinti važiuoti į Krajų tegul peržiuri šį Kalendorių, o žinos kada ir iš kur laivą gauti ir kiek visa kelionė kaštuos.

LAIVO VARDAS	Kompanijos vardas	Portas iš kur išplaukia	Diena išplaukimo	Valanda išplaukimo	Per tiek dienų perplaukia marių	Šifkortė kaštuoja nuo Porto į Tilžę	Šifkortė kaštuoja nuo Porto į Eydtkunus
AMERICA	Hamburg American	New York	Sausio 5	10 ryto	10	37.80	37.95
BLUECHER	" "	Gruodžio	22	10 ryto	10	37.80	37.95
BARBAROSSA	North German Lloyd	" "	" 23	10 "	10	38.15	38.20
BREMEN	" " "	" "	" 28	10 "	11	38.15	38.20
BRANDENBURG	" " "	Baltimore	" 19	2 vakaro	13	36.65	36.70
BALTIC	White Star	New York	" 19	8 ryto	7	41.80	41.95
BATAVIA	Hamburg-American	" "	" 24	12 diena	14	37.80	37.95
CANADA	Dominion	Portland	Sausio 12	2 diena	10	36.65	36.70
CYMRIC	White Star	Boston Mass.	" 29	4.30,,	9	37.80	37.95
CARMANIA	Cunard	New York	" 22	8 ryto	7	41.80	41.95
CAMPANIA	"	" "	Sausio 26	12 diena	7	43.80	43.95
DARMSTADT	North German Lloyd	Baltimore	" 18	2 diena	14	36.65	36.70
DOMINION	Dominion	Montreal Que.	Gruodžio 29	2vakaro	10	36.65	36.70
CASSEL	North German Lloyd	Baltimore Md.	" 28	2vakaro	14	36.65	36.70
CEHEMNITS	" " "	New York	Sausio 16	2 diena	10	38.15	38.20
EMPRESS OF IRELAND	Canadian Pacific R.	Montreal, Que.	" 1	3 vakaro	6	37.90	37.95
EMPRESS OF BRITAIN	" "	" "	" 16	8 ryto	6	37.90	37.95
ETRURIA	Cunard	New York	Gruodžio 15	2 diena	8	41.80	41.95
FRIEDRICH d. GROSSE	North German Lloyd	" "	" 27	10 ryto	10	38.15	38.30
HAVERFORD	American	Philadelphia Pa.	" 24	10 "	9	36.65	36.70
HANOVER	North German Lloyd	New York	Gruodžio 22	2 vakaro	14	36.65	36.70
IVERNIA	Cunard	Boston Mass.	" 25	5 ryto	9	36.30	36.45
KRONPRINZ WILHELM	North German Lloyd	New York	" 15	2 vakaro	7	44.15	44.20
KAISER WILHELM II	" " "	" "	Sausio 8	10 ryto	7	44.15	44.20
KROONLAND	Red Star	" "	" 2	7 ryto	8	39.80	39.95
KAISER. AUG. VICTORIA	Hamburg American	" "	Sausio 26	3 po piet	10	37.80	37.95
LAKE MATIBONA	Canadian Pacific	St. John N. B.	" 5	11.20 ,,	8	36.65	36.70
LAKE CHAMPLAIN	" "	" "	" 19	12 diena	9	36.65	36.70
LAKE ERIE	" "	" "	" 22	11.20 dien	9	36.65	36.70
LUCANIA	Cunard	New York	" 24	2 diena	9	43.80	43.95
MAIN	North German Lloyd	" "	Sausio 10	6 ryto	13	38.15	38.20
MAJESTIC	White Star	New York	" 31	10 "	7	43.80	43.95
MERION	American	Philadelphia Pa.	Grodžio 15	10 "	9	36.65	36.70
MARQUETTE	"	" "	Grodžio 21	10 "	9	39.80	39.95
NECKAR	North German Lloyd	Baltimore Md.	" 21	2 vakaro	14	36.65	36.70
NEW YORK	American	New York	" 15	9.30 ryto	7	43.80	43.95
NORDLAND	"	Philadelphia Pa.	Sausio 3	10 "	9	36.65	36.70
OCEANIC	White Star	New York	" 2	8 ryto	7	43.80	43.95
PHILADELPHIA	American	" "	" 29	9:30 ryto	7	43.80	43.95
PENNSYLVANIA	Hamburg American	" "	Gruodžio 29	4 "	14	37.80	37.95
PATRICIA	" "	" "	Vasario 9	2 diena	14	37.80	37.95
PRETORIA	" "	" "	Vasario 9	2 po piet	14	37.80	37.95
RHEIN	North German Lloyd	" "	" 11	10 "	14	36.65	36.70
SAXONIA	Cunard	Boston Mass.	" 11	5 ryto	9	36.30	36.45
SEMLAND	Red Star	New York	" 19	8 vakaro	7	39.80	39.95
SAINT LOUIS	American	" "	Lapkričio 24	9 vakaro	8	43.80	43.95
SRAF VALDERSEE	Hamburg American	New York	Grodžio 15	5 ryto	10	37.80	43.95
ST. PAUL	American Line	" "	Sausio 11	9.30,,	7	43.80	37.95
TAUTONIA	White Star	" "	" 9	10 ryto	7	43.80	43.95
UMBRIA	Cunard	" "	Gruodžio 29	2 diena	8	41.80	41.95
VADERLAND	Red Star	" "	Sausio 3	7.30 ryto	8	39.80	39.95
WESTERLAND	American	Philadelphia Pa.	" 9	10 "	9	36 65	36.70
ZEELAND	Red Star	New York	Gruodžio 29	2:30 diena	8	39.80	39.95
YORK	North German Lloyd	" "	" 18	10 ryto	10	38.15	38.20
MASABA	American	" "	Vasario 26	9:30 ,,	9	36.65	36.70

Virš parodytos prekės yra už vandenį ir Prusų geležinkelį, be Amerikos geležinkelio. Žemiau parodytos prekės yra už Amerikos geležinkelį nuo:

Chicagos į New Yorką.....$16.00
" " Bostoną.....$16.00
" " Philadelphią.....$15.50
" " Baltimorę.....$15.00
" " Montreal.....$15.00

Pridėk Amerikos geležinkelį prie vandenio prekių ir matysi kiek kaštuos visas kelias nuo Chicagos iki Tilžės ar Eydtkunų

Iš Chicagos reikia išvažiuoti 2 dienoms pirm laivo išplaukimo. Trukiai iš Chicagos išeina 8 val. po pietų.

Ar gali kur nors rasti daugiau laivų kaip pas mus? Ne! Męs turime dar daug daugiau laivų, tik del stokos vietos visų sutalpinti negalime. Musų šifkorčių pr

EIKITE PAS DR. B. M. ROSS

SU SAVO NESVEIKUMAIS

o jis jumi išgydys. Yra vienas iš pasekmingiausių gydytojų Chicagoj. Turi 22 metu patyrimo. Išgydo svaigimą, užimą ir skaudėjimą galvos, prastą atmintį, negalėjimą suvienyti mislių ant vieno dalyko, slinkimą plaukų, silpnumą ir įdubimą akių, pajuodavimą paakių, spuogus ir plėmas ant veido ir kuno, katarą nosies ir gerklės, užimą ir spingimą ausyse, sunkumą ant krutinės ir skausmą duobiukėje, negalėjimą valgyti, atsirugimą vėju ir skystimu, plakimą širdies, dusulį, greitą nuilsimą, gumbą, užkietėjimą vidurių, skaudėjimą strėnu ir kaulų, reumatizmą, drebėjimą kraujo ir jausmą bėgiojimo po skura kas yra ženklu nervų silpnumo, inkstų ligas, kraujo užnuodyjimą, paslaptingas ligas kaipo tai: šankerį, syfilį ir triperį, nesveikumus kylančius nuo patžagystės jaunose dienose, naktinius ir dieninius nubėgimus sėklos, nerviską nusilpnėjimą, išsigandimą, baisius sapnus, gėdingumą, nusiminimą, susišlapinimą lovoje ir šeip taukų šlapinimą, silpnumą lytiškų dalių, kylą, silpnumą kuno, patrukimą, kiaurąjį kaltuną, rožę, niežus, sunkumą kojose, nutirpimą dalių kuno ir tt. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų nesveikumų, tai tuojaus kreipkis pas Dr. B. M. Ross, kuris yra specijalistų, jis tau duos teisingą ir gerą rodą. Yra ypatingai pasišventes išgydyme ligų kurių paprasti daktarai neinstengia išgydyti. Noredami rodos per laišką, įdėkit keletą markių ant atsakymo.

DR. B. M. ROSS 167 DEARBORN ST. CHICAGO, ILL.

ANT KAMPO MONROE STREET, UŽSIKELK ELEVEITORIUM ANT 5to FLORO

Ofiso Valandos:— Kasdien nuo 9 ryto iki 4 po piet. Vakarais, išskyrus Utarnįką ir Ketvergą, nuo 7 iki 8. Nedėliom nuo 10 iki 12.

Iszgydau in 5 dienas

A VARICOCELE HYDROCELE (t. y. pagadintas gyslos) Be jokių peraszuliu ir skaudėjimu

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, teipgi užkrečiančius kraują užnuodyjimus, nusilpnėjimą nervų, Hydrocele arba vyrų lytiškas ligas. Tokias garias ofertas teikiame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, vardan parodyti jog aš turiu vienintelį budą su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.

Skaudėjimus skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.

Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino gazų.

PRIVATIŠKAS VYRU LIGAS.

Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslapty.

VISOKIOS PATARMĖS DOVANAI!

Iszgydau galutina

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

MOTERIŠKAS LIGAS.

Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

KRAUJO UŽNUODYJIMUS.

ir odos ligas, pavizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt.

aš iszgydau ant visados.

KALBU LIETUVIŠKAI.

DR. L. E. ZINS, 247 W. Madison ir kampas Sangomon St., CHICAGOJE.

Priėmimo valandos: Nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro. Nedėliomis, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietu.

Pasirodavyk su Lietuviszku Daktaru

..... pas .....

Chicago Medical Clinic

344 So. State St., Chicago, Ill.

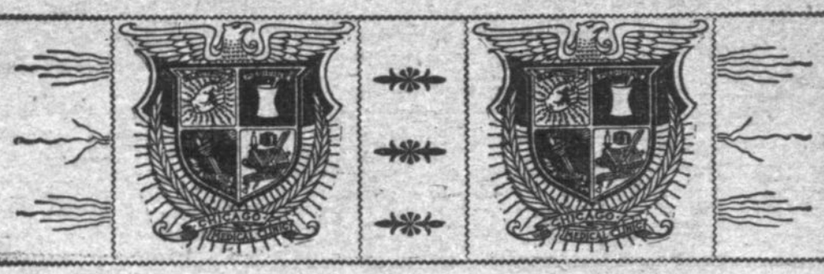

Silpni, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba atsilankyti pas mus pirma, męs gvarantuojam nuodugnį išgydymą, kuris pasiliks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetyj, truksta ukvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakainas ir užerzinantis?

Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatos, turi juodus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors pratrukimus ant skuros, nemorališkus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį, Pasididinimą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, męs gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu męs rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kožna periškada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visas dalis pasaulės.

Raszyk klausymo lakszto ir gausi rodą.

Offisas atidarytas kožną dieną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliom ir Šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,

344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, ILL.

Saugiau ::: NEGU ::: BANKOJE!

GYVENK VIENOJE IR ISZRANDAVOK ANTRA.

Už $2.700 iki $3.500 gali pirkti viena isz

50 Naujų Dviem Auksztais Namu.

Arti Western Electric Co., Sears Roebuck Co., National Melleable Castings Co., Winslow Broliu ornamentaliszku geležiniu darbu ir amerikiniu spiraliszku dudu iszdirbiniu.

20.000 Darbininku Zmoniu. $300 inmokesties.

Liekinys po $32.00 kas menesis, imant paluki drauge. Randos $30.00 ant menesio; 5 ar 6 kambariais trioba su auksztu ir 7 pedu ponamiu su iszlietais pamatais. Georgijos puszies apdabai; maudykla, sziltas ir szaltas vanduo. Visoki pagerinimai intaisyti ir apmoketi.

14ta Gatve ir 49ta Avenue.

Lotai Granto Žemiszkosios Bendrijos Podalyj neužilgio pakils savo verteje. (Dovydas B. Lyman, globejas, Willard Ti Block, iždininkas).

Mes parduodame juos dabar po $450 ir daugiau už Lota $50.00 inmoketi, likusiejie $10.00 kas menuo.

Penki centai nuvažiuoti in viduri miesto.

ISZIMTINIAI AGENTAI

Knott, Chandler & Co.

110 Dearborn Street.

Vietinis Ofisas: 12ta ul. ir 48ta ave. Atdaras kasdien ir nekelioms. Jas. E. Hildreth, užveizda, savinybes skyrius. Lietuviszkas Pardavejas buva visada ant vietos; jis visame jums patarnaus.

Pinigus paskoliname budavojimui.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems iszdirba:- **Karunes, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenkleilius, Kepures ir del Marszaiku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczlai atliktas ir tuom suszelpti savo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.

115 W. Division St., Chicago, Ill.

LIETUVIU GYDYTOJAS

A. L. Graiczunas, Ph. G. M. D.

3202 S. Halsted st., kerte 32os gat., Chicago, Ill.

Tel. 7399 Yards.

Lietuviai, nesiduokite save apgaudineti visokiems profesoriams ir szundaktariams, pas kuriuos tik pinigus sukiszate, o sveikatos ir teisingos rodos negausnate. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A. L. Graiczuna, jis duos tau teisinga roda **DYKAI**, ir pasakis ar galima iszgydyti ir kaip ligal gydymas trauksis.

Dr. A. L. Graiczunas nesuvadžiojo dar jokio ligonio ir isz pirmo pamatymo pasako, ar ligonis yra iszgydomas, ar ne; kuri apsima iszgydyti, iszgydo greitai ir už maža užmokesti, turedamas metine alga nuo ligonbuczio ir nereikalaudamas savo uždaikymui ligonio kiszenius tuszinti.

Gydo visokias ligas be skiritumo: Vyriszkas, moteriszkas ir vaiku ligas.

Nejszteklingus gydo ir reikalui parejus operacija padaro **DYKAI** nuo 8 iki 9 val. ryto kasdien.

Valandos priemimo ligoniu kasdien ir nedelioms: Nuo 8 iki 10 val. ryto; nuo 12 iki 1 val. po pietu ir nuo 6 iki 10 val. vakare.

MORRIS FORST & CO.,

COR. SECOND AVE. AND SMITHFIELD ST.

PITTSBURG, PA.

Seniausi ir didžiausi degtines parduotuve abelnai (Wholesale) Suvienytose Valstijose.

Musu tavorai geriausi; musu prekes žemiausios. Kiekviena siuntini virszaus $5.00 prisiunsime in namus expreso kasztus apmokeje in Vakarus iki Chicagai ir in Rytus iki New Yorkui. In visas vietas už Chicagos ir New Yorko užmokesime „freighto" kasztus už siuntinius virszaus $10.00.

Pinigus galite siunsti registruotame laiszke ar Money Orderiu.

Iszsiraszyk privatiszku prekiu surasza.

Keletas isz musu prekiu:

Raudona ar Balta Degtine nuo	$1.50	gallonas	virszaus.	
Torkoly ar Slyvine	„ „	2.50	„	„
Arbatinis Konjakas	„	2.00	„	„
Raudoni ar Balti Vynai	„ „	1.00	„	„

MORRIS FORST & Co.

Cor. Second avenue & Smithfield street. Pittsburg, Pa.

Vyrams Tiktai!

Kaip busi Chicagoj tai atsilankyk in

GALERIJA MOKSLO

344 South State St. Chicago, Ill.

Ineitmas Dykai.

Patemyk stebuklus Osteologijos
„ „ Fiziologijos
„ „ Neurologijos
„ „ Pathologijos

Mokykis pradžia žmogiszkos rasos nuo lopszio iki grabui.

Milžiniszkumai ir keistumai gamtos.

Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 12 vidurnakczio. Paprasztyk dažiuretojo prie duru lietuviszkos Knygos, visai dykai! Atsisaukit sziadien.

344 South State St. arti Harrison CHICAGO, ILL.

SERGANTIEMS

Mes atkreipiame visa atida.

Pasekmingiausiai gydau visokias paslaptas ir pavirsutines ligas, kaip antai ligas širdies, plaučių, inkstų, pilvo, galvos skaudėjimus, silpnybes atminties, dvasiška nusilpimą, lytiškas silpnybes, šleivumą, sutinima, vėžį, blykšlę pas moteris, kraujavima ir tt., nervų ligas, podagrą, reumatizma, dusinima ir tt. Prašalinu gumbe, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus ir tt. Nerviškas ligas gydau su pagelba geriausių elektriškų prietaisų.

LYTISZKU DALIU LIGAS.

Stengiuosi visomis pajiegomis išgydyti ligonius trumpame laike kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens bėgimą, žaizdas gerklėj ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lyčių nusilpnėjima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir gvarantuoju jog visomis pajiegomis stengsimės išgydyti. Chroniškos ligos yra mano speciališkumu. Gyvasidabrio nevartoju. Nuodugnus ligonio išegzaminavojimas ir išgydymas, yra mano prideryste.

Dr. Landes

Špitolinis specialistas

140 East 22nd st. NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryte iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 8 ryte iki 4 po pietų.

Butinai reikalaujame pacientų įsitikėjimo. Sneku visose kalbose. Turiu praktika. Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital — Direktorius Mediciniško Instituto.

JEIGU SLENKA **PLAUKAI**

tai neisuk kol jie visiszkai puslinks. Dulius, tankus ir ligi plaukai padabina žmogu ir yra didžiausiu grožybes turtu. **John's Hair Invigorator** sulaiko slinkima plauku, sutvirtina szaknis, insteigia spartu augima ir vietoj iszpuoluziu atsaugina naujus, szvelnius, dailius ir ilgus plaukus. Isznaikina pleiskanas ir visokius nevyzytumus galvoje. Žilus plaukus sugrąžina in naturaliszka parva. Tukstanczial žmoniu apisaugojo nuo praplikimo vartodami John's Hair Invigorator. Kam vaikszcziot su nedailiais, retais, nutriuszusiais plaukais ar praplikusia galva kad galima užslaugineti dailius ir ilgus plaukus. Preke $2.00 už butely. 3 buteliai už $5.00. Didelis gyduoliu katalogas dykai

John's Supply House. 22 Sta. H.S.T. ICAGO

Padėkavonės už išgydymą.

Wilmington, Del., 7 d. gegužio 1906.

Guodotinas Prof. Dr. Landes.

Sunaudojęs prisiųstus jusų valstus likau išgydytu, už ką jums siunčiu mano širdingą ačiu. Palieku su visotina guodone J. Sobeski, 203 Maryland Ave.

Espanola, Canada, 16 d. balandžio 1906.

Guodotinas Dr. L. Landes.

Dievui ir jums, daktare, dėkingas, nes po sunaudojimo jusų valstų, jaučiuosi esąs suvisu sveikas, už ką priimkite, ponas daktare, nuo manęs širdingą ačiu.

Su guodone V. Bučkovski.

Port Richmond, R. I., 14 d. berželio 1906.

Guodotinas Prof. Dr. L. Landes.

Aš, A. Luno, pranešu jums, kad nuo sunaudojimo jusų valstų prieš užnuodijimą švinu, tuojaus jaučiausi sveikesniu, teip kad po triju sanvaičių tikiuos suvisu pasveikti. Dėkavoju ponui daktarui už teip gerus vaistus.

Su guodone A. Luno, 14 Grov Ave.

Vienas atsilankymas į mano ofisą reiškia daugiau negu šimtas laiškų.

NAUJAUSIAS ISZRADIMAS DERMATOLOGIJOS MOKSLE.

Daugybė odos ligų pacina nuo nešvaraus užsilaikymo ir užsikrėtimo teipgi ir nuo vidurinių ligų. Daugumas gauna pučkus, pleiskanas, slinkimą plaukų, plikimą per apsileidimą. Gydosi pas nesiskančius daktarus ar agentus, kurie tik pinigus išvilioja, o paskui rašote mums, kad ėrėšte daugybę gyduolių iš įvairių apgavikų ir pagelbos negavote ir sakote, kad, gal, ir musų gyduolės negelbės. (Taigi meldžiame mums darodyti, kokia žmogus likosi musų gyduolėmis apgautas). Turime tukstančius originališkų padėkavonių ir tą galime ant audos priteikti. Tegul bent vienas daktaras parodo mums tiek padėkavonių, o mes duosime didelį atlyginimą. Plika galva sunku rydyti, jeigu senas ir galva žvilga, tai to pagelbėti negalima, bet jeigu jaunas, o turi retus plaukus, o ant odos matytis maži plaukučiai, tai tam galima suteikti pagelbą; plaukai nėra grybai — viena diena neišdiga. Atsišaukiantiems nusiųsime dyka informacijas su plačiu aprašymu. Mes nesikiolome prisispyrę savo gyduolių, teisingas daktaras to nė vienas nedaro. Kas nori persitikrinti tegul rašo pas mus. Adresas

J. M. BRUNDZA Co., Chemist New York & Brooklyn, U.S.A.

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszcezena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ligiau su tamista kalbeti negaliu. Lik veikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnusiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,

3321 Auburn av., Chicago, Ill.

(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io P.)

Telephonas Yards 6012.

BRANGINTINAS RECEPTAS

PRISIUNCZIAMAS DYKAI

Silpniems ir Nerviškiems Vyrams

Aš turiu savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, prirašomam garsaus daktaro, kurio aš teiravausi atlankydamas senąją šalį. Aš žinau iš patyrimo, kad vaistas padirbtas pagal šitą receptą yra šiųdien geriausiu silpniems, nerviškiems ir besveikčiams vyrams. Aš žinau dėlto, kad jis man sugrąžino sveikatą po ilgo sirgimo nusilpnėjimu, nerviškumu ir abelna nesveikata ir tt. Aš pirma to išmėginau specialistus ir įvairius vaistus bei gydymus be norimo pagerėjimo. Teipgi žinau, kad daugelis kitų sirgusių ta ar kita liga nuo persidirbimo, jaunystės paklydimų, prasižengimų ar perdėjimų, kaip nerviškumo, nuobėgių, sunykimo vyrybės, blogos atminties, sunaikinto gyvumo, stokos ambicijos, šmurkynės, nedrąsumo, skaudėjimo strėndose, abelno nesveikumo ir tt., kurie rašė man, teipgi išgydė, kaip ir aš pats.

Žinodamas, kaip sunku išgydyti šitoje šalyje, aš užsimaniau pagelbėti kitiems ir kožnam reikalaujančiam tokio vaisto parašysiam pas mane, aš pasiųsiu nuorašą šito recepto ir reikalingus patarimus užpečėtytame laiške dykai. Receptą gali sutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir pamėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, tvirtas ir laimingas. Aš už savo patarnavimą reikalauju 50c tau pasveikus. Niekuomet aš nereikalauju daugiau už šitą mažą sumą ir nereikalauju jos kol tu visiškai nepasitaisysi, idant paskui geriau galėtum brangintį mano patarnavimą tad. Aš nesiųsčiu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumisio išgauti pinigus ar parduoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasi mano neteisingu, tai tieslog gali mane apskelbti per šitą laikraštį.

Rašyk šiųdien, kadangi šita žinia gal neatsikartos daugiau. Atmink, kad gausi receptą ir visus patarimus dykai ir tu nereikalauji man siųsti 50c kol nopasveiksi. Adresas:

C. Benison, P. H. Box 655, Chicago Ill.

VAISIAI SVEIKATOS.

Kaip sumanus Ukininkas pritaiko gerą seklą paset i tinkančia žemę, --- kurie gražiai sudygsta, gerai auga ir gausius vaisius atneša -- taip lygiai sumanus Daktaras Profesorius su Specialistais pritaikant gerai, tinkamus vaistus prie ligos ir visu silpnybiu --- vartojant, užmezga išgydima, augina pajegas ir išduoda vaisius sugrąžynant gera sveikata.

Sveikata tai didžiauses turtas žmogaus. Bet patekus i nelaime ligos, reik but labai atsargiu, kad nepatekt i šundaktariu pinkles, kurie, po visokiais išmislytais vardais dengdamiesi skelbiasi, lygei reik ir sergetes: kurie vadinasi — viens ir tas pats daktaras — ant visokiu ligu specialistas, bet teisyngai negali but ne ant jokios ligos specialistu, jei ant visu esąs; kaip ir kvarbuotas patentuotas vanduo vadinamas vaistais vinais ir balsamais, ne jokios ligos išgydit negali.

Nuo tokiu šaldru gydimo, jei ligonis neatsivadinoja smerčiu, tai liekasi visai sukliurės ant sveikatos.

Nors ir tada jeigu dar atsiduos globan tikro moksliško gydimo su pagelba tikru vaistu, kad ir su dideliu pasidarbavimu kovoje su liga, bet sumanus Daktarai tikri Specialistai ir Profesorius — pergali ligą sugrąžynaht gerą sveikata.

Per tai, jei jautiesi savije koki nesveikumą, tai geriause iš kart kreiptis, prie geru Daktaru ir tikru Specialistu, kurie beabejones visokias ligas išgydo ir jau šimtams tukstančiu žmoniu sugrąžyno ir kasdien sugrąžyna sveikata, tai yra visiems geriause žinomas **Dr. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITTTE,** kureme yra Daktaras Diplomuotas Profesorius ir ant kožnos ligos tikri Specialistai Daktarai, nes atsišaukus žodžiu ar per gromatą — aprašant ligą, liekasi po vadovystę Profesoriaus ir Specialistus ištyrta ir pritaikiti gryni tikri vastai prie ligos ir visu silpnybiu; kokie tik yra žinomi daktariškam mokslui, kokius tik žeme ir gamta išduoda, o ypatingai paties Instituto Labatorijos išrandami, kuriuos prisiuntus, pagal pamokinimus vartojant, nesveikasis apturi savo gerą pirmutinę sveikat , kaip pirmiaus niekad nesirgęs; per tai ne dovanai tą Institutą visi ir vadina **VAISIUM SVEIKATOS.**

Kad toks gydimas daugiausia vaisiu sveikatos išduoda, tai iš daugybes nuolatiniu padekavoniu, pagal prašyma išgyditu, keleta patalpiname, štai je pats kalba;

Mielas Daktaria Profesoriau!

Jau kaip Profesoriui žinoma, kad labai sirgau ant kataro plaučiu, trumpo kvepavimo, skausmu ir diegliu krutinej, bjauraus skrepliavimo, skaudėsimo, ir svaigimo galvos, kaip ir vaikščiotanti reumatikos diegiai po visą kuną. Nors pas daugeli daktaru gydziausi ir visokiu liekarstu origeriau bet vis man daresi arbiaus, taip kad iau buvau visai nustojas vilties išgydimo. Skaitant jus apgarsinima po antgaliu „**Saltinis Sveikatos**" ir atradau kad Jus išgydyte visokes ligas. prašyto mano akis ir viltis kad tar galiu but sveiku ir išgyditu. O kaip tik per laišką aprašiau savo liga ir kankinimus, tad liekarstas surgę Jus atsiuntetę ir suvartojau paskutinius, pasijikau sveika kaip niekad nesirgus, nors jau praejo 5 nedelios esu persitikrinus, kad mano liga pilnai išgydita. Už toki skarba sveikatos tukstančiais kartu dekavoju, nes pirma buvau ne gyva ne numirus, o dabar sveika ir laimina, tegul bos palaiminta motina iš kurios valsiaus. Iškungo toks gelbetojas nelaminga, su tikru talentu daktarystes. Mano dekinguma teiksites pagarsint, kad serganti kaip aš buvau, žinotu kur rast tikra pagelba.

I. Mockene,

134 Leighton St., Fitchburg, Mass.

Daugatinges Profescriau Institutos!

Kaip Jums žinoma nuo pirmiaus aprašytos mano ligos, kurie per du metus kankino, viduriu sloga, skaudejimas po krutinę, širdies liga su abelnu nusilpnynejimu kankino, galvos svaigimas, negaleisimas kvapo atgaut, vaikčiojanti diegiei po visą kuną dusinant ir skaummingu neregulariasku menesiniu ir tekijamas, baltuju andrapaniu — nors gydziausi pas daugeli daktaru. bet toliaus pasveikimo, mano ligą vis ejo blogin, ir viltis išgyjimo gustojau. Bet kaip paršiau Jums apie liga ir atsiustus vaistus emiau vartot, iš kart pasijutau savije kaip ir revoliuciia, bet tolaus vartojant jaučiaus lengviau ir geriau ir kaip suvartojau paskutinius, pasijikau sveika kaip niekad nesirgus, nors jau praejo 5 nedelios esu persitikrinus, kad mano liga pilnai išgydita. Už toki skarba sveikatos tukstančiais kartu dekavoju, nes pirma buvau ne gyva ne numirus, o dabar sveika ir laimina, tegul bos palaiminta motina iš kurios valsiaus. Iškungo toks gelbetojas nelaminga, su tikru talentu daktarystes. Mano dekinguma teiksites pagarsint, kad serganti kaip aš buvau, žinotu kur rast tikra pagelba.

I. Mockene,

134 Leighton St., Fitchburg, Mass.

Makosus Profesoriau ir kiti daktarai!

Tai dabar tai su dziagsmu rašau šitą gromatą, bo jau mane išgydit nue taip didelio Kenteisimo, lytišku daliu skaudejimo. ir nusilpneisimo. o tankus šlapinimasi kaip su peiliais reže, blogiu sapnu ir sekios nubegimo. abelno nusilpnejimo, nerviskumo. skaudejima po visą kuną ir labiaus šonuose ir viduriuose. kaip ir svaigyma su skaudejimu galvos. užima ausię ir didelio nusiminimo. mistijau kad iš proto išeisiu, kaip Jums buvau pirmaus rašes Nors pas daugeli daktaru gydziausi ir buvau pas savo vadinančiais iš Europos profesoriais tad ir persitikrinau, kad nera profesoriais. bet ne daktarais o tik šundaktartai. daug visokiu ligu išmistino o ne vienos išgydit negali. O kaip perskačiau Jus parašyta „**Vadovas in Sveikata**" tai pažinau savo jaunistes kladias ir liga su prizažacia. Jums aprašiau ir prisiuntus vaistus nors dar nesuvartojau visus. kurious man pritaiket, bet pasilikau sveikas kaip naujai atsigimes, už ką negaliu surast taip gražiu žodžiu su kurias Jus aukštam tikram mokslui in už gerus vaistus, galėcia atiškavot. Bet kur tik galesin jus varda augštiniu, kad visi žinotu kaip nieks negali pagelbet tai Jus išgydite.

J. Tomishauskas,

331 So. Yordan Street. Allentown, Pa.

Antanas Kavaliauskas,

3105 So. Halsted Street. Chicago, Ill.

Labai sirgęs per 6 menesius, išgyditas nuo: užimo, skaudejimo svaigimo galvos ir cipimo ausise, blogios atminties, nerviškumo, abelno nusilpnejimo ir skaudejimo po visą kuną. Kiti išgydit negalejo.

M. Makravickene,

45 5th Street, Passaic, N. J.

Širdies, viduriu, pasigadinimo, gumbo, diegliu visam kunę, plaučiu ir inkstu ligą per du metus sirgus, Varšuwoje ir niekur Europoj daktarai negalej išgydit. Collinso Institutas in 4 sanvaites, pilnai pamatiškai išgyde.

Skaitytojau jeigu Tau nieko nepagelbejo arba niekur dar nesigydel o jautiesi savije nesveikuma, tai netrotik laiko ne pinigu dovanai, jei ne atsibisskai tai per gromata atsišauk aprašant liga o be apsirikimo busi išgyditas nuo: plaučiu nesveikumo, dusulio, trumpo kvepavimo greito paitsimo kosulio, kepenu, inkstu (kidneys), dispepsijos. viduriu ligos. kaip užkietejimo, nedirbimo, taipat pilvo kataro, galvos skaudejimo svaigimo ir užimo ausisę, kraujo nečystumo, niežu. parku ir išberimo odos ligu, neurastenijos, neuralgijos, reumatizmo ir vaikščiojančiu skausmu po visą kuną, geitligos. lytisko nusilpnejimo (nameistes), sekios nubegimo, blogiu sapnu, nerviskumo, priepuolos. Nuomarie, abelno nusilpnejimo. lytišku piktu užsikrečiamu liga (limpančiu) kokio skiriaus ir vardo jos nabutu. (taipat ir per jaunistes) kladas bei savžygystes gražtasti sugriovima sveikatos. slogos. pusles ligas. tankaus šlapinimosi ir skausmingo, pasigadinima, patrukima, nutirpima kuno daliu, nemiegojimo sunkuma kolose bei rankose. sarmatiivuma. lenkimasi drangijos, pagadinimo atminties, neturejima vaisiaus, visokias slaptas ligas ir kaip VYRU taip ir MOTERU skausmingas neregulariškas menesines, bet neturėsites andraponu. kaip ir baisu kenkima segime baltuju tekejimą ir kurios tik ligos ant žmoniu varginimo atstranda. po ištyrimui, kaip apisima išgydit, ir duoda vaistus, tai užtikrinta sveikam ir išgydimas. Si abtyke šventai užlikoma.

VAISTUS ISSIUNCIA PO VISAS DALIS AMERIKOS per Expresa ir kitas šalis pasaules. Kaip raštu teip žodžiu tik prigimtoj lietuvyškoj kalboj savo jausmus, geriause gali iškreikėt Daktarui.

Dr. **Profesorius Collins** del labo visuomenes parase knyga Vadovas in Sveikat. 128 puslapio. Ji yra labai naudinga sveiku ir serganciam. Ji išaiškins apie visokias ligas ir kaip but sveiku ir atsiserget nuo ligu, joje yra kolieravoti paveikslai perstatant peslaptis žmogaus ir ta permai nu motinos viduriouse kudiki, nuo apsireiškimo ik užgimimo Dovanai aptures kožnas tą knyga, kuris, tik atsiuns keleta stampu tai yra prisiuntimo kaštus.

Kodel sirgt ir but varginamas ligoms, kad lengvai gali but išgyditas atsišaukiant pas:

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute, 140 W. 34th St., New York, N. Y.

OFISAS ADARAS: (tarp Broadway ir 7 Av.) kasdien nuo 10 iki 5 po piet. Šventoms dienoms nuo 10 iki 1 o vakarias nuo 7 iki 8 val. Užrašike Petyčioje.

Rašnnt paminekit kad iš mus laikraščio.

Lietuviu Daktaras

MarijaDowiatt

Kauno gubernijos, Szlauliu pavieto.

723 W. 18th st. Chicago, Ill.

Telefonas Canal 1208. Telefonas Canal 7082. Telefonuot galima isz kiekvienos aptiekos. Pa griežo Chicagon ir pradejo gydyma ligoniu kaip pirmiaus ant seno adreso.

KOZMINSKI & YONDORF,

73 Dearborn st.

Bankieriai.

Mes skolijame PINIGUS ant turtenybiu ir jei tu rengiesi turtenybe pirkti mes su džiaugsmu prigelbesime, paskolindami tau dali pirkinjo pinigu. Greitas veikimas. Lengvos iszlygos. Agentai apmokami dosniai.

NAUJI TAVORAI NAUJOS PREKES

Naujas kataliogas!

Pranešu Tautiečiams kad reikalaujant gerų daiktų, k. t. Laikrodėlių, Lenciugėlių, Žiedų, Fonografų, Armonikų ir kitokių visokių daiktų. Pirma negu eisite pas svetimtautį, užeikite pas mane; iš kitų miestų parašykite laišką paduodami savo adresą, tai prisiųsiu savo krautuvės NAUJA KATALIOGA lietuviško kalbo dovanai, katrame yra šimtai visokių daiktų paveikslai ir (kainos) prekės.

Iš kitų miestų, apsteliavimus atlieku teisingai ir greitai pasiunčiu per Expressą arba pačtą. 5 metai praktikos ir teisingo vedimo prekystos, yra mano davadu.

M. J. DAMIJONAITIS,

3120 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

Ant 17 Akmenu Railroad Laikrodelis

Patentuotas regulatorius, ausukla užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, 18K auksuotas, dvigubi „Hunting" lukszta, gražiai iszkvietkuotas. Tikrai gazel laika rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnu, kaipo geriausiai laika laikantis; gvarantuotas ant 25 metu. Szy laikrodely pasiunsime C. O. D. ant kiekvieno adreso, su paveiztymu iszegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rasome, užsimokes expresui $5.75 ir atvežimo kasztus ir paimk laikrodely, jei ne, nemokek ne vieno cento. Atmink, kad už toki pat laikrodely kitur mokesi $35.00. Prie laikrodelio dar pridedame 14K auksinta labai gražu lenciugely su kompasu dykai.

Excelsior Watch Co.

900 Central Bank Bldg, Chicago.

::UNI-VER-SAL GYDUOLES::

Visi žmonės užsitiki muma ir musų gyduolėms, kuriems duodame teisingiausią rodą per laišką dykai.

Kaip išsigydyti Ruptura, Akių ligą, Galvos ligą, Slinkimą plaukų ir Plikimą, Pučkus, Saulės degima, Didervines, Niežus ir lytiškąjį brudą. Gyduoles nuo dantų geriausios už 20c. Nuo kojų užtrinų tik 10c. Mes turime apie pusę milijono laiškų su padėkavonėmis nuo žmonių visokių tautysčių. Rašyk pas mus: J. M. BRUNDZA CO., 996-998 Broadway, Brooklyn, N.Y.